

LETNO POROČILO 2013

1. 1. 2013–31. 12. 2013

Letno poročilo 2013 je bilo soglasno potrjeno na seji senata Komisije za preprečevanje korupcije dne 27. 3. 2014 in ga komisija skladno z 19. členom Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK-UPB2, Ur. l. RS, št. 69/2011) posreduje Državnemu zboru RS. Pričujoč **dokument obsega poročilo o delu** Komisije za preprečevanje korupcije v letu 2013.

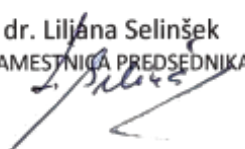

Goran Klemenčič
PRESEDNIK

Rok Praprotnik
NAMESTNIK PREDSEDNIKA

dr. Liliána Selinšek
NAMESTNICA PREDSEDNIKA

KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

LETNO POROČILO

2013

1. 1. 2013–31. 12. 2013

LJUBLJANA, MAREC 2014

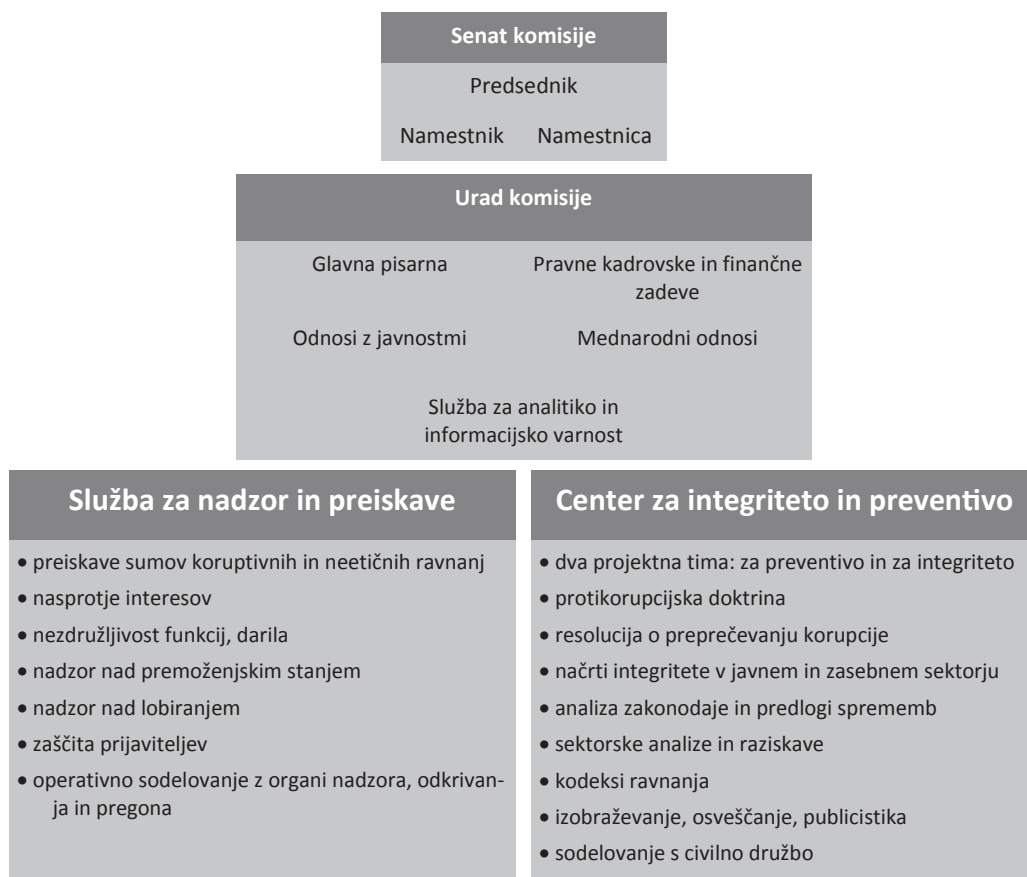
KOMISIJA PREPREČ KORUPCIU

Povzetek

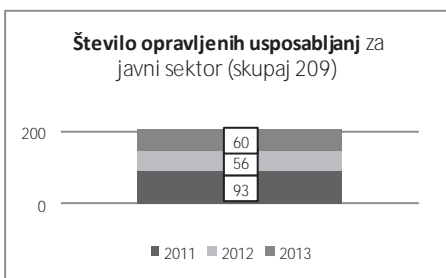
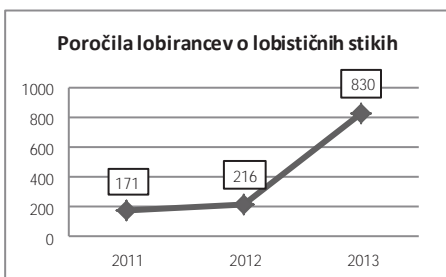
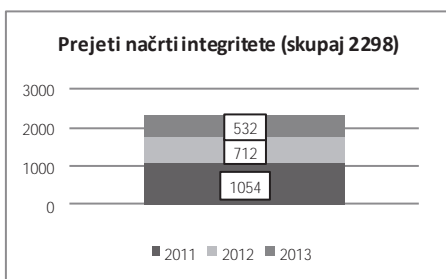
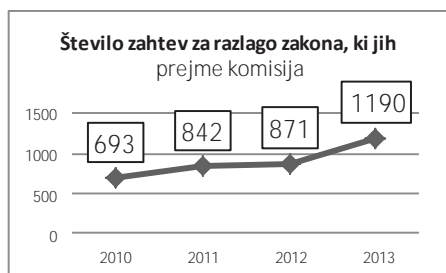
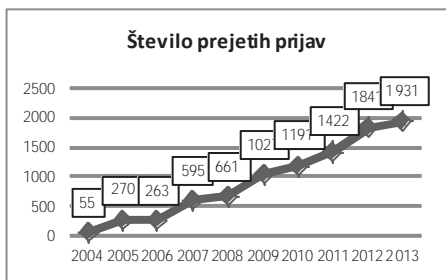
O Komisiji za preprečevanje korupcije

Komisija za preprečevanje korupcije (dalje: komisija ali KPK) je samostojen in neodvisen državni organ, ki z namenom krepitve učinkovitega delovanja pravne države in preprečevanja njenega ogrožanja s koruptivnimi dejanji v okviru in na podlagi zakonov samostojno izvršuje pristojnosti ter opravlja naloge, določene v Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije (dalje: ZIntPK) in drugih zakonih. Položaj samostojnega državnega organa je komisija pridobila že z uveljavitvijo Zakona o preprečevanju korupcije (dalje: ZPKor) januarja 2004, ki je bil v veljavi do 5. 6. 2010, ko je stopil v veljavo ZIntPK.

KPK je procesno organizirana institucija. Organizacijska struktura je postavljena na dveh nosilnih stebrih: nadzoru in preventivi.

Pripad novih zadev v letu 2013 ...

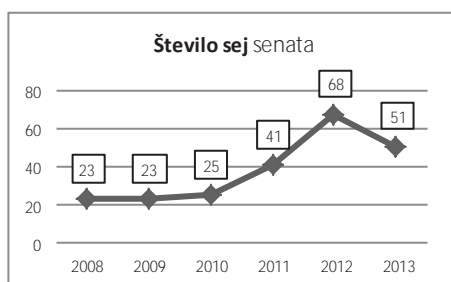
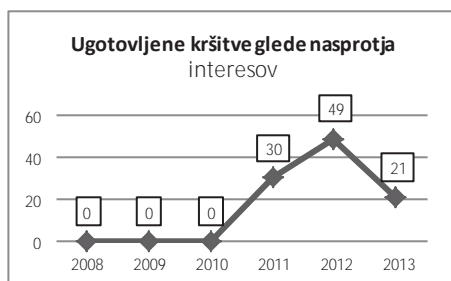
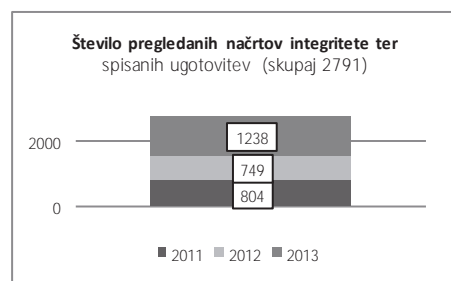
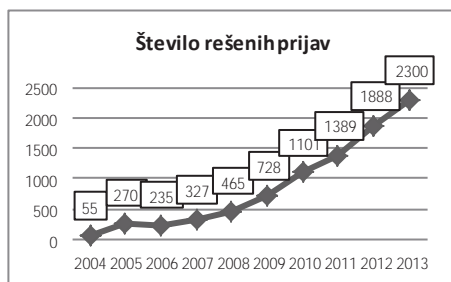

Trend pripada novih prijav je še naprej v porastu (v letu 2013 je komisija prejela 90 prijav več kot v preteklem letu), enako velja za prošnje in zahteve po pravnih mnenjih, svetovanjih, usposabljanjih in izobraževanjih. Zaradi novih pristojnosti in delovnih področij, ki jih je uvedel leta 2010 sprejet ZIntPK, se skokovito povečuje tudi obseg dela na drugih področjih (obseg poročanja o premoženjskem stanju in omejitvah poslovanja, prekrški, načrti integritete, upravne odločbe, nadzor nad lobiranjem in drugo). Na obeh temeljnih področjih dela komisije (preventiva, nadzor) je obseg dela v primerjavi z začetkom leta 2010, ko je bil v veljavi še Zakon o preprečevanju korupcije, večkratno porastel.

Komisija je v letu 2013 med drugim:

- prejela v reševanje **1931 novih prijav** sumov koruptivnih ravnanj in drugih kršitev ZIntPK;
- prejela **1190 prošenj/zahtev pravnih in fizičnih oseb za podajo pravnega mnenja ali svetovanja** v zvezi z uporabo ZIntPK v praksi;
- v obdelavo prejela **6538 novih poročil o premoženjskem stanju** zavezancev;
- v pregled in oceno prejela **532 novih ali dopoljenih načrtov integritete**, ki so jih pripravili subjekti javnega sektorja;
- od pravnih subjektov in organizacij javnega ter zasebnega sektorja prejela prek **60 prošenj za organizacijo usposabljanj** in izobraževanj;
- prejela v vrednotenje in evidenco **830 poročil lobirancev** o lobističnih stikih;
- prejela **84 zahtev za dostop do informacij javnega značaja**;
- sodeluje v **več specializiranih preiskovalnih skupin**, ki jih je skladno z Zakonom o kazenskem postopku ustanovilo državno tožilstvo.

Opravljeno delo v letu 2013 ...

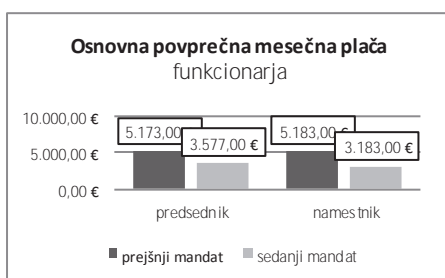
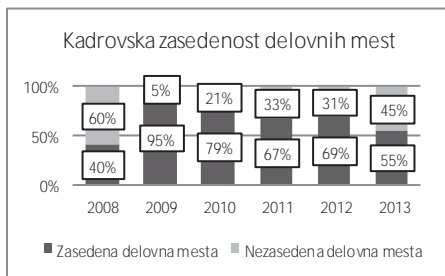
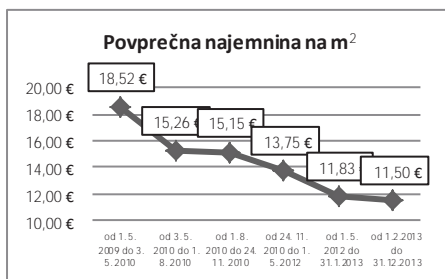
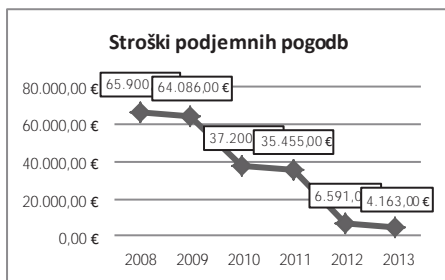
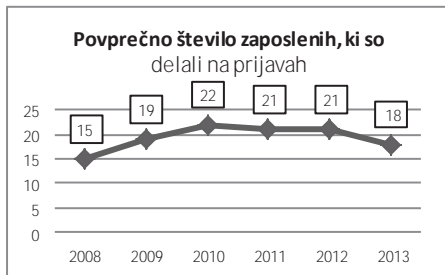
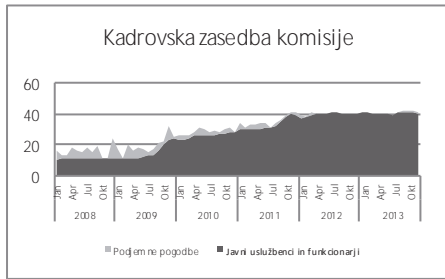

Komisija je nadaljevala z optimizacijo in drugačno organizacijo dela, s čimer je dodatno intenzivirala izvajanje zakonskih pristojnosti. V primerjavi s preteklim letom je zaključila obravnavo več prijav (ki so imele za posledico več ugotovljenih kršitev ZIntPK, podanih ovadb, izvedenih prekrškovnih postopkov, podanih zahtev za ničnost pravnih poslov in drugo), število sej senata pa se je v primerjavi s preteklimi leti podvojilo. V letu 2013 se je komisija dokončno vzpostavila tudi kot prekrškovni organ in uspela nadgraditi (že leta 2011) začete aktivnosti na področju načrtov integritete, intenzivirala je izmenjavo podatkov ter koordinacijo z drugimi nadzornimi in preiskovalnimi organi, nadaljevala z več preventivnimi projekti na področju osveščanja ter usposabljanja in vzpostavila metodologijo sistemskih ter tematskih nadzorov.

V letu 2013 je komisija:

- **zaključila obravnavo 2300 prijav** suma koruptivnih ravnanj in drugih kršitev ZIntPK, pri čemer so uslužbenci komisije izvedli 6900 posameznih preiskovalnih opravil in izvedli ustrezne ukrepe (podaja ovadbe, uvedba prekrškovnega postopka, sprejem načelnega mnenja ali ugotovitev o konkretnem primeru, podaja zahteve za ničnost posla, sprejem opozorila ali priporočila);
- **uvedla 111 prekrškovnih postopkov** zaradi kršitve ZIntPK;
- po 429 primerih sklepanja nedovoljenih poslov v javnem sektorju, ugotovljenih v letu 2012, v letu 2013 ugotovila samo še **8 takšnih primerov**, kar potrjuje pozitiven učinek nadzornih postopkov komisije na spoštovanje zakonskih prepovedi;
- **podala organom odkrivanja in pregona 288 ovadb oziroma naznanil** zaradi suma storitve kaznivega dejanja;
- **podala 341 pobud nadzornim organom za izvedbo postopka iz njihove pristojnosti** (inšpekcijske službe, Računsko sodišče, DURS ...);
- **izvedla 51 sej senata** komisije s skupno 329 točkami dnevnega reda;
- **ocenila in podala mnenje na 1238 načrtov integritete** subjektov javnega sektorja;
- **izvedla 60 usposabljanj**, predavanj, izobraževanj in posvetov;
- **izdelala 1190 pravnih mnenj, pojasnil in odgovorov** pravnim in fizičnim osebam iz javnega ter zasebnega sektorja;
- **izvedla 2 mednarodni delavnici in zaključno konferenco** v okviru projekta EACT;
- **nadgradila aplikacijo Supervisor**;
- izvedla projekt osveščanja osnovnošolcev »Pisma poslancem«;
- po zakonu **zastopala Republiko Slovenijo v mednarodnih odborih, misijah in evalvacijah** ZN, OECD, Svet Evrope/GRECO, Evropska komisija, IACA ...

Kadri in finance ...

Komisija ostaja finančno in kadrovsko izjemno podhranjena – posebej v luči leta 2010 izjemno razširjenega obsega novih zakonskih nalog in pristojnosti, skokovitega letnega pripada novih zadev in družbenega okolja, v katerem se problematika korupcije vse bolj zaostruje. Komisija je v letu 2012 prišla na rob svojih zmogljivosti; stanje se leta 2013 ni spremenilo – glede na pripad novih zadev in mandat dela ni več prostora za nadaljnjo optimizacijo ter racionalizacijo delovanja ob nespremenjenem kadrovskem, zakonskem in finančnem okviru. Slednje nesporno vpliva tako na učinkovitost delovanja, ki je omejena, kot tudi na pravno varnost v povezavi z dolgotrajnostjo postopkov, saj:

- po letu 2010 **število zaposlenih ni sledilo povečanemu obsegu dela** in novim zakonskim nalogam;
- kljub večkratnem povečanju pripada novih prijav **število uslužbencev, ki delajo na nadzoru in preiskavah, ostaja skoraj enako kot v letih 2009 in 2010** (dodatni uslužbeni, ki jih je komisija pridobila v tem času, opravljajo delo na področjih, ki pred letom 2010 niso sodila v delokrog komisije – načrti integritete, lobiranje, prekrškovni postopki, vodenje evidenc in drugo);
- **na nadzoru premoženjskega stanja**, ki zajema prek 10.000 zavezancev, polni delovni čas delajo **trije uslužbeni**;
- **na nadzoru lobiranja**, ki zajema vse subjekte javnega sektorja, polni delovni čas dela le **ena uslužbenka**;
- v glavni pisarni, ki je leta 2013 obdelala **okoli 30.000 vhodnih/izhodnih dokumentov**, delata **dve uslužbenki**;
- ob pripadu **prek 1900 novih prijav** leta 2013 v Službi za nadzor in preiskave dela na prijavih **manj kot 20 nadzornikov**;
- komisija je v letu 2013 s pogajanjem uspela dodatno **zmanjšati stroške najemnine za 38 %**;
- komisija je udeležena v več zahtevnih pravnih postopkih v povezavi s pravnimi sredstvi, ki jih zoper njene odločitve uveljavljajo obravnavane osebe pred upravnim, rednim in ustavnim sodiščem; pripravo odgovorov na tožbe in druge vloge izvajajo uslužbeni komisije samostojno (od leta 2010 dalje komisija ne najema več zunanjih pravnih storitev);
- **nihče od zaposlenih leta 2013 ni prejel položajnega dodatka ali dodatka za povečan obseg dela**; celoten znesek nadur, izplačanih v letu 2013, je znašal dobrih 279 (!) evrov;
- **povprečna bruto plača funkcionarja (predsednik in namestniki) je približno 38 % nižja kot leta 2010** (leta 2010 je znašala okoli 5100 evrov, leta 2013 pa 3400 evrov); **povprečna bruto plača zaposlenega je bila leta 2009 okoli 3400 evrov, leta 2012 pa okoli 2600 evrov**;
- po analizi, ki jo je pri nadzoru nevladnih proračunskih uporabnikov opravilo Računsko sodišče RS, komisija **po povprečni plači na zaposlenega, dodatkih k delu, stroških za službene poti, za izobraževanje, izdatkih za službene telefone, reprezentanco in podobno sodi na samo dno lestvice**.

Pojasnilo k odstopu predsednika in obeh namestnikov predsednika KPK

Pojasnilo k odstopu predsednika in obeh namestnikov predsednika KPK

"Goran Klemenčič, predsednik Komisije za preprečevanje korupcije, Rok Praprotnik, namestnik predsednika, in Liljana Selinšek, namestnica predsednika, smo danes Uradu predsednika Republike Slovenije poslali pisne izjave, da podajamo nepreklicen in dokončen odstop s svojih funkcij. Predsedniku republike Borutu Pahorju pa smo že v sredo ustno pojasnili razloge ta korak."

Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije ne predvideva kolektivnega odstopa vseh funkcionarjev komisije ali možnosti postavitve vršilcev dolžnosti, zato smo predsednika republike ob podaji odstopne izjave seznanil tudi, **da bomo svoje delo redno, odgovorno in s polnimi pooblastili skladno z zakonom opravljali do imenovanja novih članov komisije, vendar ne dlje kot do 1. 3. 2014.** Glede na zakonske določbe je to dovolj časa, da predsednik republike izvede postopke imenovanja novih članov, kar je tudi njegova izrecna zakonska odgovornost.

Za tak korak smo se odločili po tehtnem premisleku in ne v zadnjih dneh ali tednih, zato tudi ni vezan na točno določen dogodek. Načeloma so bile odločitve intimno sprejete že konec poletja. Danes je odločitev zgolj še trdnejša in v celoti dokončna. Spomnili se boste, da smo svoj odstop napovedali po objavi Poročila o premoženjskem stanju predsednikov parlamentarnih strank januarja letos, če ne bo prišlo do korenitih sprememb.

Ne odstopamo iz obupa ali občutka nemoči in tudi ne zaradi pritiskov, saj jih znamo prenašati. Ni nam zmanjkalo poguma, niti volje za delo – krepitev pravne države, integritete, omejevanje korupcije in nasprotja interesov. O delu, ki smo ga opravili, veliko, čeprav ne vsega, povedo zadnja tri letna poročila o delu komisije.

Odstopamo iz protesta, ker ne pristajamo in se ne strinjamo s popolno politizacijo in populističnim obravnavanjem protikorupcije; ker se zavedamo nujnosti korenite izboljšave protikorupcijske zakonodaje, ki pa je politično popolnoma nemogoča zaradi blokade tihe alianse v Državnem zboru Republike Slovenije, ki presega vladno koalicijo ali opozicijo – o tem več v nadaljevanju; ker naši pozivi ali poskusi systemskega, čimprejšnjega in skupnega pristopa k razjasnitvi nekaterih ključnih korupcijskih problemov, ki vsem na obeh obremenjujejo našo družbo (TEŠ 6, bančna luknja, systemska korupcija v zdravstvu, nadzor premoženja funkcionarjev), ostajajo neodgovorjeni; ker ne moremo pristati, da v strankah in na županskih mestih ali iz ozadja na politiko in gospodarstvo ključno vplivajo ljudje, ki so v mnogih postopkih in obremenjeni z razkritimi korupcijskimi tveganji, sumi davčnih utaj, pranja denarja; ker ne pristajamo na to, da delo nadzornih institucij ni samo pod legitimnim in

objektivnim nadzorom medijev, ampak se ti tudi prepogosto dajo na voljo kot instrument politike ali interesnih skupin ali pa se zadovoljijo z površnim aferastvom; ker ne želimo, da se zaradi očitne politične in zakonske blokade naše delo spremeni v prekladanje papirjev in postane samo sebi namen ...

Odstopamo iz odgovornosti, ker ocenjujemo, da je tudi odstop naša odgovornost. Vztrajanje v okoliščinah, v katerih veš, da zaradi institucionalnih omejitev ne moreš doseči nujnih premikov za reševanje enega najresnejših problemov slovenske družbe, je neodgovorno. Ljudem bi s tem da(ja)li lažen občutek, da smo mi tisti, ki še lahko kaj ključnega spremenimo, ne da bi pri tem svoje opravili tisti, ki so za to tudi odgovorni. Naredimo lahko še veliko pomembnega, tako kot ostale institucije pravne države. Ne moremo pa narediti tega, kar je potrebno. To pa ni predvsem raziskovanje posameznih ekscesov, ampak spreminjanje sistema, ne gradualistično, ampak odločno in na pravih mestih. Prave premike na systemski ravni lahko stori samo politika – zakonodajna in izvršilna. In skrajni čas je, da odgovornost za to tudi prevzame. Če tega ni sposobna, je odgovornost na ljudeh, vseh prebivalcih Slovenije, da se zbudijo.

Človek se zave, da je trčil ob nepremostljiv zid, ko vidi, da dela v družbi, v kateri je tudi politiki in nosilec oblasti (vsa čast izjemam – tudi take so, v vseh političnih spektrih) in nekaterim institucijam javno mnenjsko oportuno prisegati na transparentnost in zagovarjati boj proti korupciji, intimno pa s svojimi ravnarji, odzivi na predloge, počasnostjo in/ali nezainteresiranostjo kažejo notranji upor tem spremembam. Dejansko jim sistem ni po volji samo takrat, ko sami niso na pozicijah moči. **In tako se vse malo pomika in v resnici nič ne premakne in ničesar resnično ne izvede do konca.** Ta očitek seveda lahko nekdo izreče tudi komisiji ob njenem odstopu, pri čemer pa naj se zave, da z lopatko, ki nam jo je v roke dal zakonski, institucionalni in proračunski okvir, ne moremo skopati predora, skozi katerega bi posijala luč.

In da ne bo pomote – ne krivimo samo politike in njenega odnosa do problema. Politika je kriva ne samo zaradi tega, kar dela, ampak tudi za to, česar ne naredi. Niti niso vsi enaki ali pokvarjeni. V njej pa še vedno ni pripravljenosti, da bi omejila moč posameznih interesnih skupin, pač pa je še kar pripravljena plesati incestno politično-medijsko-kapitalski ples. Ljudje to tragikomedijo spremljamo že vrsto let, med drugim glede TEŠ 6, vseprisotnega klientelizma in nepotizma, bančne luknje in upravljanja z državnimi podjetji.

Zato odstopamo – v naivnem upanju, da bi naš kolektivni, institucionalni odstop vendarle predstavljal tisti alarm, ki bo dobronamerne in

odgovorne politike ter javnomnenjske voditelje kot tudi kolegice in kolege v nekaterih institucijah prepričal k temu, da je čas, da se tudi na tem področju nehamo pretvarjati, da napredek je in da je trajen. Ni! Cena sistemske/strukturne korupcije je v Sloveniji izjemna in eden ključnih razlogov za ekonomsko in moralno propadanje te države. Na ozemlju Slovenije je vzpostavljeno politično-poslovno-finančno incestno okolje, v katerem lahko brez večjih težav na docela netransparenten način, ki pogosto ni povezan z zakonitostmi trga in interesi skupnosti, uspevajo predvsem privilegirani politični ali interesni akterji, in sicer ne glede na svoje sposobnosti. Vzpostavljen je masiven in škodljiv sistem ekonomskega rentništva, ki smo ga dokazali tudi z analizo finančnih tokov ob menjavah vlad. Res je, da je finančna kriza v zadnjih letih ta sistem nekoliko načela, a toga ne bo spremenilo, ker bo ta kriza slej ali prej minila. Nosilci oblasti nimajo bodisi moči, bodisi volje, bodisi resnične vizije in nadarjenosti za reševanje vprašanja sistemske oziroma strukturne korupcije. Vso priznanje izjemam – a protikorupcija povprečnega slovenskega politika se začne in konča s kakšno "iz pete potegnjeno" populistično izjavo, kadar je to potrebno za iskanje medijske pozornosti. Na sistemski/strukturni ravni in na ravni transparentnosti, odgovornosti in integritete, torej na področjih, ki so immanentna problemu, stvari ostajajo v začaranem krogu: upravljanje kapitalskih naložb države, delovanje političnih strank, preglednost javnega naročanja, poslovanja (para)države z zasebnim sektorjem, za krepitev učinkovitosti, neodvisnosti – pa tudi odgovornosti – nadzornih institucij ter organov odkrivanja in pregona kaznivih dejanj.

Priznati je potrebno, da napredki v delovanju nadzornih institucij, organov odkrivanja in pregona, sodišč in drugih organov v zadnjih letih so. So (pre)pozni, vendar vidni in občutni. Kot je določen napredek pri zadnjih spremembah zakonske ureditve financiranja političnih strank in – če bodo sprejeti – bodo napredek tudi določeni zakonski predlogi, ki so v obravnavi na področju upravljanja z državnim premoženjem in dostopom do informacij javnega značaja. **Paradoksalno pa je, da ti koraki v pravo smer zbujejo lažni občutek, da je prišlo do kvalitativnega in nepovratnega napredka pri omejevanju korupcije, pri čiščenju politike in pri postavljanju novih standardov. Za slednje se mora bodisi zamenjati velik del političnega prostora ali pa – kar je še težje – njegova miselnost oziroma vrednostna podstat. Slovenska politika potrebuje **miselno podstat, ki bo institucije pravne države iskreno doživljala kot partnerja za uveljavljanje javnega interesa in ne kot sovražnike.****

Politika je namreč edina, ki lahko zapre vrata lobijem in interesnim skupinam, ki se zažirajo v javni interes. **Nosilci politične oblasti so tisti, ki lahko s spremembami ureditve sistemov, prepredenih s sistemskimi korupcijskimi tveganji, dejansko ukrepajo – tako da omogočijo, spoštujejo in opolnomočijo delovanje institucij pravne države.** Vendar je dejstvo, da bo politika to lahko storila šele, ko ne bo več ujetnica same sebe, ampak bo začela svojo pozicijo dojemati in izvrševati kot odgovornost za javni interes in državo (in

ne kot odgovornost za svojo politično stranko in zanjo svoje interesne skupine, pomembne ljudi). Komisija se je z vsemi močmi, znanjem in voljo svojih zaposlenih trudila, da bi v družbi vzpostavila spoznanje, da je sistemska oziroma strukturna korupcija ena največjih rak ran naše države, ki uničuje gospodarsko okolje, ki duši mlade, ker jim odvzema priložnosti in prihodnost, ki duši vsakega državljanca, ker v njem vzbuja nemoč in jezo, ker duši različne podsisteme in jih dela manj učinkovite ter predrage in ker duši zdrav gospodarski razvoj. Komisija ne more sprejemati predpisov, reform in vzpostaviti sistemov, ki bodo lahko to prepoznano bolezen dejansko pozdravili. Lahko predlagamo, svetujemo, priporočamo, a v obstoječih vzorcih delovanja je vse bolj kot ne bob ob steno. Pregon že storjenih dejanj je samo del tega zdravljenja, vendar je to čiščenje za nazaj, spremeniti pa je potrebno sistem za naprej.

Vsa načela, ki so vodila delovanje komisije – integriteta, vladavina prava, odgovornost, omejevanje korupcijskih tveganj in nasprotja interesov – so danes karikature javnega, političnega, medijskega in pravnega okolja.

V okviru pravnih in institucionalnih možnosti, ki smo jih imeli, smo naredili vse, kar smo lahko. Rezultati niso takšni, kot jih Slovenija nujno potrebuje; dlje pa ne moremo, saj nimamo moči za spreminjanje utečenih vzorcev delovanja. Do strukturnih sprememb lahko pride le, če konstruktivno sodelujejo izvršilna oblast, zakonodajna oblast in neodvisni državni organi. Moramo pa iskreno priznati, da nam ni uspelo narediti tistega, kar smo želeli. **Namesto pozitivnih družbenih sprememb v vrednostnem sistemu smo trčili ob zid zakonskih pomanjkljivosti in izrazite politične sovražnosti. V takšnem okolju računati na izboljšave zakona je iluzorno.**

Če smo pristojni za področje protikorupcije, potem smo zanj tudi odgovorni. Odgovornosti pa ne moremo prevzeti, če nimamo potrebnih orodij za delo.

V obstoječem pravnem okviru, v katerem deluje komisija, ni možno narediti novih kvalitetnih korakov za bistveno izboljšanje stanja na področju preprečevanja in zatiranja korupcije, nasprotja interesov ter nezakonitih in neetičnih ravnanj znotraj širše sfere javnega sektorja, kakor tudi na področju nadzora nad lobiranjem in nadzora nad premoženjskim stanjem različnih kategorij zavzancev. Izboljšati bi torej bilo potrebno Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije. Možnosti za spremembe na tem področju pa so nikakršne. Tukaj se pokaže tista omenjena tiha nenačelna aliansa politike: Državni zbor Republike Slovenije v treh letih ni uspel zaključiti obravnave niti enega poročila komisije, ampak smo prišli celo do takšnega absurda, da nobena poslanska skupina ni bila pripravljena sodelovati pri preventivnem projektu komisije, v katerega je vključenih 60 slovenskih osnovnih šol, skoraj 4000 učencev pa je v njegovem okviru napisalo spise "pisma poslancem". Lahko rečemo, da razumemo sporočilo. Vendar se s takšnim odnosom ne moremo strinjati.

V teh razmerah je očitno, da v Državnem zboru ni večine, ki bi komisijo razumela kot partnerja pri odpravljanju strukturne korupcije in graditvi pro-

tikorupcijske kulture, hkrati pa tudi ne možnosti, da bi lahko prišlo do ustreznih sprememb protikorupcijske zakonodaje. In spet je potrebno dodati, da niso vsi isti in enaki: na vseh političnih straneh smo srečali ljudi, ki so se z nami iskreno in konstruktivno pogovarjali, žal pogosto sramežljivo in v strahu, da se ne bi zamerili svojim političnim in interesnim botrom. Izjeme so redke, a so, nimajo pa potrebne moči.

Iz pomanjkljivega in nedodelanega zakonskega okvira smo iztisnili maksimum in ob obstoječi kadrovski strukturi in proračunu komisije naredili vse, kar je v naši moči oziroma sposobnostih.

V nekaj več kot treh letih svojega mandata je komisija opravila več pomembnih nalog in izvedla nekaj projektov, ki so vsak posamično pomenili korak naprej. Izpostavljamo predvsem naslednje:

- komisija je vzpostavila Supervisor, aplikacijo za nadzor javnih financ;
- Supervisor je tudi v globalnem okviru unikatno orodje za krepitev transparentnosti, ki je bilo nagrajeno tako doma kot v tujini, tudi z nagrado Združenih narodov;
- vzpostavili smo mehanizem za odkrivanje kršitev določb o omejitvah poslovanja v javnem sektorju oziroma sklepanja nedovoljenih pogodb s subjekti, ki so povezani s funkcionarji ali njihovimi družinskimi člani;
- v skromnih okvirih, ki jih dopušča Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, smo vzpostavili sistem formalnega ugotavljanja in sankcioniranja nasprotja interesov (vključno z nepotizmom in klientelizmom) pri opravljanju javnih nalog;
- vzpostavili smo prekrškovni sistem za sankcioniranje kršitev iz pristojnosti komisije;
- kot pristojni organ, ki zastopa Republiko Slovenijo v GRECO, je komisija vztrajno opozarjala in naposled v sodelovanju z Ministrstvom za notranje zadeve aktivno oblikovala novelo sistemskih zakonov, ki urejajo financiranje političnih strank in volilnih kampanj;
- po več kot 15 letih mrtvega teka smo kljub nekvalitetni pravni podlagi zagnali sistem nadzora nad premoženjskim stanjem funkcionarjev in drugih zavezancev, ki se je že v prvi fazi iztekel v zaskrbljujoče ugotovitve o premoženju nepojasnjene izvora oziroma spornem načinu financiranja družinske ekonomije takratnega premiera Janeza Janše (SDS) in ljubljanskega župana Zorana Jankovića (PS);
- kot poseben uspeh štejemo tudi vzpostavitev zelo kvalitetnega operativnega sodelovanja s policijo in Nacionalnim preiskovalnim uradom, nekaterimi državnimi tožilci, Inšpektoratom za delo, Tržnim inšpektoratom in na področju premoženjskega stanja predvsem z Davčno upravo Republike Slovenije;
- bili smo prvi in od institucij edini, ki smo pred tremi leti pričeli opozarjati na sistemsko korupcijo;
- že v letu 2011 smo se začeli intenzivno in glasno ukvarjati s problemom sistemske korupcije v bančništvu in v povezavi z upravljanjem kapitalskih naložb države – ko to še ni bilo

ne moderno, ne priznано;

- mnogi primeri, ki so danes v predkazenskih ali kazenskih postopkih, so tudi rezultat našega dela.

Poleg vsega navedenega smo morali predvsem v prvem letu (2011) mandata veliko naporov in časa vložiti v vzpostavlanje zakonitega, pravilnega in preglednega delovanja komisije kot institucije. Ob nastopu mandata smo namreč prevzeli institucijo s prek 1400 zadevami zaostanka, kaotičnimi razmerami na področju dokumentarnega gradiva, manjkajočimi ali neustreznimi notranjimi predpisi, s slabo oziroma nepopolno kadrovske zasedbo, hkrati pa smo podedovali nekatere pogodbe iz leta 2009 in 2010 (najem prostorov, dobava električne energije) z ogromnimi finančnimi posledicami, za katere Računsko sodišče ugotavlja, da so bile sklenjene s kršitvijo zakonodaje, po oceni tega sodišča pa je bilo zaradi njih poslovanje komisije negativno tudi v letu 2011. Povedano na kratko: poleg rednega dela smo v tem času nesorazmerno veliko napora in časa morali vložiti v to, da se je vzpostavila podstat za pravilno, transparentno in zakonito delovanje komisije kot institucije.

V letu 2013 pa smo, kot rečeno, trčili ob zid, ki ga na eni strani predstavlja pomanjkljiva, nedodelana, nekonsistentna pravna podlaga (zakon) za naše delo, na drugi strani pa izjemno nenaklonjen, na trenutke tudi sovražen velik del političnega prostora, kar smo na kratko in na okvirni ravni pojasnili zgoraj v dokumentu in kar izniči pričakovanje na izboljšave zakonodaje, ki je podlaga za naše delo.

Naj dodamo še to: komisija ni njen predsednik in/ali njegova namestnika. Komisija ni Klemenčičeva, ni Praprotnikova in ni od Selinškove. Kot v preteklosti ne bi smela biti Kosova. Komisija smo vsi zaposleni v tem organu. Kot javni funkcionarji in javni uslužbenci nismo popolni in imamo, kot vsak kolektiv, svoje interne težave. Vendar kot vodstvo stojimo za mnenjem, da gre v veliki večini za kolektiv izjemnih, večinoma mladih posameznikov, ki verjamejo v svoje delo, ki jih odlikuje osebna in profesionalna integriteta in ki iskreno prisegajo na moto, ki smo ga postavili za svoje delo: integriteta, odgovornost, vladavina prava. To so javni uslužbenci, ki kljub vsakodnevni preobremenjenosti stojijo za delom in trudom, ki smo ga opravili, in ki ga bodo opravljali še naprej, ne glede kdo bo na vrhu institucije. Zato jim tudi tukaj izrekamo zahvalo in priznanje za sodelovanje.

Zahvaljujemo se kolegicam in kolegom iz drugih nadzornih institucij; z mnogimi smo dobro sodelovali in si zaupali. Upamo, mogoče naivno, da bo naš današnji korak olajšal njihovo delo in okreplil razpravo in pritisk javnosti o nujnosti krepitev neodvisnosti, učinkovitosti, zaščite ter podpore institucijam pravne države.

Zahvaljujemo se ljudem, ki so nas s široko javno podporo in izrazom zaupanja podpirali in vzpodbujali. Zaradi njih in tisoče prijaviteljev, ki so od nas pogosto pričakovali nemogoče, nam je prvenstveno žal, da odhajamo.

Ne dvomimo, da se bo po današnji novinarski konferenci mnogim našim "strankam" in njihovega mu podpornemu okolju oddahnilo. V mnogih

političnih krogih na levi in desni, v mnogih odvetniških družbah, svetovalnih in lobističnih podjetjih bodo veseli. **Njim sporočamo, da to ni njihova zmaga.** Komisija z našim odhodom ne bo prenehala delovati, sistem, ki smo ga ustvarili, bo to preživel in verjamemo, da obstaja tudi možnost, da se bo s tem protestnim odhodom okrepil. Še vedno verjamemo, da bo prej ali slej prišel čas, ko bodo odgovorni in pravi ljudje tudi v tej državi prišli na prava mesta in ko bo prišlo do resničnega očiščenja tega prostora. In prepričani smo, da smo k temu prispevali tudi sami. Na položaju, na katerem smo, smo imeli globok vpogled v greznico slovenske družbe in v njene ključne akterje. Tega ni mogoče izbrisati iz spomina in marsikaj bo mogoče povedati tudi, ko bomo zgolj navadni državljani brez omejitev, ki nam jih postavlja uradna funkcija.

Vemo, da bo naš odstop sprožil številne špekulacije in ugibanja o "pravih razlogih" (karkoli bo pač oblikovala človeška domišljija, drugih razlogov od teh, ki so povzeti zgoraj, ni). Sledile bodo politične in "strokovne" ocene našega dela. Vse so predvidljive in bodo – paradoksalno – potrditev kritične ocene okolja, v katerem delujemo in še dodatno razgalile, zakaj v njem ne moremo več delovati in zakaj proti temu protestiramo. Spet bo bitka za interpretacijo, spet se bo veliko govorilo in verjetno nič naredilo. Če bo drugače in bo naš odhod spodbudil spremembe v ravnanju, je to najboljše, kar smo lahko storili. Če pozitivnih sprememb ne bo, pa je naš odhod zadnje, kar smo še lahko storili. Vsekakor pa odhajamo ponosni na svoje delo,

ponosni na svoje sodelavce in z zavezo, da bomo za isti cilj, kot smo ga zasledovali doslej, tako ali drugače delovali tudi v prihodnje.

V zraku bo prvo vprašanje, zakaj odstop in zakaj zdaj. Kdor si bo vzel čas za objektivno premislek, mu je odgovor jasen tudi brez tega pojasnila. **Prišli smo do roba zmožnosti, ki nam jih zakon daje. Prišli smo do zidu. Potrebujemo nova ali drugačna orodja, da lahko zid preplezamo ali predremo. Teh orodij ne bomo dobili, ker za to ni politične večine v parlamentu. Pred zidom zdaj lahko zakurimo taborni ogenj in čakamo – vmes pa pustimo, da našo institucijo in druge institucije pravne države, vključno z organi odkrivanja in pregona, razkrajajo ter šibijo.**

Ob tem odstopu **se tudi zavezujemo, da bomo v naslednjih tednih do izteka mandata naredili vse, da dokončamo nekatere odprte primere in v javno razpravo damo dodatne konkretne predloge sprememb institucionalnega in pravnega okvirja za delovanje komisije**, ki bodo temeljili na naših izkušnjah pri vodenju komisije.

V Ljubljani, 29. 11. 2013

Goran Klemenčič, predsednik Komisije za preprečevanje korupcije

Rok Praprotnik, namestnik predsednika Komisije za preprečevanje korupcije

Liljana Selinšek, namestnica predsednika Komisije za preprečevanje korupcije

Predlogi KPK za soočenje s sistemsko korupcijo, oblikovani po odstopu vodstva KPK

Člani vodstva komisije za preprečevanje korupcije so 29. novembra 2013 nepreklicno odstopili iz položajev in nekaj dni zatem pripravili spisek predlogov za soočenje s sistemsko korupcijo v obliki javnega pisma z naslednjo vsebino:

Javno pismo senata KPK

Številka 0911-1/2013-27

Datum: 3/12/2013

Spoštovani Predsednik Republike Slovenije, gospod Borut Pahor,

spoštovana Predsednica Vlade Republike Slovenije, gospa Alenka Bratušek,

spoštovana predsednica in predsedniki parlamentarnih strank,

spoštovane poslanke in poslanci,

spoštovani člani vlade,

spoštovane prebivalke in prebivalci Republike Slovenije,

od našega petkovega odstopa s funkcij predsednika in namestnikov predsednika Komisije za preprečevanje korupcije smo doživeli različne odzive in interpretacije našega odstopa. V zgolj treh dneh smo bili priča paradi dela političnega in tudi dela medijskega prostora, predvidljivo prežetega s površnostjo, špekulacijami, zarotami, lobiji in osebnimi zamerami.

Danes je bil objavljen nov svetovni indeks korupcije Transparency International, na katerem je Slovenija ponovno (in med evropskimi državami rekordno) padla na lestvici. Podobno se je zgodilo lani. Ni ga mednarodnega kazalca, ki bi glede Slovenije v zadnjih letih na področju kvalitete vladanja, integritete in boja zoper korupcijo kazal pozitivni trend. Na to smo obširno opozarjali v letnih poročilih za leta 2010, 2011, 2012. Nobeno od teh poročil še ni bilo obravnavano na plenarni seji Državnega zbora RS.

Kljub povedanemu pa ni mogoče mimo dejstva, da je del medijskega in političnega prostora (predvsem, kot se do sedaj kaže, predsednik republike) in velik del neobremenjene strokovne ter splošne javnosti naše dejanje razumel pravilno. S tem odstopom in takšnim razumevanjem odstopa se je odprlo majhno okno priložnosti za dejansko razpravo o vsebini in reševanju problemov, s katerimi smo se srečevali in nanje opozarjali; pa ne samo mi, temveč tudi druge nadzorne ter pravosodne institucije. Toliko načelne podpore nosilcev oblasti, da se resno posvetimo problemu sistemske korupcije, Slovenija še ni slišala – razen na ulicah od ljudi. Moramo verjeti, da je bil vsaj del te načelne podpore iskren. Iskrenost pa se meri z izraženo skrbnostjo in dejanji, ne z izjavami. Zato, kot smo napovedali, dajemo pred politiko in slovensko javnost nabor ukrepov ter dejanj, ki bi po mnenju senata komisije pomenila korak od razprav(ljanja) o

(sistemski) korupciji h konkretnim aktivnostim zoper njo. Odgovornost za vladavino prava se prične v politiki in administraciji. Poudarjamo, da odgovornosti za boj zoper tovrstno korupcijo ne smemo v celoti prenesti na nadzorne organe, na policijo, tožilstvo ali sodišča. Ti moramo/morajo svoje delo opraviti (pri tem nismo vedno uspešni in nekateri si še vedno zatiskajo oči pred problemi, vendar se stvari premikajo v pravo smer).

V spodnjem seznamu so ukrepi, ki so primarno v pristojnosti in odgovornosti politike oziroma pogojeni s politično voljo brez fige v žepu.

1. Ustanovitev javne in transparentne preiskave TEŠ 6

TEŠ 6 je daleč največja investicija v Republiki Sloveniji, po izgradnji avtocest. Obremenjena je s številnimi sumi kaznivih dejanj, nasprotij interesov, nesmotnosti in negospodarnosti porabe denarja. Trenutno jo preiskujejo naslednji organi: policija in tožilstvo, KPK in OLAF (Evropski urad za boj proti goljufijam). Edini, ki se do tega problema ni opredelil, je lastnik in upravljavec, to je država Republika Slovenija. In ta bi lahko naredila največ. TEŠ 6 je ena od točk, o kateri smo govorili in na kateri se križajo interesi koalicije in opozicije. Noben od organov, ki se trenutno ukvarja s TEŠ 6, zaradi zakonskih omejitev ne more celovito obdelati problematike in dati ključnega odgovora, zakaj se je to zgodilo, kdo je kaj storil in kaj moramo storiti, da se ne bo ponovilo. Problematika TEŠ 6 presega vprašanje kaznivih dejanj. Ko je na pobudo KPK končno prišlo do spoznanja, da je projekt potreben celovite revizije, ki bi odločevalcem omogočila ustrezno nadaljnje ukrepanje, se je zadeva ustavila. Kljub izrecni podpori predlogu KPK s strani predsednice vlade, finančnega ministra in predsednika uprave SOD, smo naleteli na odklonilen odziv predsednika Računskega sodišča Tomaža Vesela do tega, da bi Računsko sodišče (RS) dobilo pristojnost revizije nad TEŠ 6 in skupaj z drugimi neodvisnimi organi opravilo revizijo. Po sestanku pri predsednici vlade, dne 28. 8. 2013, je bilo na koncu dogovorjeno vsaj to, da RS zadevo ponovno premisli ali pa se poiščejo druge rešitve. Ne eno ne drugo se ni zgodilo. Dejstvo je, da bi zgolj celovita revizija lahko dala verodostojne odgovore na mnoga vprašanja, povezana s tem projektom, in v določenem delu tudi omogočila nadaljnje ukrepanje, predvsem pa preprečila nadaljnje nepravilnosti in negospodarno porabo javnega denarja ter sredstev.

Ker se vrednost investicije neprestano povečuje, država daje poročstva, TEŠ pa je v državni lasti, bodo stroške nosili davkoplačevalci. Ker gre za

denar davkoplačevalcev, poraba ne sme in ne more biti tajna in nepregledna. Ugotoviti je treba vse okoliščine te investicije po zgledu na primer Islandije. Glede na obseg in posledice investicije v TEŠ 6 predlagamo:

vzpostavitev podlag in izvedbo javne preiskave za revizijo z vidika smotrnosti in pravilnosti investicije;

vzpostavitev podlag in izvedbo javne preiskave premoženjskega stanja vseh, ki so bili udeleženi v projektu (odgovorne osebe TEŠ, člani razpisnih in izbirnih komisij ter projektnih teles ...), in njihovih družinskih članov;

preiskava iz prejšnjih alinej mora imeti vse potrebne instrumente za pridobivanje podatkov ne glede na stopnjo tajnosti in za opravljanje razgovorov z osebami, predpisane pa morajo biti tudi ustrezno visoke prekrškovne sankcije za neodzivnanje na zahteve za izročitev dokumentacije, nekooperativnost odgovornih oseb in posredovanje podatkov;

kot cilji javne preiskave se določijo naslednji: ugotoviti, zakaj se je to zgodilo, kdo so ključni »igralci«, zoper koga je možno ukrepati (civilno/kazensko, odvzem nedovoljene premoženjske koristi), kako preprečiti, da bi se podobna zgodba ponovila in – če se izkaže, da nečesa ni mogoče ugotoviti – kje so razlogi za to in kako v prihodnje preprečiti prikrivanje tovrstnih ravnanj;

skrajni rok, v katerem mora biti preiskava zaključena, je 12 mesecev;

ugotovitve preiskave morajo biti javne, celoten spis pa je po zaključku preiskave informacija javnega značaja.

Če je zgornji predlog preambiciozen, lahko vsaj polovico omenjenega vlada kot predstavnica lastnika energetike (tudi TEŠ) doseže s posebnim sklepom, ki se ga uveljavi prek skupščine podjetja in ga do sedaj še nobena vlada ni bila pripravljena sprejeti.

2. Ustanovitev javne in transparentne preiskave bančne luknje

Luknja v slovenskem bančnem sistemu bo strošek davkoplačevalcev – z drugimi besedami – izgube bank so se socializirale. Iz tega razloga bodo stroški sanacije bank kriti iz davkoplačevalskega denarja, zato poraba tega denarja ne sme in ne more biti tajna, kot je to sicer običajno v bančnem poslovanju.

Glede na obseg in posledice bančne luknje predlagamo:

ustanovitev javne preiskave po vzoru Islandije,

preiskava iz prejšnje alineje mora imeti vse potrebne instrumente za pridobivanje podatkov ne glede na stopnjo tajnosti in za opravljanje razgovorov z osebami, predpisane pa morajo biti tudi ustrezno visoke prekrškovne sankcije za neodzivnanje na zahteve za izročitev dokumentacije ter posredovanje podatkov;

kot cilji javne preiskave se določijo naslednji: ugotoviti, zakaj se je to zgodilo, kdo so ključni »igralci«, zoper koga je možno ukrepati (civilno/kazensko, odvzem nedovoljene premoženjske koristi), kako preprečiti, da bi se podobna zgodba ponovila in – če se izkaže, da nečesa ni mogoče

ugotoviti – kje so razlogi za to in kako v prihodnje preprečiti prikrivanje tovrstnih ravnanj;

skrajni rok, v katerem mora biti preiskava zaključena, je 12 mesecev;

ugotovitve preiskave morajo biti javne, celoten spis pa je po zaključku preiskave informacija javnega značaja.

Na pobudo ministra za finance je julija 2013 KPK opravila celovit pregled oziroma oceno korupcijskih tveganj pri uveljavljanju zakona o slabi banki in ugotovila katastrofalno stanje. Poročila o tem so bila posredovana predsednici vlade, guvernerju Banke Slovenije, ministru za finance in drugim odgovornim osebam. Dobili smo veliko moralne podpore in obljube, da bodo te stvari upoštevane v nadaljnjih zakonskih spremembah. Ob zadnji spremembi Zakona o bančništvu je KPK predlagala javnost najbolj problematičnih naložb. Zakon je bil sprejet brez tega. Skratka: v mnogih drugih državah, kjer je bila že pred desetletjem (Nemčija) ali pred kratkim (Irska) izpeljana sanacija bančnega sistema, so bili ključni podatki javni in enako bo moralo biti tudi v Sloveniji, če želimo doseči dolgoročno izboljšanje stanja. Konec koncev je že dolgo znano, da je transparentnost najhujši sovražnik korupcije.

3. Sprejem novele Zakona o dostopu informacij javnega značaja, ki bo omogočil razkritje odvetniških, svetovalnih (vključno s svetovanjem s področja »komunikacije«), sponzorskih in donatorskih pogodb, ki jih sklepajo podjetja v posredni in neposredni lasti države in občin v aplikaciji Supervizor in s tem razkritje in posledično preventivno omejevanje – po mnogih raziskavah in ugotovitvah – enega najbolj škodljivih in razširjenih načinov lobistično-politično-medijske-klientelističnega »rentništva« v tranzicijski Sloveniji.

Predlog omenjene novele, ki vsebuje določbo z opisanim ukrepom, je bil pripravljen na Ministrstvu za notranje zadeve in javno upravo ob sodelovanju Informacijskega pooblaščenca in KPK. Predlog je trenutno v obravnavi v Državnem zboru in prav glede navedene določbe je bil deležen in izpostavljen precejšnjim pritiskom, da se določbe, ki bi omogočale izjemno pomemben korak k dvigu transparentnosti, omejijo. Vsak poslanec bo imel že v kratkem (pri drugem branju omenjene novele) možnost izkazati, koliko je iskren pri podpori ukrepom za omejevanje sistemske korupcije.

4. Centralizacija in informatizacija (ter s tem transparentnost) javnega naročanja v javnem zdravstvu

Korupcija v zdravstvu je – glede na porabljena javna sredstva in posledice za vsakega državljana – eden najresnejših problemov, ki ima sistemske korenine v prepletanju javnega in zasebnega. Zato je potrebna celovita reforma zdravstvenega sistema. Ni pa treba čakati na celovito zdravstveno reformo za ureditev javnega naročanja v zdravstvu in razbitje monopolov. K temu je mogoče pristopiti takoj z ustrezno odločitvijo vlade ter sodelovanjem Ministrstva za zdravje in Ministrstva za finance. Prve korake je mogoče narediti tudi brez spremembe zakonodaje (v določenem delu bo sicer potrebna tudi ta) v roku nekaj mesecev, potrebni sta zgolj volja in pripravljenost.

Vrsta podatkov komisije in drugih institucij ter tudi javno objavljeni podatki kažejo, da slovensko javno zdravstvo ni učinkovito pri naročanju zdravil, medicinskih pripomočkov in opreme za potrebe zdravstva. Komisija tudi ugotavlja, da je vrsta nabavnih odločitev v zdravstvu okužena z nasprotjem interesov, analiza podatkov finančnih tokov pa kaže, da je tudi trg dobave zdravil najverjetneje kartelno razdeljen in po deležih med dobavitelji že leta »zabetoniran«.

Problematico je mogoče rešiti le z ustrezno politično voljo, saj bi bili potrebni nekateri organizacijski ukrepi, ki jih lahko sprejme in izpelje Ministrstvo za zdravje, v določenem delu pa bi bila potrebna tudi sprememba zakonodaje s področja javnega naročanja, da se izkoristi prednosti, ki jih ponuja članstvo Slovenije v EU.

Zato ponovno predlagamo, da:

Ministrstvo za zdravje standardizira nabavo zdravil in medicinskih pripomočkov ter centralizira postopke javnega naročanja za potrebe javnega zdravstva, pri čemer je treba organizacijsko zagotoviti ustrezno časovno rotacijo kadra, ki se ukvarja z javnim naročanjem, tako da se prepreči nedovoljeno ali tvegano povezavo med dobavitelji in javnimi uslužbenci, ki izvajajo postopke javnega naročanja,

se z ustrezno spremembo zakonodaje in z ustreznimi mednarodnimi pogodbami na področju javnega naročanja odpre možnost slovenskim naročnikom v javnem zdravstvu, da sodelujejo pri javnih naročilih večjih javnih zdravstvenih sistemov v večjih državah članicah EU, ki po zdaj že potrjenih podatkih za isti material dosegajo bistveno nižje cene kot slovenski naročniki.

5. Hiter sprejem novega Zakona o slovenskem državnem holdingu (ZSDH-1), ki bo vključeval rigorozne ukrepe za transparentnost imenovanja in odločanja nadzornikov ter uprav v podjetjih v posredni ali neposredni večinski lasti države, zahteval vnaprejšnje in pisno razkritje potencialnega ali obstoječega nasprotja interesov in predpisal ustrezne sankcije za kršitve s področja izogibanja nasprotju interesov in osebne ali poslovne klientelizma.

Ministrstvo za finance je v predlog novega ZSDH-1 vključilo celovito peto poglavje, namenjeno prav tem vprašanjem, ki je bilo vsebinsko pripravljeno tudi s sodelovanjem KPK. Četudi ne popolno, bi umestitev teh določb v zakon pomenila pomemben korak naprej pri preglednosti upravljanja državnega premoženja. V javni razpravi o SDH doslej še nismo zasledili resne razprave o tem delu zakona. Večina se prepira predvsem o tem, kaj in kako v SDH vključiti, kaj izključiti in podobno oziroma, povedano drugače, o tem, kdo od vsakokratne oblasti in interesnih skupin (legitimnih in nelegitimnih) bo lahko upravljal z naložbami državi in vsem, kar sodi zraven (kadrovanje, rentništvo in podobno). Čas pa teče, del privatizacije je v teku in to ob povsem netransparentni zakonodaji na tem področju. Eden ključnih ukrepov je torej, da se ZSDH-1 sprejme čim prej in da v postopku sprejema različni interesi še nadalje ne okrnijo predlaganega petega poglavja tega zakona. Opozoriti pa je treba, da ZSDH-1, tudi če bo kmalu sprejet, ne bo takoj zaživel. V tem času pa zako-

nodajni okvir ostaja neurejen glede omejevanja nasprotja interesov, transparentnosti ipd., zato bi morala Vlada RS od SOD zahtevati, da nemudoma uveljavi določene ukrepe v tej smeri, za katere ni potrebna posebna zakonska podlaga, ampak zgolj volja. Spisek takih ukrepov je KPK pred časom že posredovala vodstvu SOD.

6. Ustanovitev inšpekcije za področje javnih naročil z ustrezno kadrovsko strukturo in možnostjo izrekanja učinkovitih sankcij za kršitelje na državni in lokalni ravni

V Sloveniji se kup organov neposredno ali posredno očitno in dalj časa premalo učinkovito ukvarja z nadzorom nad javnimi naročili (od notranjih revizij, Računskega sodišča, Državne revizijske komisije (DKom), Ministrstva za finance ...) Nihče (razen v omejenem obsegu DKom) pa nima inšpekcijskih pooblastil ali odgovornosti za nadzor nad tem področjem in izrekanjem glob ter drugih sankcij kršiteljem. Paradoksalno: Slovenija ima za skoraj vsako področje svojo inšpekcijo in prekrškovni organ, za javno naročanje, prek katerega se letno preteče več milijard evrov, pa tega ni.

7. Sprejem etičnega kodeksa za poslance državnega zbora

K temu je Državni zbor večkrat pozvala ne samo KPK, ampak tudi mednarodne nadzorne inštitucije s področja omejevanja korupcije. Lansko leto je Slovenija s strani GRECA dobila tudi izrecno priporočilo s tega področja.

8. Sprejem kodeksa etike za funkcionarje vlade in ministrstev po vzoru dobrih praks nekaterih tujih držav, ki bo vseboval tudi standarde o omejitvah poslovanja s podjetji na področju državnih pomoči, subvencij ipd., ter glede kupovanja delnic državnih podjetij

V zadnjih tednih smo spremljali in še spremljamo različne razprave o tem, kaj je za ministra dopustno in kaj ne v smislu poslovanja njegovih podjetij ali podjetij njegovih družinskih članov z državo. Bili smo priče paradoksalnim izjavam, povezanim s 35. členom ZIntPK, ki ureja omejitve poslovanja. To področje je mogoče urediti tudi brez spremembe zakona. Večina tujih vlad, ki ima bolj izdelane mehanizme zagotavljanja lastne integritete, tovrstne standarde postavi z vladnim kodeksom etike. Takšen kodeks nima oblike »desetih božjih zapovedi«, ampak mora vsebovati konkretno zapisane standarde, kako morajo ravnati funkcionarji izvršilne veje oblasti, ki so bili podjetniki ali imajo sami ali njihovi družinski člani ali druge povezane osebe lastniške deleže v podjetjih, ki posredno ali neposredno poslujejo z državo. Nadalje: v času prejšnje vlade smo imeli primer ministra in generalnega direktorja direktorata, ki sta le nekaj minut po koncu seje vlade, na kateri so obravnavali tudi prodajo ene od državnih družb, kupila nekaj delnic te družbe. Regulator (ATVP) sicer ni ugotovil nedovoljenega trgovanja z notranjimi informacijami, vendar pa ne gre samo za to. Gre za integriteto in transparentnost! Najvišji predstavniki oblasti naj pokažejo, da ne delujejo po principu najmanjšega skupnega imenovalca – dovoljeno nam je vse, kar nam ni z zakonom izrecno prepovedno.

9. Sprememba poslovnika Vlade RS in Državnega zbora RS, s katero se bo okrepila transparent-

nost sprejemanja zakonskih in podzakonskih predpisov, in sicer na način, da bo vsak predlog predpisa obvezno vseboval tudi podatke o tem, ali je pri pripravi določenega predpisa sodeloval zunanji svetovalec (to je t. i. »zakonodajna sled«).

O tem je KPK posredovala konkretno priporočilo tako Vladi kot DZ RS že pred dvema letoma – in to ponovila pri sedanjih vladi. Napredka ni bilo, čeprav je mogoče to storiti hitro.

10. Ureditev in javna dostopnost ter transparentnost evidence Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov ter sprememb namembnosti zemljišč

Področje prodaje in sprememb namembnosti kmetijskih zemljišč v lasti oziroma upravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov je po ocenah KPK v preteklosti predstavljalo eno večjih korupcijskih tveganj, na področju katerega so se in se križajo lokalni, državni in mnogo zasebnih interesov. Obenem pa je že leta to eno najbolj netransparentno urejenih področij v državi in tudi ostaja neurejeno ter nepregledno, čeprav imamo Supervizor in Geodetsko upravo RS.

11. Sprejem zakonodaje, ki bo v določenih primerih omogočala odpoklic župana

12. Sprejem zakonodaje, ki bo na podlagi sodne potrditve zlorabe položaja ali kršitve protikorupcijske zakonodaje ob zagotovljenem sodnem varstvu predvidevala sodno izvršljiv odpoklic posameznika z javne funkcije in prepoved opravljanja javne funkcije za določen čas.

13. Sprejem systemskega zakona, ki bo stanovske organizacije, ki jim zakon daje javno pooblastilo (na primer Odvetniška, Zdravniška, Notarska zbornica, cenilci ...), zavezal k vzpostavitvi učinkovite samoregulacije, preglednega, predvsem pa javno dostopnega (prek spleta) sistema za spremljanje delovanja njihovih internih častnih/etičnih/disciplinskih razsodišč ter izrečenih sankcij.

14. Začetek konkretne razprave za systemsko reorganizacijo delovanja inšpekcijskih služb

15. Sprejem novele ZIntPK po naslednjih izhodiščih: a) odprava subsidiarnosti tega zakona, s čimer bo dejansko dobil naravo systemskega predpisa; b) krepitev (z ustreznimi pooblastili in možnostjo izrekanja sankcij) tistih nadzornih pristojnosti KPK, ki jih ne izvajajo drugi organi in

se ne prekrivajo na primer z organi odkrivanja in pregona, predvsem na področju nadzora nad premoženjskim stanjem funkcionarjev in korupcijsko izpostavljenih kategorij javnih uslužbencev, nasprotjem interesov (s poudarkom na klientelizemu in nepotizmu), na področju omejitve poslovanja, nezdružljivosti funkcij, nadzora nad sprejemanjem daril (ki ga je treba poenotiti za vse zaposlene v javnem sektorju), na področju omejevanja nejavnih lobističnih vplivov na sprejemanje kadrovske, normativne in finančne odločitve nosilcev oblasti ipd. c) vzpostavitev zakonskega okvira za izvajanje preventivnih systemskih in tematskih nadzorov komisije v subjektih javnega sektorja z namenom svetovanja, krepitev integritete in identifikacije ter odpravljanja systemskih korupcijskih tveganj; č) vzpostavitev Sveta Komisije (imenovanega s strani Državnega zbora z dvotretjinsko večino) kot neodvisnega organa nadzora nad delom KPK z vidika integritete, objektivnosti in učinkovitosti njenega delovanja.

V nadaljevanju bomo posredovali konkretne predloge sprememb protikorupcijske zakonodaje – s člani in obrazložitvami; vendar ponavljamo, da je institucionalni in pravni okvir KPK potreben resne strukturne reforme. Noben organ, ki je zasnovan kakor KPK, ne more biti dolgoročno vzdržan v okolju, kakršno je slovensko. V celotnem mandatu prejšnje komisije je KPK prejela okoli 3000 prijav, od česar jih je zaključila slabo polovico; zgolj v zadnjih treh letih smo prejeli prek 5000 novih prijav in podedovali 1400 zaostankov. Število nadzornikov, ki delajo na prijavah, je skoraj enako kot leta 2008, proračun KPK pa je letos enak oziroma celo nekoliko manjši kot je bil zadnje leto prejšnje komisije. In žrtev tega stanja je občutek o selektivni obravnavi zadev, predvsem pa upravičena frustracija prijaviteljev, ki na zaključke zadev čakajo meseca in leta. Morda bi lahko kdo, ki je boljši in sposobnejši od nas, iz trenutnega zakonskega, finančnega in kadrovskega okvirja iztisnil še več. To novemu vodstvu želimo. Predvsem pa mu želimo omogočiti, da bo delalo v drugačnih okoliščinah; z vso odgovornostjo namreč lahko zapišemo, da je koncept, torej tak, kot je sedaj, na dolgi rok nevdržan in postaja kontraproduktiven. In sprememba tega je sedaj odgovornost politike pogojena s pritiskom javnosti.

Odziv Vlade RS na predloge senata Komisije za preprečevanje korupcije v odstopu

Odziv Vlade RS na predloge senata Komisije za preprečevanje korupcije v odstopu

Vlada Republike Slovenije je na 48 seji, 5. marca 2014, sprejela program ukrepov za preprečevanje korupcije. Program vsebuje tako predloge Komisije za preprečevanje korupcije kot tudi dodatne dejavnosti na posameznih sektorskih področjih, vse z namenom omejiti tveganja za korupcijo v Sloveniji.

Pristojne resorje je Vlada RS zavezala, naj ukrepe izvedejo v predvidenih rokih. Ministrstvo za notranje zadeve, ki je koordinator programa ukrepov, pa bo skladno z sklepi vlade pripravilo dve vmesni poročili (prvo do 1. maja 2014 in drugo do 1. oktobra 2014) ter končno poročilo najpozneje do 1. marca 2015.

Program, ki ga je sprejela vlada, v prvem delu zajema pregled mednarodnih aktivnosti in dokumentov ter pravne podlage za preprečevanje korupcije v Sloveniji, v drugem delu pa odziv vlade na predloge komisije.

Drugi del dokumenta predstavljajo ukrepi z opisom, mnenjem vlade, opredeljenim nosilcem, vrsto ukrepa, načinom izvedbe, cilji, rokom za izvedbo, do sedaj izvedenimi aktivnostmi ter stopnjo realizacije.

Tretji del dokumenta se nanaša na okrepitev mehanizmov za preventivno omejevanje korupcijskih tveganj in tveganj za nastanek nasprotja interesov v javni upravi, četrti pa na omejevanje korupcijskih tveganj v pravosodju.

Konkretni ukrepi, predvideni v programu Vlade RS, so:

- uvedba pregledne revizije postopkov in poslovanja TEŠ 6: preiskava se izvaja na podlagi Zakona o reviziji projekta TEŠ 6, nosilca sta Ministrstvo za infrastrukturo in prostor in Ministrstvo za finance, preiskava mora biti končana v enem letu po vladnem sprejetju dokumenta;
- uvedba pregledne revizije bančne luknje: skrajni rok, v katerem mora biti preiskava končana, je 12 mesecev od dneva sprejetja vladnih ukrepov za preprečevanje, odkrivanje in pregon korupcije, nosilec je Ministrstvo za finance v sodelovanju z banko Slovenije in KPK;
- novela Zakona o dostopu do informacij javnega značaja: nosilec je Ministrstvo za notranje zadeve, zakon je v obravnavi v DZ;
- centralizacija in informatizacija javnega naročanja v javnem zdravstvu: nosilca sta Ministrstvo za finance in Ministrstvo za zdravje, potrebni so nekateri organizacijski ukrepi in dopolnitev Zakona o javnem naročanju, rok za izvedbo je 1. julij 2014;
- sprejetje novega zakona o slovenskem državnem holdingu: nosilec je Ministrstvo za finance, vlada je že določila besedilo novele zakona,

na, rok za izvedbo ukrepa je 1. april 2014;

- ureditev javnih naročil: potrebne so spremembe vrste segmentov za okrepitev usposabljanja uslužbencev, ki sodelujejo v postopkih javnih naročil, izboljšanje mora biti sistem delovanja zunanjih in notranjih nadzornih mehanizmov ter proces oz. postopki javnega naročanja, rok za izvedbo ukrepa je 1. september 2014, nosilci pa so Ministrstvo za finance in drugi resorji;
- etični kodeks za poslance: odločitev je v pristojnosti Državnega zbora RS;
- etični kodeks za funkcionarje vlade in ministrstev: vlada ga bo sprejela do konca leta 2014, nosilec ukrepa je Ministrstvo za notranje zadeve;
- vpeljava pravila "zakonodajne sledi": Generalni sekretariat vlade, Služba Vlade RS za zakonodajo in Ministrstvo za notranje zadeve so nosilci ukrepa, ki je že izveden in omogoča »zakonodajno sled«, po kateri se določi obveznost navedbe avtorstva celotnega besedila akta ali posameznih določb, kadar besedilo predloga akta pripravlja fizična ali pravna oseba zasebnega prava;
- ureditev evidence Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov: Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je nosilec ukrepa priprave uredbe o načinu in vsebini poročanja občin in upravljavcev nepremičnin v lasti RS o zemljiških podatkih in načinu vpisa upravljavcev nepremičnin v lasti države ter sprememb zakonodaje, ki bo omogočala vpis lastništva RS na podlagi zakona, in sicer do 31. decembra 2014;
- odpoklic župana: Ministrstvo za notranje zadeve do junija 2014 pripravi spremembo Zakona o lokalni samoupravi, ki bo uvedla možnost odpoklica župana na pobudo volivcev, in spremembo Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, s katero bodo uvedene strožje pravne podlage za posameznikov odpoklic ob obsodbi;
- odpoklic posameznika z javne funkcije in preopoved opravljanja javne funkcije: Ministrstvo za notranje zadeve bo s pripravo besedila novele Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije do konca leta 2014 vzpostavilo ustreznejše/strožje pravne podlage za odpoklic posameznika z javne funkcije;
- učinkovit in pregleden nadzor nad delovanjem nosilcev javnih pooblastil in področnih organizacij nosilcev javnih pooblastil (zbornic): gre za kompleksen ukrep, ki bi bil lahko izveden do marca 2015, ko bo vladna delovna skupina pod vodstvom Službe vlade RS za zakonodajo pripravila analizo in predloge ukrepov za izboljšanje sistema;

- sistemska reorganizacija delovanja inšpekcijskih služb: v obdobju 2014–2015, nosilci so Inšpekcijski svet, Ministrstvo za notranje zadeve in resorna ministrstva;
- v izvajanju je tudi reorganizacija delovanja Komisije za preprečevanje korupcije, s sprejetjem novele Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije do konca leta 2014 bodo okrepjene nadzorne pristojnosti KPK in vzpostavljen neodvisni organ nadzora nad delom KPK, nosilec ukrepa je MNZ.

V program ukrepov, sprejetih na vladi, spadata še:

- omejevanje korupcijskih tveganj v javni upravi: nosilca ukrepa sta MNZ in KPK v sodelovanju z ministrstvi, posamezna resorna ministrstva morajo do konca leta 2014 pripraviti analizo in akcijski načrt za omejitev tveganj ali preprečevanje, odkrivanje in pregon korupcije in
- omejevanje korupcijskih tveganj v pravosodju: Ministrstvo za pravosodje v sodelovanju z

drugimi pravosodnimi organi je zadolženo, da do konca leta 2014 pripravi: oblikovanje kodeksa poslovnega obnašanja oziroma etičnega kodeksa, ki bi zavezoval vse sodnike; usposabljanje v zvezi z etiko in integriteto; vzpostavitev jasnih standardov oziroma oblikovanje kodeksa poslovnega obnašanja, skupaj s komentarjem in /ali praktičnimi primeri, ki bi se uporabljali za vse sodnike; podrobnejša opredelitev meril za izbiro in ocenjevanje sodnikov z ustreznim aktom; oblikovanje kodeksa poslovnega obnašanja oziroma etičnega kodeksa, ki bi zavezoval vse državne tožilce; sprejem smernic glede nasprotja interesov v času opravljanja funkcije in po njenem prenehanju; usposabljanje v zvezi z etiko in integriteto državnih tožilcev.

*Vir: Sporočilo za javnost Vlade RS o 48. seji Vlade RS z dne 5. marca 2014,
http://www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/Sporocila_za_javnost/2014/sevl14-48.pdf*

KOMISIJA PREPREČ KORUPCIU

**ZA
EVANJE
JE**

Kazalo

Kazalo

Povzetek	5
O Komisiji za preprečevanje korupcije	6
Pripad novih zadev v letu 2013	7
Opravljeno delo v letu 2013	8
Kadri in finance.....	9
Pojasnilo k odstopu predsednika in obeh namestnikov predsednika KPK.....	10
Predlogi KPK za soočenje s sistemsko korupcijo, oblikovani po odstopu vodstva KPK	14
Odziv Vlade RS na predloge senata komisije za preprečevanje korupcije v odstopu	18
Kazalo	21
Kazalo	22
O Komisiji za preprečevanje korupcije	25
O Komisiji za preprečevanje korupcije	26
Naloge KPK	27
Senat in urad komisije	28
Senat.....	28
Urad.....	29
Služba za analitiko in informacijsko varnost	30
Služba za nadzor in preiskave.....	35
Center za integriteto in preventivo	35
Organizacijska kultura	36
Kadrovska problematika.....	36
Finančna problematika.....	38
Problematika najema prostorov	42
Odnosi z javnostmi	38
Mednarodna dejavnost komisije.....	45
Uporaba pravnih sredstev proti odločitvam komisije	53
Zaznava korupcije	57
Kazalci stanja korupcije v RS.....	58
Indeks percepcije korupcije in korupcija v RS – stanje in trendi	60
Evropsko protikorupcijsko poročilo.....	62

Omejevanje korupcije	65
Nadzor in preiskave	67
Delo na področju preiskav	68
Sodelovanje z drugimi organi	70
Prekrškovni postopki	74
Prekrškovni postopki	75
Zaščita prijaviteljev	77
Namen regulacije področja	78
Stanje na področju zaščite prijaviteljev v RS	78
Premoženjsko stanje	81
Značilnosti področja in namen regulacije	82
Nadzor nad premoženjskim stanjem	82
Lobiranje	88
Statistični podatki	89
Omejitve poslovanja, nasprotje interesov, nezdržljivost funkcij in darila ..	93
Omejitve poslovanja (35. in 36. člen ZIntPK)	94
Nezdržljivost funkcije z opravljanjem pridobitne dejavnosti in članstvom v organih pravnih oseb (26. in 27. člen ZIntPK)	96
Nasprotje interesov (37.–40. člen ZIntPK)	98
Prepoved in omejitve sprejemanja daril (30.–34. člen ZIntPK)	101
Protikorupcijska klavzula	103
Protikorupcijska klavzula	104
Izjava o lastniški strukturi ponudnika	105
Delo na področju protikorupcijske klavzule in izjave o lastniški strukturi ponudnika	106
Integriteta, odgovornost, transparentnost, preventiva	107
Krepiti integriteto, transparentnost, odgovornost	108
Krepitev integritete	109
Načrti integritete	110
Sodelovanje KPK z zavezanci za NČI	111
Preventiva	113
Preventiva	114
Izobraževanje	117

KOMISIJA PREPREČ KORUPCIU

O Komisiji za preprečevanje korupcije

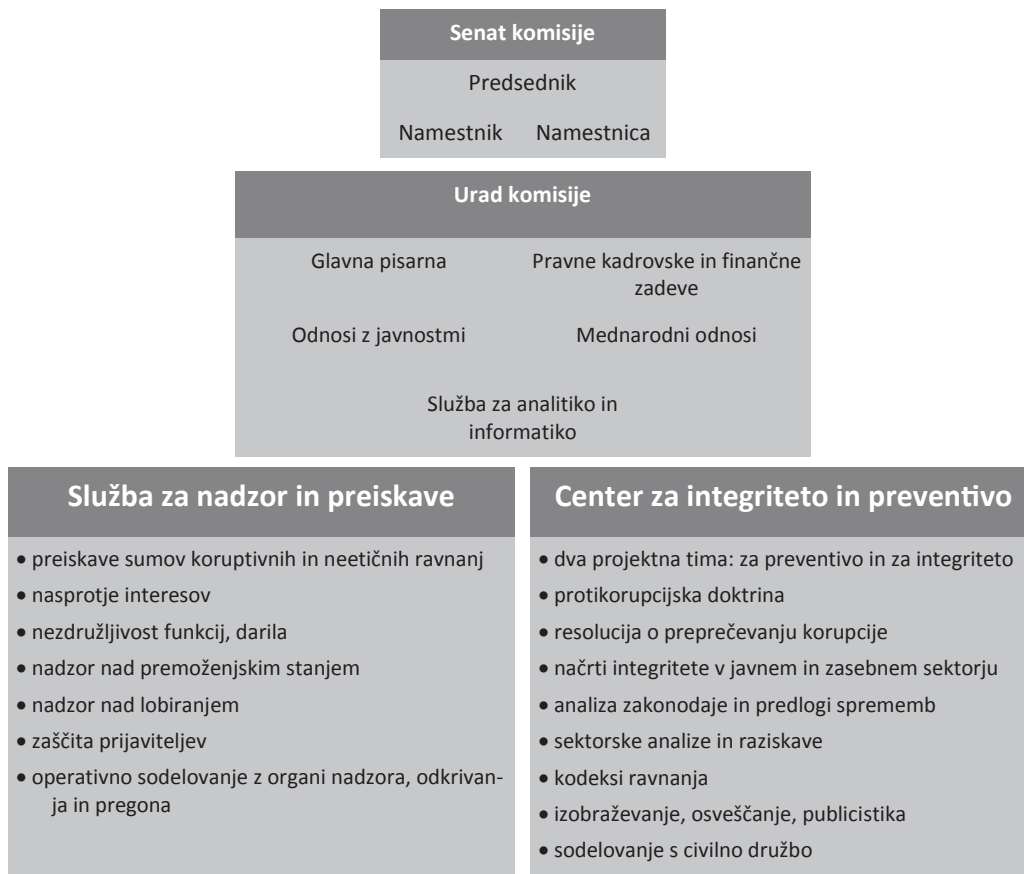
Prostori Komisije za preprečevanje korupcije na Dunajski 56 v Ljubljani

O Komisiji za preprečevanje korupcije

Komisija za preprečevanje korupcije je samostojen in neodvisen državni organ, ki z namenom krepitve učinkovitega delovanja pravne države in preprečevanja njenega ogrožanja s koruptivnimi dejanji v okviru in na podlagi zakonov samostojno izvršuje pristojnosti ter opravlja naloge, določene v Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije (dalje: ZIntPK) in drugih zakonih. Položaj samostojnega državnega organa je komisija pridobila že z uveljavitvijo Zakona o preprečevanju korupcije (dalje: ZPKor) januarja 2004, ki je bil v veljavi do 5. 6. 2010, ko je stopil v veljavo ZIntPK.

Relativna samostojnost in neodvisnost komisije kot državnega organa se kaže v tem, da je pri svojem delu in odločanju vezana zgolj na ustavo in zakon. Težo njene neodvisnosti in nepristranskosti daje položaj samostojnega organa v sistemu državne ureditve, saj pri svojem delu ter odločitvah komisija ni podrejena nobeni izmed treh vej oblasti, ampak je pri izvrševanju svojih pristojnosti z njimi v razmerju »zavor in ravnovesij«. ZIntPK je zato, v nasprotju s prejšnjim zakonom, nekoliko drugače uredil izbirni postopek, imenovanje komisije in njeno sestavo, določil organ nadzora nad njenim delom in poslovanjem ter vsebino poročanja komisije organu nadzora.

Z uveljavitvijo ZIntPK sta se spremenila sestava in postopek imenovanja komisije kot kolegijskega organa. Komisija nima več petih članov, ki jih imenuje Državni zbor RS, ampak tri (predsednika in dva namestnika predsednika), ki jih po novem zakonu imenuje predsednik republike. Spremenjen je tudi izbirni postopek članov komisije. Medtem ko je po ZPKor predsednika in namestnika predsednika predlagal predsednik republike, po enega člana komisije pa sodni svet, komisija Državnega zbora RS, pristojna za mandatno-volilne zadeve, ter Vlada RS, po novem zakonu kandidate za predsednika in njegova namestnika predsedniku republike predlaga izbirna komisija, sestavljena iz petih članov, v katero po enega člana imenujejo Vlada RS, Državni zbor RS, neprofitne organizacije zasebnega sektorja s področja preprečevanja korupcije, Sodni svet in Uradniški svet. S spremenjenim izbirnim postopkom in postopkom imenovanja članov komisije je še dodatno zagotovljena neodvisnost komisije oziroma njenih članov.

Naloge KPK

Zakonodajalec je z ZIntPK nadgradil že z ZPKor uveljavljeni model preprečevanja korupcije in posvetil dodatno pozornost krepitvi integritete v javnem sektorju ter zagotavljanju transparentnosti njegovega delovanja. S tem želi zagotoviti in krepiti zaupanje v institucije ter pravni red oziroma pravno državo. ZIntPK je natančneje opredelil preventivne in nadzorstvene naloge komisije ter razširil njene pristojnosti. Glavni namen, ki ga ima komisija pri uresničevanju svojih pristojnosti, je krepitev delovanja pravne države (prim. 1. člen ZIntPK). Komisija pri tem:

- z omejevanjem in preprečevanjem korupcije ter nadzorom nad nezdržljivostjo funkcij z drugimi funkcijami in dejavnostmi skuša zagotoviti neodvisno in nepristransko izpolnjevanje ustavno in zakonsko določenih funkcij;
- z uresničevanjem resolucije, ki ureja preprečevanje korupcije, oblikovanjem strokovnih mnenj in standardov dobre prakse, nudenjem pomoči pri izobraževanju, zagotavljanju osveščenosti ter načrtovanju in ocenjevanju integritete na vseh ravneh spodbuja in krepi sposobnost posameznikov in institucij, da prevzamejo odgovornost za razvoj integritete in s tem za preprečevanje ter odkrivanje korupcije;
- z nadzorom nad premoženjem in sprejemanjem daril funkcionarjem, preprečevanjem in odpravljanjem nasprotja interesov in koruptivnih ravnanj ter nadzorom nad lobiranjem spodbuja in krepi transparentnost v procesih in postopkih izvrševanja javne oblasti pri opravljanju javnih funkcij ter pri upravljanju javnih zadev;
- z določitvijo pogojev za opravljanje dejavnosti lobiranja pri delovanju javnega sektorja zagotovi transparentnost te dejavnosti na način, ki bo podpiral dobre prakse lobiranja ter omejeval in kaznoval neetične;
- z zaščito prijaviteljev koruptivnih ravnanj spodbuja in krepi odkrivanje, preprečevanje ter odpravljanje koruptivnih ravnanj;
- z uresničevanjem mednarodnih obveznosti Republike Slovenije spodbuja, podpira

in krepiti sodelovanje ter strokovno pomoč pri preprečevanju in zatiranju korupcije na mednarodni ravni;

- spodbuja in krepiti sodelovanje državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti (dalje: organi lokalne skupnosti), organizacij javnega sektorja, oseb z javnimi pooblastili, institucij civilne družbe, medijev ter pravnih in fizičnih oseb pri dvigu integritete v Republiki Sloveniji, preprečevanju korupcije in učinkovitem odzivu države na vse oblike koruptivnih ravnanj.

Interni akti, sprejeti v letu 2013

Za izboljšanje zakonitosti, pravilnosti in smotrnosti delovanja ter poslovanja KPK je senat komisije v letu 2013 sprejel naslednja interna pravna akta:

- Akt o spremembah in dopolnitvah Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih

mest v Komisiji za preprečevanje korupcije – 26. 9. 2013;

- Sklep o dopolnitvah Sklepa o izpolnjevanju določenih pogojev za zasedbo delovnega mesta – 26. 9. 2013.

Senat in urad komisije

Komisija je v letu 2013 med drugim:

- prejela 84 zahtev za dostop do informacij javnega značaja;
- prejela 77 vprašanj in zahtev fizičnih oseb ali poslovnih subjektov, ki se nanašajo na javno dostopne podatke v bazi Supervisor;
- prejela 8 zahtev za vpogled v spis po 82. členu Zakona o splošnem upravnem postopku.

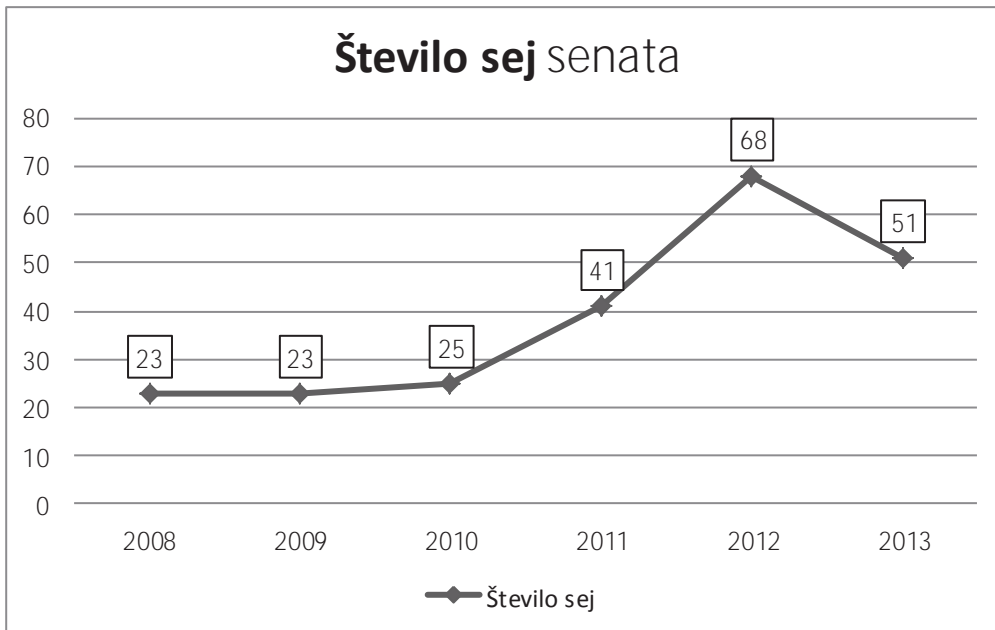
V letu 2013 je komisija:

- izvedla 51 sej senata komisije s skupno 229 točkami dnevnega reda in 295 sprejetimi sklepi;
- izdala 27 odločb o celotni ali delni zavrnitvi zahtev za dostop do informacij javnega značaja;
- odgovorila na 77 vprašanj in zahtev fizičnih oseb ali poslovnih subjektov v zvezi s podatki v javno dostopni bazi Supervisor, tudi na podlagi pridobljenega mnenja Informacijskega pooblaščenca o zakonitosti javne objave določenih podatkov (na primer davčna številka samostojnega podjetnika posameznika, ki je prenehal s poslovanjem).

Senat

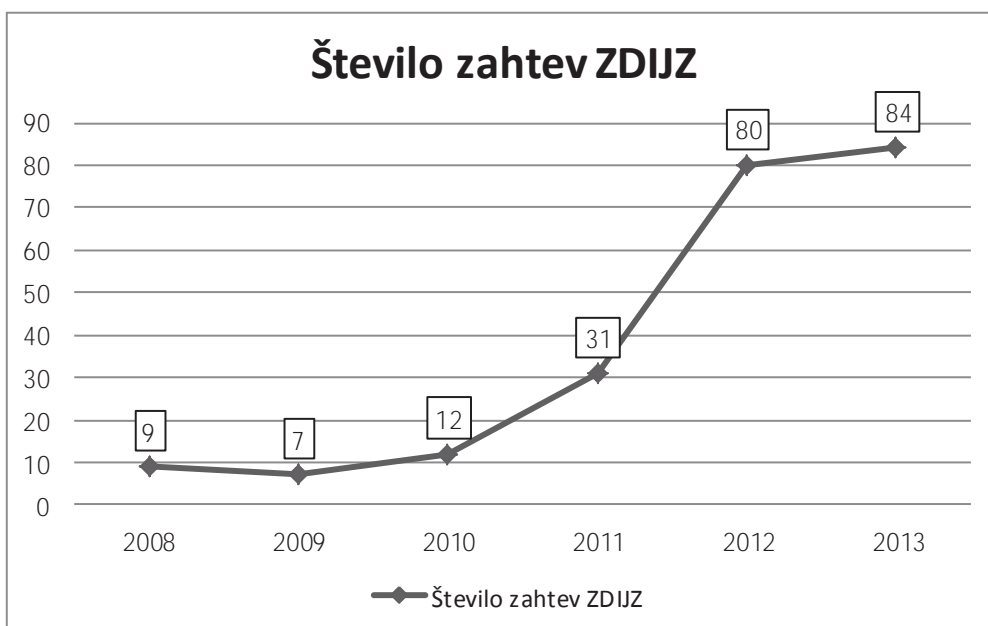
Senat komisije je v letu 2013:

- izvedel 51 sej;
- opravil razgovore z 22 vabljenimi osebami;
- sprejel 15 načrtov dela in kategorizacije prijave;
- sprejel 153 zaključnih ali vmesnih ugotovitev o posameznem primeru in 11 ugotovitev o konkretnem primeru;
- sprejel 1 odločbo o zavrnitvi izdaje dovoljenja za opravljanje dodatne dejavnosti in 2 odločbi o izdaji dovoljenja za opravljanje dodatne dejavnosti po 26. členu ZIntPK;
- sprejel 8 odločitev o izločitvi posameznega člana senata iz obravnave zadeve.

Urad

V letu 2013 je komisija od pristojnih predlagateljev oziroma pripravljavcev prejela v pregled in mnenje 27 predlogov zakonov ali njihovih sprememb ter dopolnitev in 7 drugih predpisov (uredb, pravilnikov, smernic ...). Komisija je podala predloge ureditve področja in mnenja o posameznih predlogih zakonov na 10 obsežnejših zakonov, in sicer: Zakon o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, Zakon o sistemu plač v javnem sektorju, Zakon o bančništvu, Zakon o igrah na srečo, Zakon o referendumski in volilni kampanji, Zakon o političnih strankah, Zakon o Slovenskem državnem holdingu, Zakon o dostopu do informacij javnega značaja, Zakon o kazenskem postopku in Zakon o sodniški službi.

V letu 2013 je komisija odločala o 84 zahtevah za dostop do informacij javnega značaja. Od tega jih je bilo zgolj 11 zavrženih v celoti, 16 zahtevam pa omogočen delni dostop, najpogosteje iz razloga varovanja osebnih podatkov in varovanja notranjega delovanja oziroma dejavnosti organa. Od 13 vloženih pritožb na Informacijskega pooblaščenca je bilo v celoti zavrženih sedem, šestim pa je bilo delno ugodeno, tako

da je komisija morala omogočiti širši dostop do posameznih dokumentov ali delov dokumenta. Komisija izpostavlja, da se zavrnjene zahteve v večjem delu nanašajo na zahteve po tonskih posnetkih razgovorov s posameznimi vabljenimi osebami, vendar, kot izhaja tudi iz odločb Informacijskega pooblaščenca, zanje velja izjema od prostega dostopa do informacij javnega značaja, ki varuje notranje delovanje organa oziroma dejavnost organa. Leta 2012 je sicer v dveh primerih tonski posnetek delno postal informacija javnega značaja, vendar je bila odločitev oprta na izkazan javni interes.

Služba za analitiko in informacijsko varnost

Namen Službe za analitiko in informacijsko varnost (dalje: SAIV) je zagotavljati informatizacijo dela komisije, nuditi podporo pri statističnih in drugih obdelavah ter analizah podatkov in skrbeti za varovanje informacijsko-komunikacijske opreme, komunikacij ter podatkov komisije.

V okviru službe so zaposleni trije uslužbenci, eden od 19. 8. 2013 kot razvijalec na delovnem mestu informatik analitik. Uslužbenec je bil na komisiji zaposlen za obdobje enega leta, in sicer za delo na Projektu krepitev informacijske podpore delovnim procesom Komisije za preprečevanje korupcije in nadgradnje projekta »Transparentnost«; projekt sicer poteka od 16. 8. 2013 do 16. 8. 2015, pred zaposlitvijo dodatnega sodelavca pa smo za pomoč pri programiranju občasno sklepali pogodbe z zunanjimi izvajalci. Druga dva uslužbenca, trenutno zaposlena v SAIV, sta se na komisiji zaposlila leta 2010.

Komisija je v letu 2013 uspešno zaključila prenovo informacijskega sistema, s katerim smo dosegli večjo zanesljivost delovanja v primeru morebitnih izpadov, bistveno izboljšali sistem varnostnega arhiviranja oziroma upravljanja varnostnih kopij ter centralizirali in poenostavili upravljanje delovnih postaj ter omrežja. Poseben poudarek je bil pri prenovi namenjen zaščiti lokalnega omrežja ter podatkov na strežnikih in delovnih postajah. Prav tako je bil cilj prenove doseči boljše obvladovanje stroškov programske opreme in zunanje IT podpore, kar smo dosegli, saj novi sistem v celoti upravljamo sami, prav tako pa sami tudi v celoti izvajamo razvoj.

Z namenom zmanjševanja stroškov v delo komisije v čim večji meri uvajamo odprtokodne in brezplačne aplikacije ter smo zavezani uporabi odprtih standardov. V letu 2013 komisija ni kupovala licenčne programske opreme; za nakup strojne in druge opreme (računalniki, mobilni aparati, fotokopirni stroj, optični čitalnik, rezalnik dokumentov ...) smo porabili 14.329,98 evra.

Stroški zunanjih sodelavcev s področja informatike (razvijalcev) so po pogodbah v letu 2013 znašali 8497,34 evra.

Komisija pri svojem delu sicer zbira številne (tudi osebne) podatke in vzpostavlja različne z zakonom določene evidence, za njeno učinkovito delo pa je nujna visoka stopnja informatizacije pri zbiranju in obdelavi podatkov. V letu 2013 je bil poudarek na vpeljavi analitične podpore uslužbencem komisije ter nadaljnji informatizaciji dela. Zlasti smo se posvetili tehničnim rešitvam za zagotavljanje večje kvalitete podatkov ter nadzora nad zavezanci, predvsem tistimi, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti.

Dokončan je bil obrazec za poročanje o darilih, začeli pa smo tudi z razvojem aplikacije za podporo načrtom integritete.

V letu 2013 smo izvedli nekaj manjših posodobitev aplikacije Supervizor, ki državljanom omogoča spremljanje izdatkov proračunskih uporabnikov. Aplikacija je v letu 2013 prejela nagrado Združenih narodov za boj proti korupciji v regionalni skupini Evropa in Severna Amerika.

PREGLED PORABE FINANČNIH SREDSTEV V PRETEKLOSTI

V letu 2005 je bilo za nakupe strojne opreme porabljenih 3.190.440 tolarjev (13.313,47 evra), za nakup programske opreme in licenc za programsko opremo 1.404.676,40 tolarja (5861,61 evra), 2.340.000 tolarjev (9764,65 evra) pa je bilo namenjenih za zasnovo in postavitev spletne strani.

V letu 2006 je bilo za strojno opremo porabljenih 2.434.133,28 tolarja (10.157,46 evra), za nakup licenc programske opreme 453.217,96 tolarja (1891,25 evra), za nakup drobnega inventarja 774.415,30 tolarja (3231,58 evra), za nakup mobilnih telefonov pa 159.600 tolarjev (666 evrov).

V letu 2007 je bil edini strošek s področja informatike nakup licenc za programsko opremo, ki je znašal 2837,34 evra.

V letu 2008 so stroški za nakup programske opreme in licenc programske opreme znašali 10.408,32 evra (v tem letu je bil kupljena Novell programska oprema), 1154,40 evra pa je znašal strošek za nakup varnostne omare.

V letu 2009 je bilo za nakup licenčne programske opreme porabljenih 14.633,52 evra, za nakup strojne računalniške opreme 27.936,02 evra, za nakup omrežne opreme 2763,24 evra, za nakup mobilnih telefonov je bilo porabljenih 123,90 evra, za nakup pisarniške opreme (skener, fotokopirni stroj, diktafon) 2972,52 evra, za nakup varnostnih omar in uničevalca dokumentov pa 3689,34 evra.

V letu 2010 je bilo za nakup licenčne programske opreme porabljenih 5686,03 evra, za nakup strojne računalniške opreme (računalniki, strežniki, skener, tiskalnik) 7168,25 evra, za nakup mobilnih telefonov 720 evrov, za nakup videokonferenčnega sistema pa 2603,88 evra.

V letu 2011 je bilo za nakup licenčne programske opreme porabljenih 10.084,68 evra, za nakup mobilnih telefonov 660 evrov, za nakup različne strojne računalniške opreme (čitalec črtne kode, grafična tablica, prenosni računalniki, monitorji in drugo) 15.062,50 evra, za nakup avdiovizualne opreme (zvočniki, fotoaparati, manjša mešalna miza za snemanje razgovorov, mikrofoni) 1000,02 evra, za nakup opreme za tiskanje in razmnoževanje (tiskalniki, skenerji, plastifikator) 2561,41 evra, za nakup strežnikov in diskovnih sistemov 8672,21 evra, za nakup aktivne mrežne in komunikacijske opreme pa 184,51 evra.

V letu 2012 je bilo za nakup licenčne programske opreme (EventTrack) porabljenih 3380,10 evra, za nakup mobilnih telefonov 309,44 evra, za nakup različne strojne računalniške opreme (pomnilnik RAM) 338,71 evra, za nakup avdiovizualne opreme (mikrofoni za snemanje razgovorov) 205,60 evra, za nakup opreme za tiskanje in razmnoževanje (tiskalniki) 466,04 evra, za nakup komunikacijske omare 782,81 evra ter

za nakup aktivne mrežne in komunikacijske opreme (omrežna stikala) 679,20 evra.

V letu 2013 je bilo za nakup strojne računalniške opreme (računalniki, monitor) porabljenih 5403,04 evra, za nakup mobilnih telefonov 1565 evra, za nakup opreme za tiskanje in razmnoževanje (fotokopirni stroj, optični čitalnik) 6579,85 evra, za nakup aktivne mrežne in komunikacijske opreme (omrežno stikalo) 427 evrov ter za nakup druge opreme (rezalnik dokumentov) 355,09 evra. Nakupov licenčne programske opreme ni bilo. Skupno smo za te nakupe porabili 14.329,98 evra.

Stroški zunanjih sodelavcev s področja informatike (razvijalcev) v letu 2013 po pogodbah so znašali 8497,34 evra.

PODROBNEJŠI PREGLED PRETEKLEGA OBDOBJA

V preteklem obdobju smo zaključili prenovu informacijskega sistema komisije, tudi v letu 2013 smo namenili velik poudarek zagotavljanju varnosti komunikacij in podatkov, sodelovali pa smo tudi pri izvedbi več zahtevnejših podatkovnih analiz.

Zaključek prenove informacijskega sistema komisije in zagotavljanje varnosti podatkov

V letu 2013 smo uspešno zaključili prenovu informacijskega sistema, ki smo jo začeli leto prej. Predhodni sistem je bil namreč zastarel, poleg tega pa so potekle licence za programsko opremo. V okviru prehoda na nov informacijski sistem smo dosegli večjo zanesljivost delovanja v primeru morebitnih izpadov, bistveno izboljšali sistem varnostnega arhiviranja oziroma upravljanja varnostnih kopij ter centralizirali in poenostavili upravljanje delovnih postaj ter omrežja. Delovne postaje z operacijskim sistemom Windows 7 so vključene v Samba omrežje, za oddaljeno upravljanje in namestitve posodobitev programske opreme na njih pa skrbi odprtokodni sistem WPKG.

Poseben poudarek prenove je bil na zaščiti lokalnega omrežja ter podatkov na strežnikih in delovnih postajah. S prenovu smo dosegli tudi boljše obvladovanje stroškov programske opreme in stroškov zunanje IT podpore. Novi sistem namreč omogoča visoko stopnjo neodvisnosti od zunanjih izvajalcev in ponudnikov programske opreme, saj ga v celoti upravljamo sami.

S ciljem boljšega obvladovanja stroškov, zagotovitve neodvisnosti od ponudnikov, zanesljivosti in varnosti na komisiji težimo k uporabi odprtokodnih rešitev na vseh področjih, kjer je to smiselno in upravičeno. Uporabi odprtokodnih rešitev in standardov želimo biti zavezani tudi v bodoče; v letu 2013 tako nismo kupili nobene licenčne programske opreme. Na strežnikih večinoma teče odprtokodna programska oprema, prav tako odprtokodno programsko opremo poleg licenčne uporabljamo tudi na delovnih postajah (na primer brskalnik Firefox, pisarniški paket LibreOffice, multimedijški predvajalnik VLC in program za obdelavo zvočnih posnetkov Audacity).

Podatki na strežnikih in tudi varnostne kopije so šifrirani, prav tako so z uporabo odprtokodne aplikacije TrueCrypt šifrirani vsi nosilci podatkov na delovnih postajah. Za nekatere uslužbenke, ki rokujejo s posebej občutljivimi podatki, smo uvedli uporabo posebnih USB ključev, ki omogočajo strojno šifriranje podatkov. Šifrira se tudi elektronska pošta uslužbencev komisije ter večina notranjih komunikacij. Za vodstvo komisije smo v SAIV zagotavljali podporo za varne mobilne komunikacije.

Zaradi zagotavljanja sledljivosti obdelave osebnih ter drugih zaupnih podatkov se beležijo tudi vse aktivnosti (vpogledi) v aplikacijah SPIS in Corruptio ter aktivnosti tiskalniškega strežnika. V letu 2013 smo sicer imeli določene tehnične težave z delovanjem aplikacije EventTrack, ki je namenjena zagotavljanju sledljivosti vpogledov v aplikacijo SPIS, prav tako je bilo nekaj težav z delovanjem sistema elektronske pošte. Vse težave smo sicer uspešno rešili.

V letu 2013 smo prenovili tudi del notranjega LAN omrežja komisije. Izvedli smo menjavo nekaj zastarelih omrežnih stikal ter izboljšali povezljivost omrežnih stikal znotraj omrežja, prav tako smo izvedli ponovne varnostne preglede notranjega omrežja komisije ter omrežje dodatno zaščitili pred nepooblaščenimi zunanjimi dostopi.

SPLETNI OBRAZCI IN APLIKACIJA CORRUPTIO

Zaposlitev novega sodelavca – razvijalca je pomenila precejšen napredek na področju razvoja internih aplikacij komisije, namenjenih zbiranju ter analitiki podatkov.

V letu 2013 smo spletno stran in spletne obrazce preselili na novo infrastrukturo, na spletni strani pa smo implementirali zmogljiv iskalnik. Aplikacija Corruptio je bila deležna nekaj pomembnih posodobitev ter razširitev, ki omogočajo zagotavljanje večje kvalitete podatkov ter nadzor nad zavezanci, zlasti tistimi, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti. Dokončan je bil obrazec za poročanje o darilih, začeli pa smo z razvojem aplikacije za podporo načrtom integritete. Nekaj sprememb so doživeli tudi obrazci za poročanje premoženjskega stanja.

Spletni obrazci so zasnovani tako, da spletna aplikacija preveri veljavnost vnesenih podatkov. To pomeni, da spletna aplikacija preveri, ali so podatki posredovani v pravilni obliki (na primer, da sta ime in priimek osebe zapisana v skladu z razpoložljivim naborom črk in znakov za zapis osebnega imena v Republiki Sloveniji, da sta EMŠO ali davčna številka zapisana v skladu z zakonsko veljavnim načinom in da se v posredovanem EMŠO ali davčni številki ujema izračun kontrolne številke ter drugo). Na ta način dosegamo precej višjo kvaliteto posredovanih podatkov s strani zavezancev kot v preteklosti.

Poseben poudarek pri novih obrazcih smo namenili tudi varnosti posredovanih podatkov. Spletni obrazci, prek katerih zavezanci komisiji posredujejo podatke, so dostopni samo prek šifrirane spletne povezave. Vneseni podatki se na strežniku shranjujejo v šifrirane datoteke. Pri tem je uporabljeno tako imenovano asimetrično šifriranje, kar pomeni, da podatkov na spletnem strežniku komisije ni mogoče dešifrirati. Dešifriranje je mogoče le na ločenem internem strežniku komisije, saj na spletnem strežniku ni šifriranih ključev za dešifriranje podatkov. Šifrirane datoteke s podatki iz spletnih obrazcev se nato prek posebne, še dodatno šifrirane povezave samodejno preneso na interni strežnik komisije. Ta strežnik se nahaja v zaščitenem HKOM omrežju.

Vsi strežniki komisije uporabljajo še dodatne zaščitne mehanizme, kot na primer ustrezno nastavljeno požarno pregrado, administrativni dostop do strežnikov ima le omejen krog oseb, trdi diski strežnikov v internem omrežju komisije pa so v celoti šifrirani. Poskrbljeno je tudi za fizično varnost in varnostno arhiviranje podatkov.

Vsi dostopi do aplikacije za obdelavo osebnih podatkov zavezancev – tudi vpogledi v

osebne podatke – se neizbrisno beležijo na ločenem strežniku. Tudi v letu 2013 smo izvedli nekaj izobraževanj s področja varstva osebnih podatkov ter s področja varnosti informacijskih sistemov in varovanja informacij.

ANALITIČNA PODPORA DELU KOMISIJE TER INFORMACIJSKA PODPORA DELOVNIM PROCESOM

V letu 2013 smo v SAIV izvedli več zahtevnejših analiz podatkov. Tako smo na podlagi podatkov GURS o prodajah izvedli analizo (pre)prodaj občinskih zemljišč, pripravili več analiz sumov nasprotja interesov ter omejitev poslovanja, analizo zaposlovanja v javnih podjetjih in javni upravi, analizo podatkov o udeležbi zdravstvenih delavcev v zasebnih podjetjih, analizo podatkov o čakalnih vrstah, nudili podporo pri izdelavi več spletnih vprašalnikov ter analizi zbranih podatkov (naročanje pravnih mnenj, načrti integritete in drugo). Skrbeli smo za redno izdelavo različnih statistik o delu komisije, nudili informacijsko in analitično podporo za pridobivanje ter analizo podatkov iz delniških knjig, AJPES registrov in Supervizorjeve baze finančnih transakcij ter zagotavljali informacijsko podporo snemanju razgovorov na sejah.

Pomemben del podpore delu komisije ter zagotavljanju transparentnosti poslovanja države predstavlja tudi aplikacija Supervizor. Aplikacija je v letu 2013 prejela nagrado Združenih narodov za boj proti korupciji v regionalni skupini Evropa in Severna Amerika, prav tako smo Supervizor večkrat predstavili različnim delegacijam iz tujine (med drugim mednarodni delegaciji srbskih parlamentarcev, delegaciji iz Moldavije). Aplikacija Supervizor je sicer doživela nekaj manjših nadgradenj (na primer prikaz davčnih dolžnikov, odlivov v davčne oaze), v letu 2013 pa smo od Ministrstva za finance pridobili tudi računovodske podatke iz aplikacije MFERAC, ki jih bomo v aplikacijo Supervizor vključili v prihodnosti.

Komisija je tudi v letu 2013 sodelovala z raziskovalci Inštituta Jožef Štefan, in sicer na področju analize velikih količin podatkov ter razvoja analitičnih metod boja proti korupciji.

NAČRTI ZA V BODOČE

SAIV se pri svojem delovanju srečuje s klasičnimi težavami kot so pomanjkanje financ za nakup dodatne informacijsko-komunikacijske opreme in kadrovska podhranjenost, kljub temu pa se v danih razmerah trudimo storiti čim več in razpoložljive vire čim bolj učinkovito uporabiti. Za v bodoče načrtujemo naslednje aktivnosti:

- dokončen prehod reševanja prijav prek interne aplikacije Corruptio;
- izdelava modula za izdelavo in prikaz statistik s področja reševanja prijav;
- izdelava naprednega iskalnika po internih dokumentih komisije;
- izdelava sistema e-poročanja in analitike prijav o lobističnih stikih;
- razvoj dodatnih orodij za nadzor in zagotavljanje kvalitete podatkov v podatkovnih zbirkah komisije;
- nadgradnja internega sistema z modulom za nadzor lastništva nepremičnin;
- razvoj aplikacije za pridobivanje in analitiko podatkov za nadzor nad lastništvom vrednostnih papirjev;
- nadgradnja aplikacije Supervizor – prikaz računovodskih podatkov iz zbirke MFERAC;

- nadgradnja aplikacije Supervisor z nekaterimi dodatnimi funkcionalnostmi;
- redno izvajanje izobraževanj s področja varstva osebnih podatkov in informacijske varnosti;
- vzpostavitev dodatnega sistema za varnostno arhiviranje podatkov;
- vzpostavitev sistema za zagotavljanje visoke razpoložljivosti informacijskega sistema komisije.

Služba za nadzor in preiskave

V Službi za nadzor in preiskave (dalje: SNAP) je zaposlenih 16 uslužbencev. Pri tem SNAP:

- izvaja nadzorstvene naloge komisije;
- vodi postopke nadzora in preiskav v povezavi s sumi koruptivnih ravnanj;
- obravnava prijave zahtev uradnim osebam za nezakonita in neetična ravnanja;
- izvaja pristojnosti glede ugotavljanja nasprotja interesov, omejitev poslovanja, nadzora nad premoženjskim stanjem zavezancev in kršitev določb o lobiranju;
- ugotavlja dejansko stanje v povezavi s sumi korupcije v konkretnih zadevah;
- pripravlja in predlaga sprejetje načelnih mnenj, stališč, priporočil in pojasnil v zvezi s sumi korupcije v konkretnih ali sistemskih zadevah;
- izvaja naloge v povezavi z zaščito prijaviteljev, nezdružljivostjo funkcij, prepovedjo in omejitvijo sprejemanja daril, zakonsko obveznostjo uporabe protikorupcijske klavzule;
- opravlja naloge operativnega sodelovanja z organi odkrivanja in pregona ter drugimi nadzornimi organi, spremlja zadeve s področja mednarodne korupcije in s tem namenom skrbi za usklajeno obveščanje v razmerju do policije, državnega tožilstva in sodišča ter drugih državnih organov;
- odloča v postopkih o prekrških ter opravlja druge naloge (8. člen akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest).

Center za integriteto in preventivo

V Centru za integriteto in preventivo (dalje: CIP) je zaposlenih 5 uslužbencev.

CIP izvaja preventivne pristojnosti komisije, in sicer:

- opravlja naloge s področja upravljanja s korupcijskimi tveganji in tveganji drugih neetičnih in nezakonitih ravnanj z orodjem načrt integritete, vključno s pripravo strokovnih podlag, usposabljanjem javnih uslužbencev in spremljanjem izvajanja načrtov integritete;
- svetuje pri krepitvi integritete in preprečevanju ter odpravljanju tveganj za korupcijo v javnem in zasebnem sektorju;
- spremlja in analizira podatke o stanju in uresničevanju nalog za preprečevanje korupcije v RS;
- skrbi za izvajanje resolucije, ki ureja preprečevanje korupcije v RS (dalje: resolucija), in pripravlja predloge njenih sprememb;
- opozarja pristojne organe v RS na uresničevanje obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnih aktov s področja preprečevanja korupcije, in jim daje predloge glede načina uresničevanja teh obveznosti;
- sodeluje z znanstvenimi, strokovnimi, medijskimi in neprofitnimi organizacijami zasebnega sektorja s področja preprečevanja korupcije, načrtuje in izvaja dogod-

ke in projekte kot so konference, okrogle mize, novinarske konference s področja osveščanja in preprečevanja korupcije; pripravlja akcije osveščanja javnosti, strokovno literaturo za objavo, izobraževanja in opravlja druge naloge (9. člen akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest).

Organizacijska kultura

Na komisiji vlagamo velike napore v krepitev organizacijske kulture in zavedanja vseh zaposlenih o položaju, pomenu in odgovornosti tovrstne institucije, še posebej v trenutnih družbenih razmerah.

Da bi postavili vrednostne temelje notranje kulture organizacije, smo oblikovali vodilo: Omejevanje korupcije, krepitev pravne države ter integritete javnega sektorja so naše naloge; transparentnost in etika naša vodila; objektivnost naš pristop.

Naše delo temelji na integriteti, odgovornosti in vladavini prava. Prizadevamo si za čim večjo transparentnost delovanja institucije tako navzven kot navznoter. Notranja javnost je obveščena o vseh pomembnih novostih, spremembah in odločitvah. Na notranjem strežniku komisije so zaposlenim dostopna tedenska poročila vodij posameznih področjih, vsaj enkrat na dva meseca (po potrebi tudi pogosteje) pa pripravimo sestanek vseh zaposlenih.

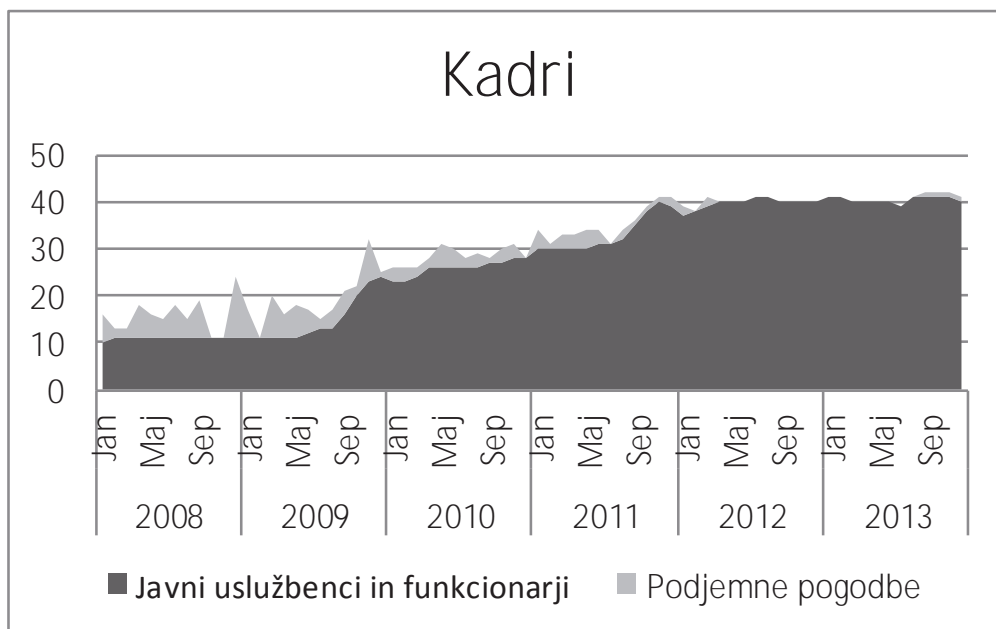
Zunanjo transparentnost zagotavljamo z objavo večine podatkov o delu komisije in premoženju članov vodstva na naših spletnih straneh ter z rednim komuniciranjem z javnostmi.

Po odhodu nekaterih sodelavcev v preteklih letih, tudi v letu 2013, smo nove sodelavce zaposlovali ob izvajanju zahtevnih izbirnih postopkov (tudi pisni testi in osebni razgovori), katerih cilj je bil med njimi poiskati najboljše – takšne, ki so ne le strokovni, ampak tudi delijo vrednote komisije ter izkazujejo osebno integriteto.

Kadrovska problematika

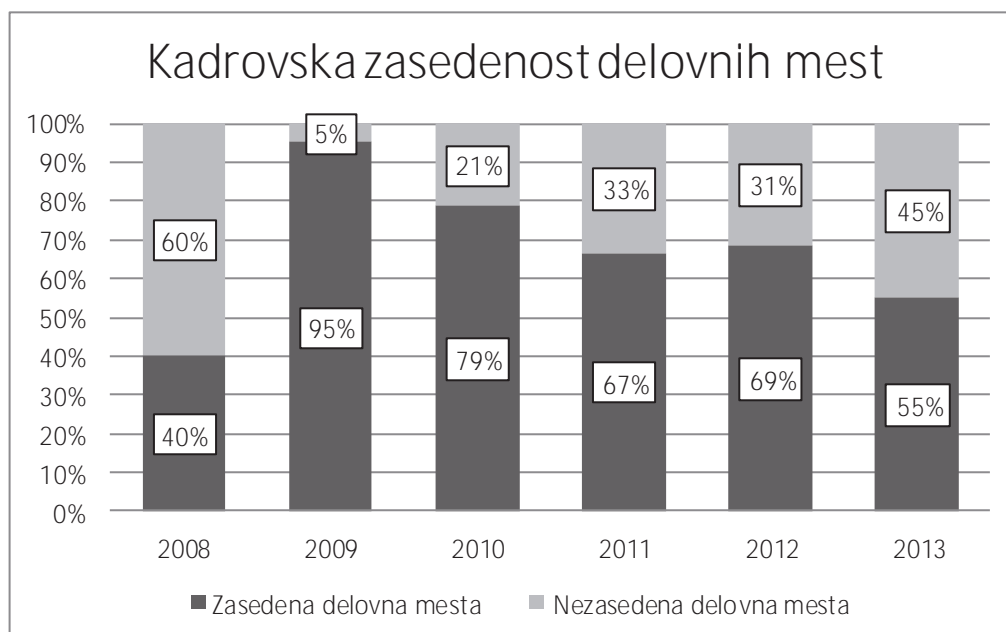
Na dan 31. 12. 2009 je bilo na komisiji zaposlenih 24 uslužbencev, od tega 4 funkcionarji; na dan 31. 12. 2010 je bilo zaposlenih 30 uslužbencev, od tega 2 funkcionarja in 3 na prenehanju funkcije; na dan 31. 12. 2011 36 uslužbencev in 3 funkcionarji; na dan 31. 12. 2012 37 uslužbencev in 3 funkcionarji, prav tako na dan 31. 12. 2013. Ob tem je treba dodati, da je komisija že leta 2011 prekinila podjemne in avtorske pogodbe z zunanjimi sodelavci na področju dela SNAP, ki so bile prej stalnica reševanja kadrovske problematike od ustanovitve komisije dalje. V luči tega dejstva je dejanski »napredek« v kadrovski »moči« komisije v primerjavi s stanjem v prejšnjem mandatu leta 2010 majhen in glede na obseg novih nalog povsem nezadosten.

Komisija je uspela z varčevanjem in prerazporejanjem sredstev, namenjenih za materialne stroške, v letu 2011 delno okrepiti svojo kadrovsko sestavo. Z novimi zaposlitvami smo se okrepili predvsem s sodelavci s pravno ter ekonomsko izobrazbo in izkušnjami (bančništvo, policija, tožilstvo). S koncem leta 2011 sta dva uslužbenca podala odpoved delovnega razmerja, oba odhoda smo nadomestili v prvih mesecih leta 2012. V letu 2013 je dvema uslužbencema prenehalo delovno razmerje na komisiji, kar smo nadomestili v prvih mesecih leta 2014.

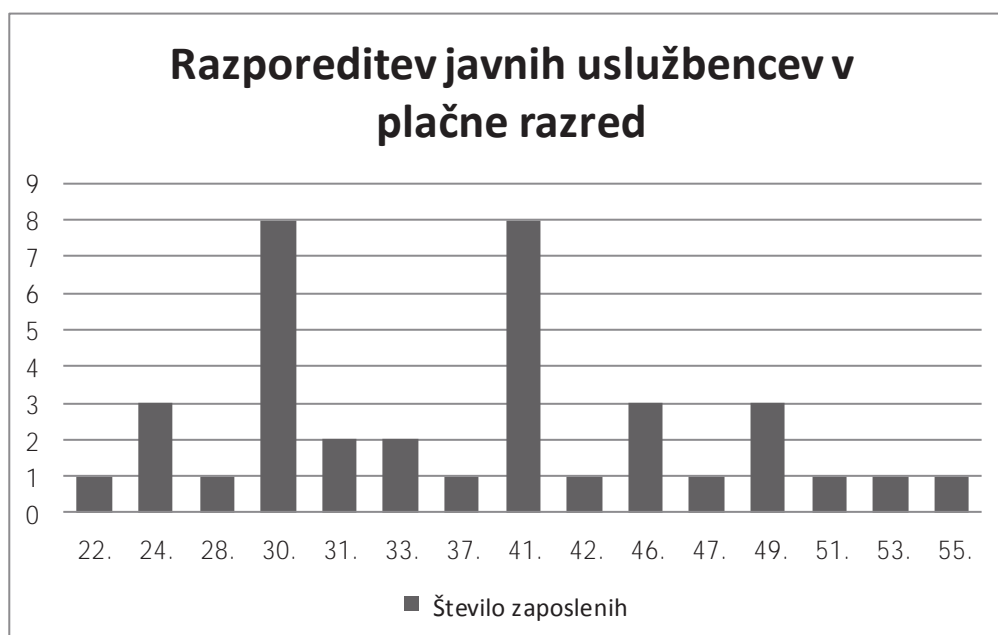

Povečanje števila zaposlenih v zadnjih dveh letih ni bilo posledica večanja proračuna komisije. Sredstva za dodatno zaposlene v letu 2011 in 2012 smo pridobili izključno znotraj našega siceršnjega proračuna, brez dodatnih sredstev – z globoko organizacijo in racionalizacijo dela; pomembno smo znižali ključne materialne stroške (najemnina prostorov predstavlja naš daleč največji materialni strošek, ki pa smo ga od leta 2010 znižali skoraj na 50 % prvotne vrednosti najemnine). Večino projektov informatizacije (elektronska prijava premoženjskega stanja, Supervizor, elektronska izmenjava podatkov z drugimi organi in podobno) smo izvedli z minimalnimi stroški ali na podlagi volonterskega zunanje delo. Preiskovalci in nadzorniki imajo na voljo le tri službena vozila, ki pa so stara že 12, 10 in 8 let. Čeprav v imenu RS po zakonu zastopamo državo v štirih mednarodnih telesih (GRECO, OECD, UN, IACA), ki imajo srečanja večkrat letno, pa komisija za potne stroške kljub temu porabi minimalna sredstva.

Kljub močnejši kadrovske zasedbi komisija še vedno ne zmore kvalitetno izvajati

obsežnega mandata, ki ji ga je naložil ZIntPK. Za normalno delo bi potrebovala vsaj 90-odstotno kadrovsko zasedenost, kar pomeni vsaj še 15 dodatno zaposlenih. Glavna posledica kadrovske podhranjenosti je počasnejše izvajanje pristojnosti, kar pa vodi v to, da odločitve in aktivnosti komisije niso nujno pravočasne.

Finančna problematika

Sprejeti proračun komisije za leto 2013 je znašal 1.743.252,44 evra, od tega:

- integralna sredstva – 1.643.617 evrov;
- odškodnine – 30 evrov;
- donacija – 104 evre;
- EACT (sredstva EU) – 99.501,44 evra.

Rebalans proračuna 2013 je znašal 1.802.819,11 evra, od tega:

- integralna sredstva – 1.702.057 evrov;
- odškodnine – 1156,67 evra;
- donacija – 104 evre;
- EACT (sredstva EU) – 99.501,44 evra.

Veljavni proračun za leto 2013 je znašal 1.716.719,11 evra, od tega:

- integralna sredstva – 1.635.157 evrov (ker je komisija s sklepom vlade prerazporedila sredstva v tekočo proračunsko rezervo v višini 66.900 evrov);
- odškodnine – 1156,67 evra;
- donacija – 104 evre;
- EACT (sredstva EU) – 80.301,44 evra (ker je komisija v mesecu septembru 2013 vrnila preveč nakazana sredstva avstrijskemu Zveznemu uradu za preprečevanje in boj proti korupciji (BAK) v višini 19.200 evrov).

Komisija je v proračunskem letu 2013 realizirala sredstva v višini 1.648.410,83 evra, in sicer:

PP	Naziv PP	Znesek v evrih	% porabe
5432	Plače	1.202.404,85	72,94 %
5435	Materialni stroški	396.631,30	24,06 %
5438	Investicije	15.362,16	0,93 %
7413	Odškodnine	1.126,67	0,07 %
9975	EACT	32.885,85	2,00 %
	Skupaj 2013	1.648.410,83	100,00 %

Obrazložitev po posameznih proračunskih postavkah:

PP 5432 – plače

Proračunska postavka 5432 je bila namenjena načrtovanju proračunskih sredstev za stroške dela. Vsi uslužbenci in funkcionarji so izvajali aktivnosti, povezane z zadolžitvami proračunskega uporabnika. 1. 1. 2013 je bilo na komisiji redno zaposlenih 37 javnih uslužbencev, trije funkcionarji in dva javna uslužbenca v mirovanju; 31. 12. 2013 je bilo za nedoločen čas zaposlenih 36 javnih uslužbencev, za določen čas dva javna uslužbenca, trije funkcionarji in dva javna uslužbenca v mirovanju.

PP 5435 – materialni stroški

Proračunska postavka je bila namenjena načrtovanju izdatkov za blago in storitve. Vsi realizirani materialni stroški so neposredno povezani z izvršenimi nalogami proračunskega uporabnika. Znotraj materialnih stroškov največji delež (53,45 %) predstavlja najem poslovnih, parkirnih in arhivskih prostorov.

PP 5438 – investicije in investicijsko vzdrževanje

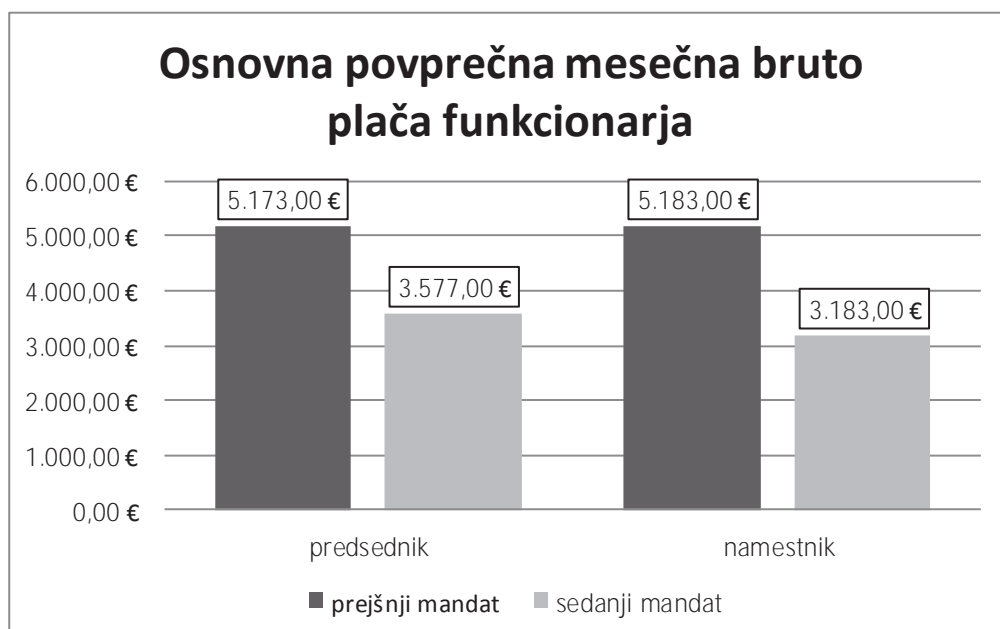
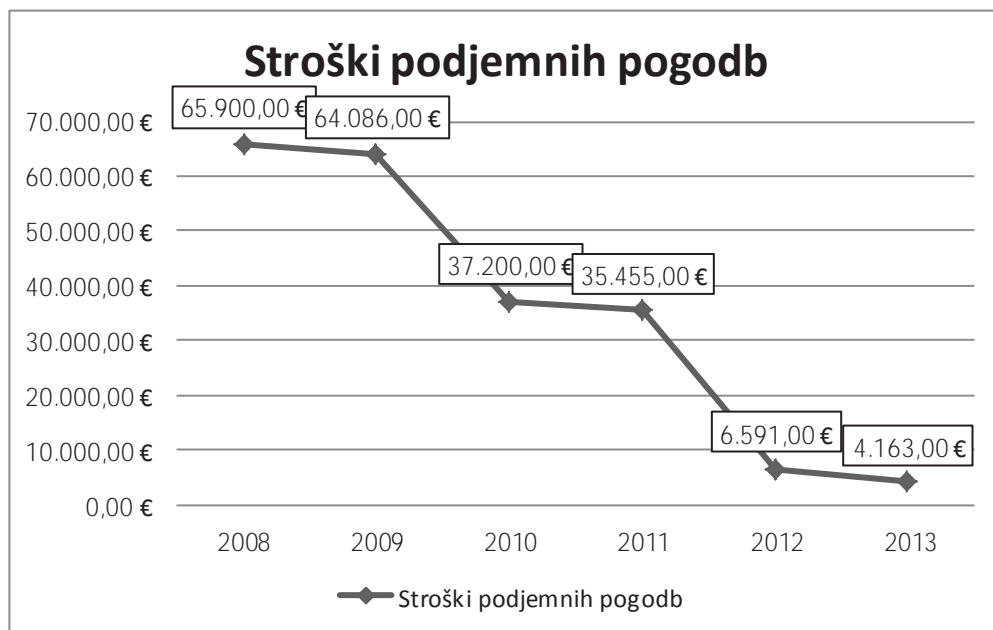
Na proračunski postavki za investicije in investicijsko vzdrževanje je komisija realizirala sredstva za nakup strojne računalniške opreme, pohištva, opreme za tiskanje in razmnoževanje ter telekomunikacijske opreme.

PP 7413 – sredstva odškodnin in zavarovanj

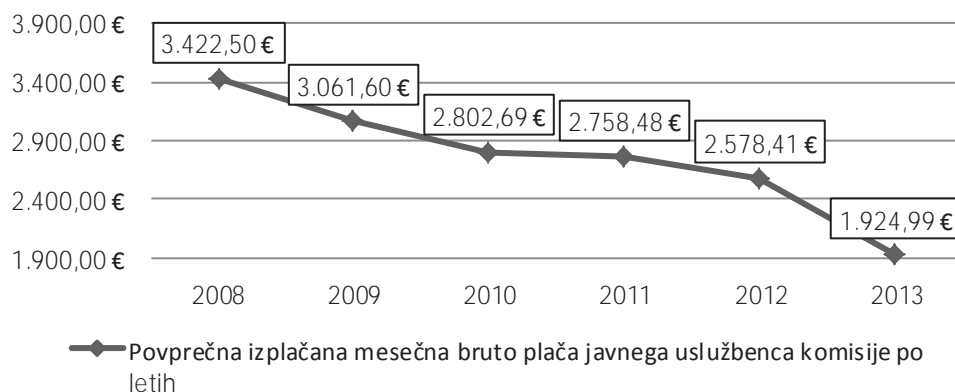
Zavarovalnica je komisiji izplačala odškodnino za uničen prenosni računalnik, s katero smo kupili novega.

PP 9975 – EACT (sredstva EU)

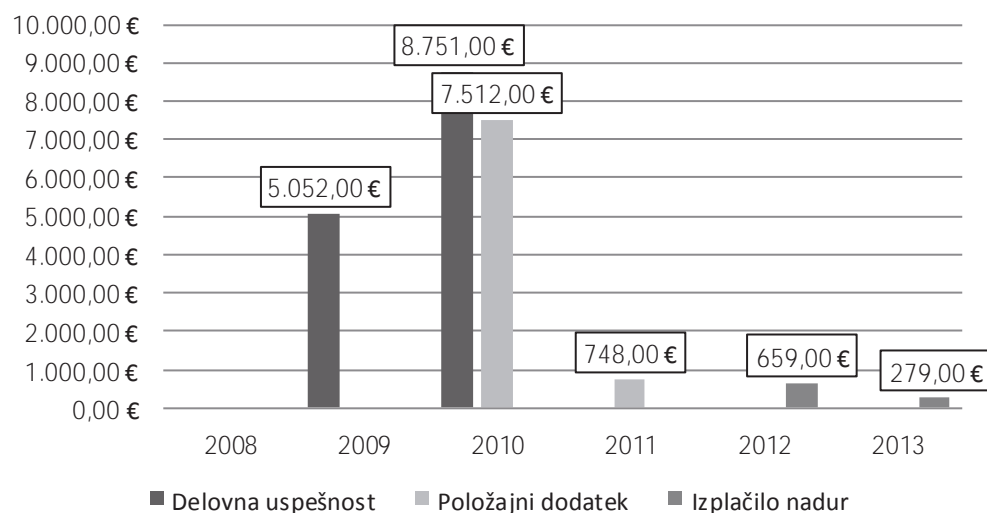
Projekt EACT je trilateralni projekt Avstrije, Slovenije in Slovaške. Nosilec projekta je avstrijski Urad za preprečevanje korupcije (BAK), partnerji pa slovenska Komisija za preprečevanje korupcije (KPK), Nacionalni preiskovalni urad (NPU) ter slovaški Urad za preprečevanje korupcije. Komisija je v letu 2013 v okviru projekta organizirala dve delavnici, in sicer v aprilu 2013 in avgustu 2013, ter oktobra 2013 zaključno konferenco.

Povprečna izplačana mesečna bruto plača javnega uslužbenca komisije po letih

Bruto izplačilo dodatkov

Problematika najema prostorov

Komisija je poslovne prostore, v katerih deluje (nepremičnina, ki jo najemamo od družbe KAD, d.d.), podedovala iz prejšnjega mandata.

Po prvotni pogodbi iz leta 2009 je mesečni strošek najemnine znašal 28.083 evrov.

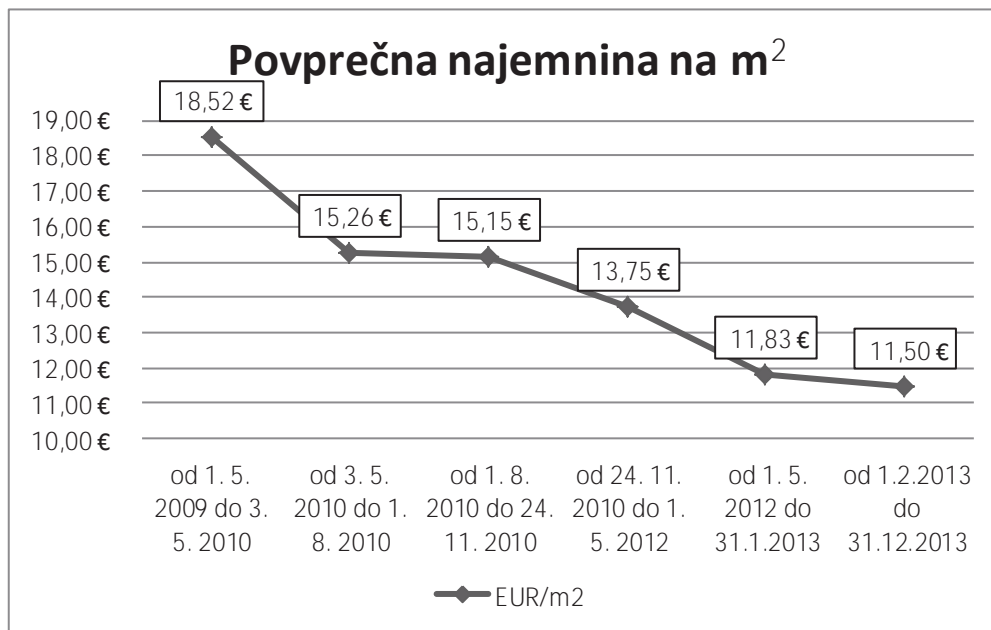
Po več krogih pogajanj o znižanju najemnine mesečni strošek v povprečju v letu 2013 znaša 16.965 evrov.

Najemnina kvadratnega metra opremljenega prostora znaša 11,50 evra.

Prostori, v katerih deluje komisija, niso bili najprimernejši za opravljanje njene dejavnosti, saj so bili ob gradnji namenjeni upravi večjega zasebnega podjetja. Z njihovo manjšo preureditvijo v vrednosti 13.000 evrov (sredstva smo pridobili iz naslova zmanjšanja najemnine) smo v letu 2011 predvsem pisarne sicer smiselno predelali, pridobili nekaj novih delovnih prostorov in razporedili zaposlene – glede na možnosti in naloge, ki jih opravljajo – v zaokrožene ekipe. Kljub temu velik delež najetih pros-

torov še vedno predstavlja prevelika površina tako imenovanih servisnih prostorov (sanitarije, hodniki, balkoni, čajne kuhinje, jedilnica ...), ki jih komisija v tolikšnem obsegu ne potrebuje, vendar nam jih iz najemne pogodbe ni uspelo izločiti. Pomembno pa je dodati, da imamo v okviru najetih prostorov na razpolago tudi večjo učilnico oziroma predavalnico, v kateri izvajamo izobraževanja in druge večje dogodke komisije, ter razpravno sobo – večji prostor za seje senata, delovne sestanke in opravljanje razgovorov.

Sklepno želimo še enkrat poudariti, da smo v obdobju 2010–2013 po več krogih pogajanj znižali ceno najema za kvadratni meter opremljenega prostora iz 17 na 11,50 evra. Naše aktivnosti bodo še naprej usmerjene v zmanjševanje stroškov.

Odnosi z javnostmi

Tudi v letu 2013 zanimanje javnosti (tako domače kot tuje) za delo komisije narašča, pri čemer naj še omenimo porast izkazanega interesa tujih medijev, opažen predvsem po objavi zaključnih ugotovitev o premoženjskem stanju v začetku leta 2013 in ob napovedi odstopa senata KPK koncem 2013.

Sicer je porast zanimanja (med drugim) povezan tudi z nadaljevanjem že prisotnega trenda minulih let na področju medijskega poročanja o (negativnih) temah, kot so korupcija, nasprotje interesov in (nizka) stopnja integritete. Opisane težave, s katerimi se soočamo kot družba in vsakodnevno čutimo njihove negativne posledice, se namreč odražajo v porastu zanimanja medijev oziroma obsega novinarskih vprašanj, ki jih prejmemo na komisiji in po vsebini zasedajo vedno več medijskega prostora. Ali drugače – največji del aktivnosti s področja odnosov z javnostmi še vedno predstavljajo odnosi z mediji oziroma priprava odgovorov na novinarska vprašanja. Tovrsten trend glede na naraščanje zavedanja o uničujočih vplivih in posledicah korupcije, nepotizma in drugih oblik neetičnih ravnanj pričakujemo tudi v prihodnje.

Komisija v načinu obveščanja javnosti o svojem delu ohranja že vzpostavljen način komunikacije z mediji kot glavnim komunikacijskim kanalom, ki ga je zastavila ob začetku mandata v oktobru 2010.

Ta temelji na dveh izhodiščih:

- pri komentiranju posameznih konkretnih zadev, ki so še v obravnavi, upošteva interese objektivnega in učinkovitega dokončanja postopkov pred komisijo. Prav tako določenih zadev – tudi zaključenih – v interesu uspešnih nadaljnjih predkazenskih postopkov javnosti ne posreduje takoj. Slednje je razvidno tudi iz statistike v tem poročilu, ki kaže na število izvedenih ukrepov, ki pa niso bili vsi takoj predstavljeni javnosti (na primer, če smo sami ali skupaj z drugimi pristojnimi organi ocenili, da bi to lahko škodovalo nadaljnjim postopkom). Povedano drugače – pri komuniciranju z javnostmi komisija postavlja interese učinkovitih in uspešnih postopkov (ne samo pred komisijo, ampak tudi pred drugimi organi) preprečevanja in sankcioniranja koruptivnih in drugih nezakonitih ali neetičnih ravnanj pred interese same institucije ter njene podobe v javnosti.
- med cilji komuniciranja z javnostmi ostaja nadaljnja zmerna depersonifikacija komisije (še vedno se namreč komisijo pogosto enači z njenim predsednikom) in krepitev komisije kot institucije pravne države, ki je kolegijski organ odločanja z vrsto zaposlenih sodelavcev – nadzornikov in svetovalcev. Tudi zato se pri komuniciranju poleg predsednika pogosteje pojavljata preostala člana senata in ostali uslužbenci komisije. Gre za prakso, ki se je izkazala kot dobra in jo bomo v prihodnosti še krepili.

Smernice komuniciranja z javnostmi, določene v našem Poslovniku, ostajajo sledeče:

4. Javnost dela komisije in odnosi z javnostmi

13. člen

(obveščanje javnosti o delu komisije)

(1) Komisija posveča posebno pozornost rednemu, celovitemu in objektivnemu obveščanju splošne in strokovne javnosti o svojem delu, pri čemer mora ob interesu javnosti upoštevati tudi varovanje integritete organa, interese postopkov pred komisijo in pred drugimi pristojnimi organi, zaščito prijaviteljev ter dostojanstvo in pravice oseb v postopkih komisije.

(2) Komisija komunicira z javnostmi z objavami na svojih spletnih straneh, s sporočili za javnost in odgovori medijem, novinarskimi konferenca-ami in drugimi dogodki za posamezne javnosti, sestanki s predstavniki medijev, z udeležbami na javnih in strokovnih srečanjih in s posebnimi publikacijami.

(3) Komisija javno objavlja mnenja, stališča, priporočila, ugotovitve in druge odločitve s področja krepitve delovanja pravne države, integritete in transparentnosti, preprečevanja in omejevanja korupcije ter nasprotja interesov. Skladno z zakonom in tem poslovnikom komisija na svojih spletnih straneh objavlja tudi sklice sej senata komisije in njegove zapisnike.

(4) Komisija vsako leto na svojih spletnih straneh objavi letno poročilo o svojem delu in ga na primeren način dodatno predstavi javnosti.

14. člen

(predstavljanje komisije v javnosti ter izražanje mnenj in stališč)

(1) Komisijo v javnosti predstavlja predsednik, po dogovoru oziroma pooblastilu predsednika pa tudi prvi ali drugi namestnik ali drugi uslužbenci komisije. V odsotnosti predsednika komisijo v javnosti predstavlja prvi ali drugi namest-

nik, uslužbenci komisije pa po dogovoru oziroma pooblastilu namestnika.

(2) Za organizacijo in koordinacijo dela na področju obveščanja in sodelovanja z javnostmi na komisiji skrbi pooblaščenec za odnose z javnostmi oziroma oseba, ki ga nadomešča.

(3) Člani senata komisije in uslužbenci komisije, ki izražajo mnenja in stališča v imenu komisije, morajo v javnih izjavah in pri svojih nastopih izražati, zastopati in predstavljati stališča in politiko komisije.

(4) Če posamezen član senata komisije ali uslužbenec komisije v javnosti nastopa v lastnem imenu oziroma piše in objavlja z delovnega področja komisije, mora o tem predhodno obvestiti predsednika ter v izjavah in prispevkih na primeren način opozoriti, da gre za njegova lastna stališča, ki niso nujno stališča komisije.

15. člen

(omejitev obveščanja javnosti v interesu postopka in zaščite prijaviteljev)

(1) Člani senata komisije in uslužbenci komisije morajo posebej paziti, da s podajanjem informacij splošni in strokovni javnosti ter medijem ne omogočijo razkritja identitete prijavitelja in ne ogrozijo interesa postopkov komisije ter interesov predkazenskega, kazenskega in postopkov iz pristojnosti drugih organov.

(2) O vsebini obvestila javnosti v povezavi s konkretnim primerom, ki ga obravnava komisija, se pooblaščenec za odnose z javnostmi predhodno posvetuje z vodjo SNAP, poročevalcem ali nosilcem zadeve.

(3) Komisija javnosti brez soglasja dobrovernega prijavitelja ne razkriva niti ne potrjuje njegove identitete.

Na večino vprašanj medijev odgovorimo v prvi polovici zakonskega roka (sedem delovnih dni po Zakonu o medijih) oziroma se ob upoštevanju dinamike dela v medijih skušamo odzvati čim hitreje, običajno še isti dan. Naš cilj ostaja zmanjšati število dni za posredovanje odgovora na povprečno dva delovna dneva, pri čemer pa je medijskih poizvedovanj vedno več, zaradi česar je boljše oziroma hitrejše odzivnost težje dosežati. Na novinarska vprašanja zaradi sledljivosti dela in točnosti informacij praviloma odgovarjamo pisno, čeprav se – tudi v 2013 – poleg te uveljavljene prakse povečuje število neposrednih, telefonskih medijskih poizvedovanj (v smislu napotitev na dokumente, posamezna področja na spletni strani, usmeritev, vprašanj glede pristojnosti in drugih napotkov); pri tem je treba dodati, da po informacijah poizvedujejo tudi predstavniki drugih javnosti, ne zgolj medijskih organizacij. Slednje spada pod področje dostopa do informacij javnega značaja po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja, ki ga vodi pooblaščenka za dostop do informacij javnega značaja, ali pa gre za področje upravnega poslovanja organa.

Odprtost, dostopnost in transparentnost ostajajo naša temeljna vodila komuniciranja z javnostmi.

Novinarska vprašanja v letu 2013

Najpogostejša vprašanja po področjih dela

- preverba posameznih prijav in postopkov z različnih vsebinskih področij (60 %),
- delo komisije, komentarji in odzivi na aktualno dogajanje (20 %),
- ostalo (vprašanja s področja nadzora nad premoženjskim stanjem, ZIntPK, nasprotje interesov, lobiranje in drugo – 20 %)

Najpogostejša vprašanja/teme po vsebini/odmevnosti/izkazanem interesu

- zaključno poročilo nadzora nad premoženjskim stanjem predsednikov parlamentarnih strank, tolmačenje ZIntPK in povezani sodni postopki, zadeva Plinovodi, zdravstvo.

Skupno v 2013

- več kot 50 različnih komunikacijskih aktivnosti (sporočil za javnost, novinarskih konferenc, dogodkov odprtega tipa v (so)organizaciji).

Poleg zagotavljanja odgovorov na novinarska vprašanja je komisija v minulem letu z mediji oziroma javnostjo komunicirala v obliki novinarskih konferenc, izjav, sporočil, objav aktualnega mednarodnega in domačega dogajanja, aktivnosti na spletni strani, dogodkov ter drugega, pri čemer smo sprotne komunikacijske aktivnosti proaktivno prilagajali zaznamim potrebam. Po zaznavah komisije zanimanje za pojav korupcije v javnosti narašča, čemur skušamo slediti tudi s svojimi aktivnostmi komuniciranja teh vsebin – vendar ob upoštevanju časovnih in kadrovskih zmožnosti.

Na področju odnosov z javnostmi sta zaposleni dve uslužbenki (ena s statusom invalida za polovični delovni čas), ki ne delujeta samo na tem področju v ožjem pomenu besede, ampak se aktivno vključujeta tudi v delo na preventivi in integriteti. Potreba po dodatnih kadrih na tem področju se je pokazala že v minulih letih – tako v luči naraščajočega obsega komunikacije z mediji, sodelovanja z ostalimi javnostmi, priprave dogodkov, izdelave publikacij in mesečnega informativnega biltena KPK Vestnik.

Od aprila 2011 komisija izdaja elektronsko publikacijo KPK Vestnik, ki jo je decembra 2013 prejelo 751 naslovnikov. Mesečnik se vsebinsko osredotoča in analizira posamezne aktualne teme s področja preprečevanja korupcije ter povzema dogajanje in protikorupcijske aktivnosti v Sloveniji ter tujini. Predstavlja pomemben element

osveščanja javnosti o zadevah iz pristojnosti komisije in dodaten korak k večji transparentnosti dela komisije. Pripravljata ga uslužbenki s področja odnosov z javnostmi, ob idejni ter vsebinsko-tehnični podpori CIP in uslužbencev komisije, ki s svojimi prispevki predstavljajo posamezna vsebinska področja dela komisije ter širšo problematiko korupcije.

SPLETNA STRAN

Naš cilj še vedno ostaja nadgradnja spletne strani, vendar žal komisija za bistveno tehnično nadgradnjo nima dovolj sredstev. Sicer prenovljena leta 2011, tako uporabnikom ponuja informacije o delu komisije, aktualne informacije in novice s področja problematike preprečevanja korupcije iz domačega kot globalnega okolja, načrtovana nadgradnja pa bi potekala predvsem v luči (še večje) uporabnosti in informativnosti spletnega mesta.

Zakon o elektronskih komunikacijah (Uradni list št. 109/2012; ZEKom-1), ki je začel veljati v začetku leta 2013, je prinesel nova pravila glede uporabe piškotkov. Zaradi opisanega razloga obiska našega spletnega mesta več ne beležimo.

NADGRADNJA SUPERVIZORJA

Supervizor še vedno ostaja redno uporabljano orodje novinarjev, civilne družbe in ostale zainteresirane javnosti na lokalni ter nacionalni ravni in pomeni pomemben del podpore delu komisije ter zagotavljanju transparentnosti poslovanja države. Jeseni 2012 smo aplikacijo nadgradili z nekaterimi dodatnimi funkcionalnostmi. Supervizor se sedaj posodablja dnevno in samodejno, prikazujemo pa tudi podatke o transakcijah med proračunskimi uporabniki.

V letu 2012 je bila aplikacija uvrščena v ožji izbor nominirancev za najbolj prestižno mednarodno priznanje za odličnost javne uprave (UNPSA – *United Nations Public Service Award*), ki ga podeljujejo Združeni narodi, in sicer v kategoriji Preprečevanje in boj proti korupciji v javni upravi. Društvo Integriteta – Transparency International Slovenia je aplikacijo ponovno nominiralo za natečaj v letu 2013. V lanskem maju je Supervizor med vsemi prijavljenimi projekti zasedel drugo mesto na območju Evrope in Severne Amerike.

Aplikacija Supervizor je doživela nekaj manjših nadgradenj (na primer prikaz davčnih dolžnikov, odlivov v davčne oaze in drugo), v letu 2013 pa smo od Ministrstva za finance pridobili tudi računovodske podatke iz aplikacije MFERAC (to je enotni računovodski sistem Ministrstva za finance), ki jih bomo v aplikacijo Supervizor vključili v prihodnosti.

Mednarodna dejavnost komisije

Mednarodno sodelovanje ima pomembno vlogo na področju boja proti korupciji, saj so oblike korupcije v širših regijah v Evropi podobne, orodja preprečevanja in zatiranja korupcije pa povsod v Evropi povečini še v razvoju. Mednarodna izmenjava izkušenj in dobrih praks med različnimi akterji lahko tako znatno pripomore k hitrejšemu oblikovanju učinkovitih orodij preprečevanja ter zatiranja korupcije in s tem k omejitvi pojava korupcije v Evropi.

Kljub temu je zaradi varčevanja in omejenih proračunskih sredstev komisija tako kot v 2012 tudi v letu 2013 večino službenih poti in s tem mednarodnega sodelovanja izvedla le v primerih, ko je stroške slednjih kril organizator dogodka – in torej ne komisija sama. Predstavniki komisije so se tako, razen v primerih, kjer je šlo za udeležbo na dogodkih, neposredno povezanih s članstvom komisije kot predstavnice RS v mednarodnih organizacijah, udeleževali zgolj tistih dogodkov, ki niso predstavljali nobenih ali pa za komisijo le minimalne stroške. V letu 2013 pa je komisija gostila (prav tako z minimalnimi stroški) kar nekaj tujih delegacij, ki so zaprosile komisijo za izobraževanje, posvet, predstavitev orodij KPK in podobno.

Če je bilo leto 2012 leto Slovenije ocenjevalke, je bilo 2013 v znamenju Slovenije kot ocenjevane države, saj je prestala dve pomembni ocenjevanji s področja boja proti korupciji – ocenjevanje Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) glede izpolnjevanja določb Konvencije OECD zoper podkupovanje tujih javnih uslužbencev v mednarodnih poslovnih transakcijah ter ocenjevanje Urada ZN za droge in kriminal (UNODC) glede uresničevanja Konvencije ZN proti korupciji (UNCAC).

OECD (ORGANIZACIJA ZA GOSPODARSKO SODELOVANJE IN RAZVOJ)

Ocenjevalni mehanizem: spremljanje izvajanja Konvencije OECD o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju in priporočili;

Slovenija ocenjevalka

Komisija predstavlja RS v delovni skupini OECD zoper podkupovanje tujih javnih uslužbencev v mednarodnih poslovnih transakcijah (*OECD Working Group on Bribery*, dalje: WGB), v okviru katere potekajo četrtletna zasedanja. Kot ostale članice, tudi Slovenija v okviru delovanja v tej delovni skupini prevzema vlogo ocenjevalke drugih držav pri izpolnjevanju določb zgoraj omenjene OECD konvencije in njenih priporočil.

Jeseni 2012 se je pričela 2. faza ocenjevanja Ruske federacije, njeni ocenjevalki sta Slovenija in ZDA. Slovenski del ocenjevalne skupine so sestavljali predsednik KPK in namestnica predsednika ter predstavnica Okrožnega državnega tožilstva v Ljubljani. Sodelovanje v 2. fazi ocenjevanja Rusije je obsegalo enotedenski (on-site) obisk v Moskvi (maja 2013) ter pripravo osnutka ocenjevalnega poročila (s sodelovanjem s strokovnimi službami OECD). Druga faza ocenjevanja je bila osredotočena na preverjanje izpolnjevanja priporočil iz prve faze ocenjevanja ter na izvajanje zakonodaje s področja boja zoper podkupovanje tujih javnih uslužbencev v praksi. Obravnava poročila druge faze ocenjevanja Rusije je potekala na oktobrskem zasedanju WGB. Ocenjevanje je potekalo v konstruktivnem vzdušju, Rusija pa je dobila razmeroma obsežen sklop priporočil za izboljšanje stanja na področju boja zoper podkupovanje tujih javnih uslužbencev in navodilo, da o napredku pisno poroča do konca leta 2014, ko bo WGB predvidoma tudi odločala, ali Rusija z vidika boja zoper podkupovanje tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju izpolnjuje pogoje za vstop v OECD (dokumentacija v zvezi z II. fazo ocenjevanja Rusije je dostopna na <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/russia-oecdanti-briberyconvention.htm>). Pri oceni pisnega poročila o napredku Rusije je pričakovana tudi aktivna udeležba Slovenije kot države ocenjevalke.

Slovenija ocenjevanka

V letu 2013 se je pričela 3. faza ocenjevanja RS glede izpolnjevanja OECD konvencije o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju (državi ocenjevalki sta Nizozemska in Luksemburg, koordinator na nacionalni ravni komisija). Tretja faza ocenjevanja je osredotočena na odziv organov pregona na prijave primerov podkupovanja tujih javnih uslužbencev, izvajanje priporočil za boj proti podkupovanju iz leta 2009 ter udejanjanje OECD priporočil iz preteklih ocenjevanj. Konec maja 2013 je Slovenija oddala odgovore na obsežen vprašalnik, ki je osnova za evalvacijo, v oktobru 2013 pa je v Ljubljani potekal on-site obisk ocenjevalne skupine. Evalvacijsko poročilo bo predvidoma obravnavano na zasedanju OECD WGB junija 2014.

Redne aktivnosti v okviru WGB

V oktobru 2013 je bila RS na vrsti za redno letno poročanje o napredku v boju zoper podkupovanje tujih javnih uslužbencev v okviru rednih predstavitev posameznih držav članic delovne skupine zoper podkupovanje tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju (t. i. *tour de table*). Do oktobrskega poročanja v Sloveniji ni bilo zaznanih tipičnih primerov podkupovanja tujih javnih uslužbencev s strani slovenskih subjektov, na kratko pa je bila na srečanju predstavljena prvostopenjska sodba v zadevi Patria (ta zadeva je z vidika OECD konvencije sicer finski primer).

OECD Mreža za integriteto javnega sektorja

Komisija je bila v letu 2013 prisotna na dveh sestankih in dveh forumih Mreže za integriteto javnega sektorja, ki sta sočasno potekala meseca junija in novembra v Parizu.

Forum OECD na temo transparentnosti in integritete pri lobiranju

Junija 2013 je v Parizu v okviru srečanja delegatov Mreže za integriteto javnega sektorja potekal forum na temo transparentnosti in integritete pri lobiranju. Udeležili so se ga visoki predstavniki zakonodajne in izvršilne veje oblasti, zasebnega sektorja ter civilne družbe, ki so sodelovali v skupni razpravi o izzivih in izkušnjah za povečanje transparentnosti in integritete pri lobiranju. Predstavniki komisije je na forumu predstavil ključne točke, razvijajočo se prakso ter probleme, ki se v praksi pojavljajo na področju lobiranja v Sloveniji.

Forum OECD na temo povrnitve zaupanja v vlade in sprejemanje javnih odločitev

Novembra 2013 pa je v povezavi s sestankom Mreže za integriteto javnega sektorja potekal drugi forum na temo povrnitve zaupanja v vlade in sprejemanje javnih odločitev. V okviru foruma so udeleženci med drugim obravnavali tematiko finančnih vplivov na sprejemanje javnih odločitev, strategij za izboljšave in spremembe ureditve sistemov financiranja političnih strank, spodbujanja odgovorne demokracije ter povezav med nezakonitimi finančnimi tokovi in financiranjem političnih strank.

Predstavniki komisije je v predstavitvi izpostavil potrebo po večji transparentnosti na več področjih v Sloveniji, predpogoj za to pa je sprememba zakonodaje. Pri tem je poudaril, da je pomembno in potrebno sprejeti zakonodajo, ki bo prilagojena

razmeram in dejanskemu stanju, ki ga ureja. Dobro zakonodajo je treba tudi dosledno izvajati.

Stalna medresorska delovna skupina za zadeve OECD

Komisija sodeluje tudi pri delu Stalne medresorske delovne skupine za zadeve OECD. Oktobra 2011 je na poziv Ministrstva za javno upravo imenovala svojega predstavnika v medresorsko delovno skupino za pripravo dela OECD delovne skupine o integriteti v javnem sektorju.

UNODC (URAD ZDRUŽENIH NARODOV ZA DROGE IN KRIMINAL)

Ocenjevanje

Ocenjevalni mehanizem: ocenjevanje implementacije Konvencije ZN proti korupciji (UNCAC);

Slovenija ocenjevalka

Komisija je predstavnica Slovenije v ocenjevalni skupini za spremljanje in nadziranje implementacije Konvencije Združenih narodov proti korupciji (*Implementation Review Group*, dalje: implementacijska skupina UNODC).

V letu 2012 je bila Slovenija skupaj s Hondurasom izžrebana kot ocenjevalka Kolumbije, fokus ocenjevanja pa je izvajanje konvencije UNCAC na področju inkriminacij in mednarodnega sodelovanja. Predstavnici komisije sta se kot članici ocenjevalne skupine v letu 2013 udeležili (*on-site*) obiska Kolumbije, katerega namen je bil razjasniti vprašanja, ki so na podlagi pisne dokumentacije ostala nepojasnjena. Obisk Kolumbije je potekal na povabilo kolumbijskih oblasti, organiziral in financiral pa ga je UNODC. Do konca leta 2013 postopek ocenjevanja še ni bil zaključen – v pripravi je še povzetek poročila, ki bo sprejet predvidoma na naslednjem zasedanju implementacijske skupine UNODC junija 2014.

Slovenija ocenjevanka

Slovenija je v letu 2012 na podlagi žreba postala tudi ocenjevana država glede izvajanja 3. in 4. poglavja UNCAC (inkriminacija in kazenski pregon ter mednarodno sodelovanje). Koordinatorica ocenjevalnih aktivnosti za Slovenijo je KPK.

V 2013 se je postopek ocenjevanja Slovenije nadaljeval, v delovno skupino pa so bili vključeni tudi predstavniki Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za notranje zadeve in Policije. Na začetku leta je bila izvedena uvodna telekonferenca, nato pa so potekale priprave odgovorov Slovenije na vprašalnik in priprava osnutka poročila. Namesto izvedbe obiska v Sloveniji je v skladu z možnostmi ocenjevalnega postopka razjasnjevalni sestanek potekal na Dunaju, in sicer oktobra 2013, Slovenijo pa sta poleg omenjenih predstavnikov organov zastopala še predstavnik sodstva in tožilstva. Trenutno je v pripravi končno poročilo, ki bo obravnavano na srečanju implementacijske skupine UNODC predvidoma leta 2014.

Delovna skupina UNODC za preprečevanje korupcije

V okviru UNODC je komisija tudi članica delovne skupine na temo preprečevanja korupcije, tako se je predstavnica komisije avgusta 2013 udeležila letnega sestanka skupine na Dunaju. Na sestanku so bile predstavljene dobre prakse s področja inte-

gritete v sodstvu, sodni administraciji in tožilstvu ter dobre prakse s področja javnega izobraževanja, še posebej otrok in mladih, ter vloga množičnih medijev in interneta.

SVET EVROPE – GRECO

Komisija je predstavnica Slovenije tudi v Skupini držav proti korupciji (GRECO), ki deluje v okviru Sveta Evrope. Ocenjevalni postopki držav potekajo tudi v GRECO, tam je kriterij ocenjevanja izvajanje Civilnopravne ter kazenskopravne konvencije Sveta Evrope proti korupciji ter GRECO priporočil.

Slovenija ocenjevanka

Slovenija je v letu 2012 prešla 4. ocenjevalni krog na temo preprečevanja korupcije pri članih predstavniških teles, sodnikov in tožilcev. V letu 2013 je GRECO podala poročilo glede sprejetih ukrepov za izpolnjevanja teh priporočil.

Obenem je Slovenija v 3. ocenjevalnem krogu, kjer sta bili temi ocenjevanja financiranje političnih strank in inkriminacija, prejela konkretna priporočila za izboljšavo teh dveh področij – poročilo je bilo precej kritično, še posebej na področju financiranja političnih strank. Tako je morala v letu 2012 Slovenija podati ponovno poročilo o izpolnjevanju prejetih priporočil. Na njegovi podlagi je bila ocenjena kot nezadovoljiva, Svet Evrope pa je zato konec leta 2012 in v letu 2013 sprožil postopke pritiska za izpolnitev priporočil.

Neizpolnjevanje priporočil GRECO

Ker RS v petih letih (od sprejema poročila leta 2008) ni izpolnila nobenega od trinajstih priporočil iz 3. ocenjevalnega kroga na področju transparentnosti financiranja političnih strank, je GRECO v skladu svojimi pravili pozval generalnega sekretarja Sveta Evrope, da o tem uradno pisno obvesti slovenskega ministra za zunanje zadeve. Slovenija je tako leta 2013 prejela pisno opozorilo generalnega sekretarja Sveta Evrope, da država ne izpolnjuje svojih mednarodnih obveznosti, do katerih se je obvezala s članstvom v GRECO.

Netransparentnost glede objave poročil GRECO o Sloveniji

Obenem je bila Slovenija s strani GRECA na skupščinskem zasedanju večkrat opozorjena na netransparentno delovanje v zvezi z objavo poročil GRECA, ki obravnavajo Slovenijo. Države članice GRECA namreč v duhu krepitve transparentnosti redno dovoljujejo objavo poročil, ki jih v zvezi z njimi sprejme GRECO. Slovenija pa je za obravnavo poročila 4. kroga GRECO ocenjevanja (nanaša se na preprečevanje korupcije pri članih predstavniških teles, sodnikov in tožilcev) in njegovo objavo potrebovala skoraj osem mesecev (poročilo je bilo na GRECO sprejeto 19. 10. 2012, Vlada RS pa je njegovo objavo dovolila šele 30. 5. 2013). Podobno odstopanje od redne prakse držav članic GRECA je Slovenija pokazala z obravnavo in dovolitvijo objave poročila o napredku Slovenije glede izpolnjevanja priporočil iz 3. ocenjevalnega kroga (temi: inkriminacije ter transparentnost financiranja političnih strank). Čeprav je bilo poročilo obravnavano marca 2013, je Vlada RS o obravnavi in dovolitvi objave poročila KPK obvestila šele 30. 12. 2013 (poročilo je bilo obravnavano na seji vlade 27. 12. 2013).

Slovenija članica Biroja GRECO

Predstavnica KPK je bila v letu 2013 izvoljena v biro GRECO, organ upravljanja te organizacije. Izvolila jo je večina predstavnikov držav članic GRECO.

Koordinacijski sestanki predstavnikov RS v organih Sveta Evrope

Zaradi članstva v GRECO se komisija udeležuje tudi koordinacijskih sestankov predstavnikov RS v organih Sveta Evrope, ki potekajo na Ministrstvu za zunanje zadeve.

EVROPSKA UNIJA

Evropska unija se je odločila intenzivneje pristopiti k reševanju problema korupcije in naj bi predvidoma v sredini leta 2013 objavila protikorupcijsko poročilo EU, temelječe na poročilih o boju proti korupciji v posameznih državah članicah. A do objave poročila do konca leta 2013 ni prišlo, večinoma zaradi politično zahtevnega usklajevanja vsebine poročila s posameznimi državami članicami. Slovenijo je pri oblikovanju in komentiranju osnutka poročila zastopala komisija.

PROJEKTI Z EU SREDSTVI

EACT – European Anti-Corruption Training

EACT je bil trilateralni mednarodni protikorupcijski projekt, v katerem so sodelovale štiri protikorupcijske institucije treh držav: avstrijski Zvezni urad za preprečevanje in boj proti korupciji (*Federal Bureau of Anti-Corruption*), slovaški Urad za boj proti korupciji (*Bureau of the Fight against Corruption*) in slovenska NPU ter KPK. Projekt z začetkom v letu 2011 je bil namenjen izmenjavi izkušenj in definiciji dobrih praks na različnih področjih boja proti korupciji, ki so bile na koncu zbrane v priročniku dobrih praks, v njem pa je sodelovalo približno 60 organizacij z mandatom boja proti korupciji iz držav Evropske unije in Zahodnega Balkana. Delovna področja projekta so bila razdeljena po državah v tri delovne skupine; Avstrija je prevzela koordinacijo področja preiskav in pregona, Slovaška mednarodnih odnosov, Slovenija pa preprečevanja korupcije. V letu 2012 je projekt pridobil evropska sredstva in na podlagi tega razširil obseg načrtovanih aktivnosti s treh na pet delavnic v vsaki delovni skupini, poleg že načrtovane uvodne in zaključne konference.

V letu 2013 sta bili v okviru delovne skupine »Preventiva«, ki jo koordinira Slovenija, izvedeni četrta in peta delavnica na temi: protikorupcijski izobraževalni programi za otroke in mladostnike ter protikorupcijske kampanje osveščanja javnosti in zaključna konferenca, ki je potekala na Brdu pri Kranju v organizaciji NPU in KPK. Na njej je bil med drugim predstavljen tudi priročnik dobrih praks, zbranih na podlagi izkušenj iz vseh delavnic delovnih skupin.

Do konca leta 2013 so partnerji pripravili še zadnja finančna poročila in operativni del projekta se je s tem zaključil. Formalni zaključek projekta pa bo nastopil z odobritvijo izdatkov projekta s strani Evropske komisije.

Skupni projekt s poljskim Centralnim protikorupcijskim uradom

Poljski Centralni protikorupcijski urad (*CBA – Central Anti-Corruption Bureau*) je komisijo povabil k partnerstvu pri protikorupcijskem projektu, za katerega je urad nameraval pridobiti evropska sredstva. Vsebina projekta je bila izvedba poletne pro-

tikorupcijske šole, akcija osveščanja javnosti, dodatno pa je komisija predlagala tudi oblikovanje informacijskega portala za vse prijavitelje korupcijskih dejanj, kjer bi ti imeli možnost pridobiti informacije o načinih prijave korupcije, postavljati vprašanja strokovnjakom s tega področja ter izmenjavati izkušnje, portal pa bi omogočal tudi mreženje med strokovnjaki s področja zaščite prijaviteljev z namenom izmenjave izkušenj in dobrih praks tako na nacionalni kot mednarodni ravni v okviru informacijskega portala in s pomočjo mednarodne konference. Prijavitelj projekta je bil CBA, ki je v 2013 prejel odločitev Evropske komisije, da projektu sredstva niso bila podeljena.

Delovna skupina za preprečevanje čezmejnega podkupovanja med EU in drugimi državami

Komisija je bila povabljena k sodelovanju kot partner na projektu oblikovanja delovne skupine Evropske unije za preprečevanje čezmejnega podkupovanja med EU in drugimi državami (*EU Cross-Border Bribery Taskforce*). Prijavitelj projekta je protikorupcijski oddelek londonske policije (*City of London Police Overseas Anti-Corruption Unit*), predvideva pa izvedbo konference s predstavitvijo izkušenj in primerov podkupovanja vseh članov, med letom pa sodelovanje med člani – študijski obiski, sodelovanje na primerih in podobno. Projekt je kandidiral za evropska sredstva in konec 2013 je Evropska komisija sporočila, da je projekta sredstva tudi prejel. Prve aktivnosti komisije v okviru projekta se bodo začele v letu 2014.

Projekt postavitve analitskih okolij za boj proti korupciji

Komisijo je k sodelovanju v vlogi partnerja na projektu postavitve analitskih okolij za boj proti korupciji povabil Inštitut Jožef Stefan. Namen projekta je razviti analitska orodja, ki bodo omogočala boljšo uporabo že obstoječih baz podatkov, do katerih imajo dostop protikorupcijske organizacije. Projekt je bil prijavljen na razpis za pridobitev evropskih sredstev, v 2013 pa je Evropska komisija žal sporočila svojo negativno odločitev za odobritev sredstev.

EPAC/EACN (EVROPSKI PARTNERJI V BOJU PROTI KORUPCIJI IN EVROPSKO ZDRUŽENJE ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE)

Mrežo EPAC/EACN sestavljajo institucije z mandatom boja proti korupciji iz večine evropskih držav. Namen obstoja mreže je izmenjava izkušenj in dobrih praks na področju boja proti korupciji v Evropi. EPAC/EACN redno organizira letno konferenco, v 2013 v Krakovu na Poljskem, ki pa se je komisija zaradi finančnih razlogov ni udeležila.

Komisija je v oktobru 2013 skupaj z Inštitutom Jožef Stefan, Evropsko komisijo in romunskim Uradom za preprečevanje korupcije, ki deluje v okviru romunskega državnega tožilstva, organizirala dvodnevni EPAC/EACN seminar na temo uporabe velikih baz podatkov z vidika protikorupcijskih organov. Seminar je potekal v prostorih KPK in je bil v celoti financiran s sredstvi Evropske komisije.

MEDNARODNA AKADEMIJA ZA BOJ PROTI KORUPCIJI (IACA)

Mednarodna akademija za boj proti korupciji (IACA) je mednarodna organizacija s temeljnim ciljem ponuditi izčrpno in celovito izobraževanje na različnih področjih boja proti korupciji; Slovenija je njena ustanovna članica. V letu 2013 je IACA pridobi-

la status opazovalke Generalne skupščine OZN, Slovenija pa jo je pri tem podprla. V Bangkoku na Tajskem je potekalo drugo zasedanje skupščine IACA, vendar se ga Slovenija zaradi finančnih razlogov ni udeležila.

Akademija se financira iz donacij njenih članic, tako je v letu 2013 potekala razprava o načinu porabe sredstev ter o možnosti stalnega članskega prispevka. Komisija je podala komentarje na finančni načrt IACA, a slednji iz postopkovnih razlogov v ničemer niso bili upoštevani. Pri tem je treba pohvaliti veliko zavzetost in aktivno vključevanje osebja Stalnega predstavništva RS pri mednarodnih organizacijah na Dunaju v postopke IACA v vlogi slovenskih predstavnikov.

DONACIJA BRITANSKEGA VELEPOSLANIŠTVA

V letu 2012 je Veleposlaništvo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske komisiji podarilo 8000 evrov za izvedbo raziskave o vplivu sistemske korupcije na kakovost gospodarskega okolja. Komisija je raziskavo izvedla s pomočjo družbe Valicon ter zunanjih sodelavcev, izčrpno poročilo z opisom namena, metode, rezultatov in zaključkov raziskave pa je na voljo v Obdobnem poročilu komisije za leti 2011/2012.

Marca 2013 je komisija skupaj z britanskim veleposlaništvom in Gospodarsko zbornico Slovenije (GZS) organizirala posvet za slovenske gospodarstvenike in veleposlaništva v Sloveniji. Potekal je v prostorih GZS, na njem pa so bili poleg rezultatov analize raziskave o vplivu sistemske korupcije na kakovost gospodarskega okolja podani tudi izsledki raziskave Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani glede vpliva političnega kadrovanja v nadzorne svete na produktivnost podjetij. Temeljna ugotovitev te raziskave je, da se produktivnost podjetja dejansko zmanjša ob političnem (in ne strokovnem) imenovanju nadzornika tistega podjetja.

Konec leta 2013 je komisija podala novo vlogo za donacijo na britansko veleposlaništvo za skupen projekt komisije in Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, in sicer raziskavo preteklih privatizacijskih procesov v Sloveniji. Namen raziskave je identificirati korupcijska tveganja in morebitne dejanske koruptivne prakse v postopkih denacionalizacije 1300 slovenskih podjetjih. Odločitev Velike Britanije glede odobritve donacije bo znana v začetku 2014.

MEDNARODNI OBISKI NA KOMISIJI

V letu 2013 je komisija prejela več prošenj za sprejem delegacij različnih držav, vseh z željo po predstavitvi organizacije in delovanja komisije ali posameznih specifičnih področij dela ter njenih aktivnosti. Tako je komisija gostila tunizijsko delegacijo s predstavniki tunizijskega protikorupcijskega organa, predstavnike moldavskega protikorupcijskega centra, predstavnike hrvaške Komisije za ugotavljanje nasprotja interesov, delegacijo poslancev srbske narodne skupščine ter predstavnike Sveta odvetnikov za človekove pravice »YUCOM« iz Srbije.

Uporaba pravnih sredstev proti odločitvam komisije

I. Vložene tožbe zoper akte (načelna mnenja/ugotovitve oziroma osnutke ugotovitev o konkretnem primeru/zaključno poročilo o nadzoru nad premoženjskim stanjem) komisije:

- 1) v mesecu aprilu 2011 je bila na Upravno sodišče RS vložena tožba in zahteva za izdajo začasne odredbe v zvezi z načelnim mnenjem komisije št. 1/2011. Zahteva za izdajo začasne odredbe je bila pravnomočno zavrnjena, v preostalem delu pa je sodišče v letu 2013 postopek prekinilo zaradi vložitve zahteve za oceno ustavnosti ZIntPK.
- 2) v mesecu juniju 2011 je bila na Upravno sodišče RS vložena tožba zoper ugotovitve in priporočila komisije z dne 7. 4. 2011. Sodišče se je izreklo za nepristojno, zadeva je bila odstopljena Okrajnemu sodišču v Ljubljani. Sodišče je za maj 2014 razpisalo poravnalni narok in prvi narok za glavno obravnavo;
- 3) v mesecu septembru 2011 je bila na Upravno sodišče RS vložena tožba v zvezi z načelnim mnenjem komisije št. 2/2011. Pravnomočno je bilo odločeno (po vložitvi pritožbe na Vrhovno sodišče RS), da Upravno sodišče RS ni pristojno, zadeva je bila odstopljena Okrajnemu sodišču v Ljubljani. Trenutno je poravnalni narok in narok za glavno obravnavo preložen za nedoločen čas;
- 4) v mesecu novembru 2011 je bila na Upravno sodišče RS vložena tožba v zvezi z dopisom komisije z dne 26. 10. 2011 (glede izdelave načrtov integritete). Sodišče je tožbo zavrglo, odločitev je potrdilo Vrhovno sodišče RS;
- 5) v mesecu januarju 2013 je bila na Upravno sodišče RS vložena tožba in zahteva za izdajo začasne odredbe v zvezi z zaključnim poročilom komisije z dne 7. 1. 2013. Upravno sodišče RS je zahtevo za izdajo začasne odredbe zavrnilo, odločitev je potrdilo tudi Vrhovno sodišče RS. Upravno sodišče RS je prav tako zavrnilo tožbo; zoper odločitev je vložena pritožba;
- 6) v mesecu januarju 2013 je bila na Upravno sodišče RS vložena tožba in zahteva za izdajo začasne odredbe v zvezi z zaključnim poročilom komisije z dne 7. 1. 2013. Upravno sodišče je zahtevo za izdajo začasne odredbe zavrnilo, odločitev je potrdilo tudi Vrhovno sodišče RS. Upravno sodišče RS je prav tako zavrnilo tožbo, zoper odločitev je bila vložena pritožba;
- 7) v mesecu marcu 2013 je bila na Upravno sodišče RS vložena tožba in zahteva za izdajo začasne odredbe v zvezi z osnutkom ugotovitev o konkretnem primeru komisije z dne 24. 1. 2013. Zadeva je bila trikrat predmet presoje Upravnega sodišča RS, ki je nazadnje zavrnilo tako predlog za izdajo začasne odredbe kot tudi tožbo; o zadevi bo v letu 2014 odločalo Vrhovno sodišče RS;

II. Vložene tožbe zoper upravne akte komisije:

- 1) zoper sklep o zavrženju vloge z dne 11. 2. 2013 je bila vložena tožba na Upravno sodišče RS, ki je konec leta 2013 tožbi ugodilo ter odpravilo sklep komisije;

- 2) zoper sklep o zavrženju vloge z dne 11. 2. 2013 je bila vložena tožba na Upravno sodišče RS, ki bo o tožbi odločalo v letu 2014;
- 3) zoper sklep o zavrženju vloge z dne 5. 3. 2013 je bila vložena tožba na Upravno sodišče RS, ki bo o tožbi odločalo v letu 2014;

KOMISIJA PREPREČ KORUPCIU

Zaznava korupcije

Kazalci stanja korupcije v RS

V nadaljevanju bomo navedli nekaj rezultatov glede korupcije v Republiki Sloveniji, še pred tem pa nekaj dejstev, ki se nanašajo na presojo verodostojnosti ocen prisotnosti korupcije v določeni družbi.

DEJSTVA O ZANESLJIVOSTI SUBJEKTIVNIH IN OBJEKTIVNIH VIROV, KI SE NANAŠAJO NA OCENE O PRISOTNOSTI TER OBSEGU KORUPCIJE V DOLOČENI DRUŽBI

Na splošno je mogoče reči, da nam docela zanesljivih ocen ravni koruptivnosti v določeni družbi ne ponujajo niti objektivni niti subjektivni viri. Kar zadeva objektivne vire, je vsaka ocena ali meddržavna primerjava koruptivnosti na podlagi števila pravnomočnih sodb ali ovadb podvržena številnim dejavnikom, ki zmanjšujejo verodostojnost tovrstnega ocenjevanja razmer. Na splošno lahko rečemo, da je tudi tisto, kar je objektivno, podvrženo subjektivnim vplivom. V družbi se oboje prepleta, zato enega in drugega ne moremo zlahka razločiti. Naštejemo lahko vsaj tri razloge, ki nam otežujejo razločevanje med »subjektivnim« in »objektivnim«.

Prvič, prijave sumov koruptivnih ravnanj so podvržene zmožnosti ljudi, da presojajo določena ravnanja kot vprašljiva. Šele osebna presoja nekega ravnanja kot spornega lahko privede do njegove obravnave v sklopu nadzornega aparata države. To pomeni, da moramo tudi v primeru objektivnih dejavnikov upoštevati subjektivno presojo posameznikov in njihovo moralno ter etično držo. Ta pa je pogojena z razmerami v družbi. Tisto koruptivno ravnanje, ki ni sporno na primer v Sloveniji, je lahko sporno in docela nesprejemljivo v državi, kot je na primer Danska, ki glede pojava korupcije spada med »najčistejše« države na svetu. Zanj je značilna specifična etika, ki je v svojem jedru religiozna (govorimo o t. i. protestantski etiki) in se je sčasoma prelila v moralno tkivo družbe ter etično zavezo posameznikov oziroma pripadnikov danske družbe.

Drugič, tudi stopnja razkrivanja koruptivnih ravnanj je podvržena številnim vplivom. Tukaj sta pomembna posredujoča dejavnika: zavest družbenih elit, ki vplivajo na oblikovanje politike preganjanja določenih kaznivih dejanj, in sama usposobljenost organov pregona. V kolikor družbene elite menijo, da korupcija ne predstavlja grožnje, ki bi se ji morala policija in tožilstvo posvetiti intenzivneje kot drugim oblikam kriminala, bo tovrstna odločitev vplivala na prioritete cilje organov pregona. To velja tudi v primerih, ko vladajoče elite tega niti ne želijo ali pa aktivno vplivajo na to, da zavirajo ali preprečujejo preiskovanje kaznivih dejanj s področja korupcije. Organa pregona, tako policija kot tožilstvo, morata biti visoko usposobljena oziroma morajo biti visoko usposobljeni zaposleni v obeh organizacijah, da bi lahko učinkovito preiskovali in smiselno obtožili storilce kaznivih dejanj. V povezavi s korupcijo se pogosto soočamo z izjemno zapletenimi dejanji, tj. s »kriminalom belih ovratnikov«, ki ga je zelo težko razkrivati; najprej zaradi tega, ker je v interesu tako ponudnika kot prejemnika, da se njuno dejanje ne razkrije, nato zaradi tega, ker pripadniki družbenih elit pri izvedbi koruptivnih dejanj plačajo in uporabljajo znanje visoko usposobljenih profesionalcev, na primer odvetnikov, ekonomistov, računovodij in svetovalcev s področja davčne regulative, ki svoje znanje uporabljajo za prikrivanje koruptivnih kaznivih dejanj, končno pa zaradi tega, ker policija in tožilstvo le poredko premoreta znanja, s katerimi

razpolagajo visoko usposobljeni in specializirani profesionalci, ki jih lahko brez večjih težav najamejo pripadniki gospodarskih ter političnih elit.

Tretjič, problematična je lahko tudi metodologija, ki je bila uporabljena pri zbiranju podatkov o pojavnosti korupcije, poleg tega pa mnogih področij človekovega delovanja preprosto ne moremo zajeti oziroma oceniti s pomočjo objektivnih – t. i. trdih podatkov. To velja tudi za korupcijo.

Daniel Kaufmann, avtor raziskave *Worldwide Governance Indicators (WGI)*, ki jo je Svetovna banka začela izvajati leta 1996 in vključuje vrsto kazalcev kakovosti vladanja, vključno z ocenami korupcije, celo sklepa, da so subjektivne ocene razširjenosti koruptivnih ravnanj zanesljivejše od objektivnih ocen oziroma podatkov. Natančneje, Kaufmann s sodelavci ugotavlja, da so subjektivni – t. i. mehki podatki – celo bolj zanesljivi od objektivnih.

Sklepamo torej, da so sorazmerno nezanesljivi tako subjektivni kot objektivni podatki o stopnji korupcije, ki je značilna za določeno družbo oziroma državo, da pa so zanesljivejši – oziroma podajajo boljšo sliko – podatki subjektivne narave. Vendar moramo pri ocenjevanju stopnje korupcije, s katero se soočamo oziroma soočajo v določeni družbi, zmeraj ostati previdni in pri oceni stanja uporabljati čim več čim bolj zanesljivih virov.

Posebno vprašanje je, ali na ocene razširjenosti koruptivnih ravnanj vplivajo enkratni dogodki. Prestavljajmo si, da anketarji izprašujejo ljudi o njihovem mnenju o razširjenosti korupcije v neki družbi. Tovrstna mnenja oziroma subjektivne ocene so res lahko pogojene z neposrednim izkustvom posameznikov. Vendar so ocene o razširjenosti korupcije skorajda vedno ocene skupin profesionalcev ali ekspertov, ki so veliko manj podvrženi vplivom enkratnih dogodkov in trenutnih razmer v določeni družbi. Tukaj lahko na kratko orišemo vire, na podlagi katerih so razvrščene države v raziskavi WGI Svetovne banke. Ta raziskava upošteva 31 različnih virov, vsak od njih pa vključuje številna vprašanja s posameznih področij kakovosti vladanja, vključno s korupcijo. Vsi viri so subjektivni oziroma mehki. Kar zadeva na primer korupcijo, so v oceno koruptivnosti določene družbe vključena vsa pripadajoča vprašanja iz virov, ki se nanašajo na določeno državo. Med 31 viri so raziskave kot na primer Globalno poročilo o konkurenčnosti (*Global Competitiveness Report*) Svetovnega ekonomskega foruma (WEF) in Letopis svetovne konkurenčnosti (*World Competitiveness Yearbook*) Inštituta za razvoj managementa (IMD), ki ju v RS izvaja Inštitut za ekonomske raziskave pri Ekonomski fakulteti v Ljubljani. V vzorec obeh raziskav so vključeni oziroma nanju odgovarjajo managerji slovenskih majhnih, srednjih in velikih podjetij. Naslednjo skupino virov predstavljajo analitiki razvojnih agencij, na primer Evropska banka za obnovo in razvoj, potem so vključene ocene nevladnih organizacij, na primer Novinarji brez meja, končno pa pri ocenah razširjenosti korupcije izhajamo tudi iz virov organizacij, ki so specializirane za zbiranje ocen o kakovosti poslovnega okolja, ki jih posredujejo zainteresiranim korporacijam. Sem spada na primer *Economist Intelligence Unit*.

V zvezi s podatki raziskave o kakovosti vladanja, ki jo izvaja Svetovna banka, ter v povezavi z vprašanjem o subjektivnosti podatkov je treba omeniti tudi, da so podat-

ki za posamezne države stabilni. To pomeni, da ni opaziti sunkovitih sprememb. Torej enkratni dogodki, na primer razkritje koruptivne afere in njen pojav v medijih, ne vplivajo na ocene managerjev, ekspertov in nevladnih organizacij. Tudi na podlagi tega dejstva lahko sklepamo, da so subjektivni oziroma mehki podatki zanesljivi. Torej lahko sklepamo tudi, da so trendi v času – bodisi navzgor bodisi navzdol – realni oziroma da odražajo stanje korupcije v določeni družbi. Kar zadeva RS, so ti trendi obrnjeni navzdol – torej se stanje na področju kakovosti vladanja in prisotnosti korupcije v poslovnem okolju RS v zadnjih nekaj letih postopoma poslabšuje.

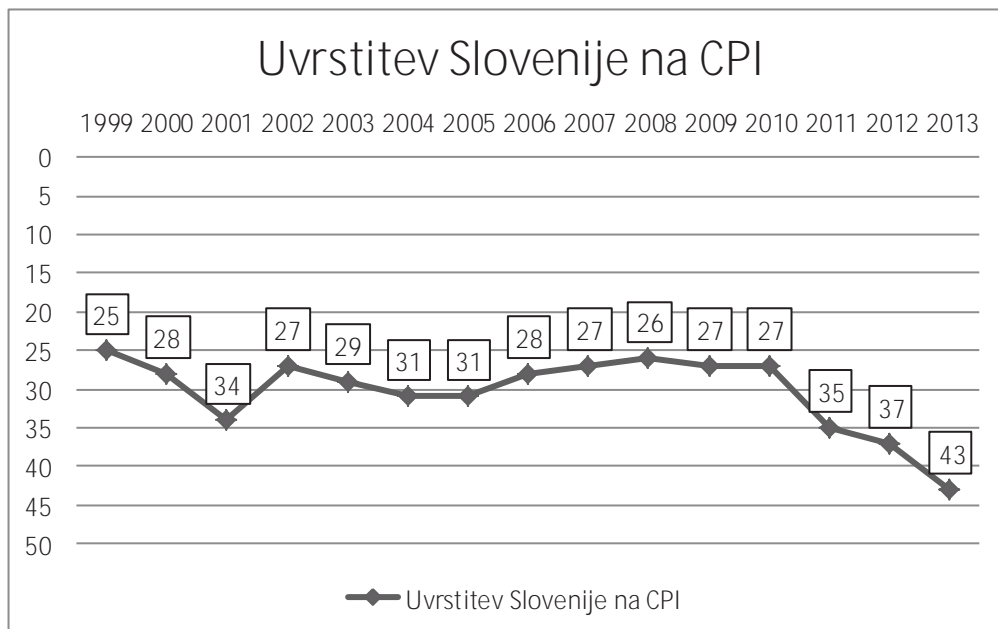
Indeks percepcije korupcije in korupcija v RS – stanje in trendi

Ko razpravljamo o razširjenosti korupcije v določeni družbi, običajno izhajamo iz rezultatov raziskave Indeks percepcije korupcije (*Corruption Perception Index, CPI*), ki jo izvaja nevladna organizacija Transparency International (TI). Gre za najbolj razpoznavno in verodostojno analizo, ki nam omogoča tako oceno prisotnosti kot primerjavo razširjenosti korupcije med vsemi v raziskavo vključenimi državami.

Tudi pri Indeksu percepcije korupcije gre za kompozitni indeks. Pri njegovem izračunu je upoštevanih več virov. V skorajda vseh primerih gre za iste vire kot v raziskavi WGI, vključno s sorodno metodologijo izračuna prisotnosti korupcije. Zato veljajo pri presoji njegove verodostojnosti isti zadržki, kot smo jih navedli zgoraj, ko smo obravnavali pomanjkljivosti subjektivnih in objektivnih presoj ter kriterijev in njihov vpliv na merjenje korupcije.

Na žalost Indeks percepcije korupcije ni prilagojen zaznavi sistemskih koruptivnih tveganj in ima nekaj metodoloških pomanjkljivosti, čeprav nedvomno še vedno velja za verodostojno mednarodno primerjalno lestvico. Indeks percepcije korupcije namreč ne loči med cestno in sistemsko korupcijo. Ko poskušamo opredeliti specifične korupcije v določeni družbi, je zato sorazmerno nezanesljiv, čeprav ga lahko uporabimo za izhodiščno oceno razširjenosti korupcije. Drug mednarodno primerjalni instrument – Globalni indeks integritete (*Global Integrity Index*) – je metodološko bolj izpopolnjen in bi lahko ponudil realnejšo in celovitejšo sliko stanja v Sloveniji; žal pa je naša država ena redkih, ki je ta indeks ne zajema oziroma ne vključuje v svoje študije. Komisija se bo v prihodnosti trudila, da bi Slovenijo uvrstili med ocenjevane države tudi pri tej organizaciji.

Spodaj podajamo ocene RS, ki jih je ta dosegla v vseh do sedaj izvedenih merjenjih TI.

Iz grafa je razvidno, da se je RS v raziskavi Indeks percepcije korupcije uvrščala sorazmerno dobro ali celo zelo dobro. V letu 1999, ko je bila v raziskavo vključena prvič, je na lestvici od 0 do 10 (ocena deset pomeni, da korupcije v določeni državi praktično ni zaslediti) dosegla rezultat 6,0 in se uvrstila na 25. mesto. V letu 2001 je dosegla doslej najnižji rezultat, 5,2, s katerim se je uvrstila na 34. mesto. Podatki raziskave CPI kažejo, da se je raven korupcije v RS od leta 2003 do leta 2008 vztrajno zmanjševala – leta 2003 je RS dosegla rezultat 5,9 (zasedla je 29. mesto) in leta 2008 6,7 (zasedla je 26. mesto) – doslej najboljši, lahko rečemo, da celo izjemno dober rezultat. V letu 2009 je dosegla rezultat 6,6, v letu 2010 6,4, pri zadnjem merjenju v letu 2011 pa 5,9. Sicer še zmeraj velja, da je takšen rezultat zadovoljiv – predvsem v mednarodno primerjalnem merilu, medtem ko se med državami EU27 nahajamo nekoliko pod povprečjem – a jasnega trenda padanja vsekakor ne smemo spregledati.

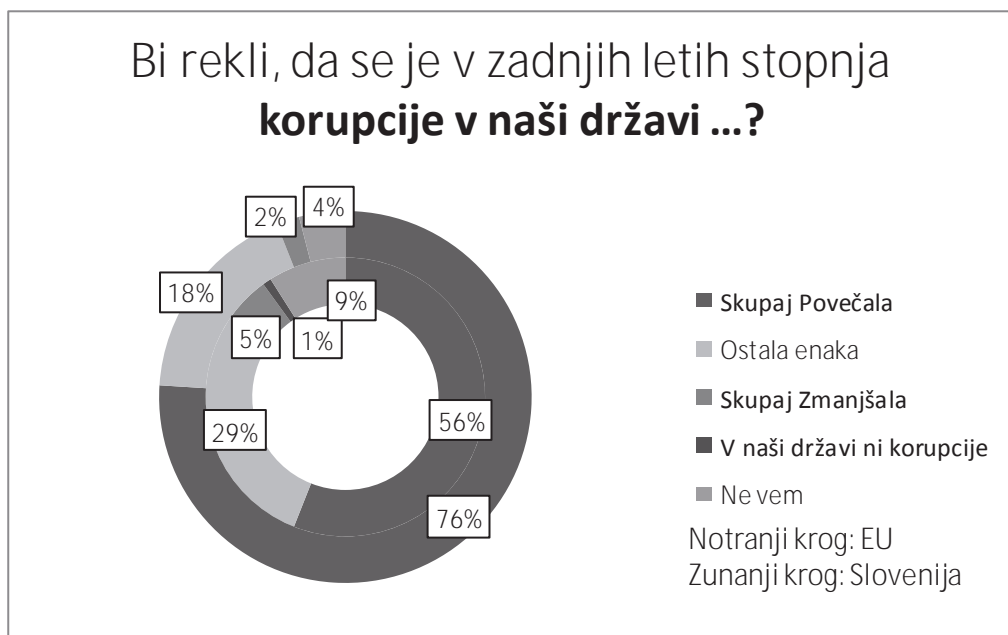
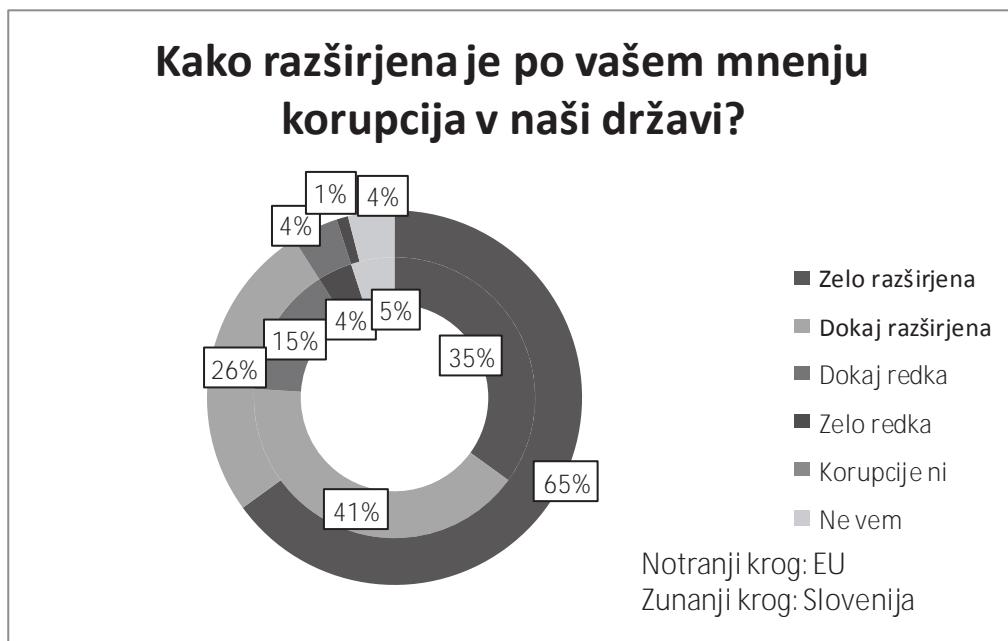
Poudariti velja, da se je leta 2013 Slovenija med 177 državami uvrstila na 43. mesto, medtem ko je v letu 2010 zasedla 27. mesto. To pomeni, da je v primerjavi z letom 2010 na lestvici padla za 16 mest. Ob tem opozarjamo, da rezultat ni presenečenje. Potrjuje večkratna opozorila komisije, da sta v Sloveniji problem in globina korupcije večja, kot smo si pripravljene priznati. Komisija je že večkrat poudarila, da je bila Slovenija v preteklosti na mednarodnih lestvicah zaradi določenih metodoloških omejitev – predvsem na področjih merjenja sistemske korupcije – uvrščena mogoče celo previsoko. Komisija poudarja, da padca za 16 mest v enem letu zato ni mogoče razumeti kot pokazatelj, da se je zgolj v dveh letih stanje na tem področju tako poslabšalo, ampak da ta ocena šele zdaj bolj realno prikazuje stanje, ki je v Sloveniji prisotno že desetletje in več.

Poudarjamo, da gre pri obravnavanem indeksu, kot je razvidno že iz njegovega imena, za percepcijsko študijo. Vendar je ocena prisotnosti koruptivnih praks pridobljena na osnovi izkušenj in ocen managerjev ter ekspertov, zato je ta meritev zanesljivejša od ocen splošne javnosti.

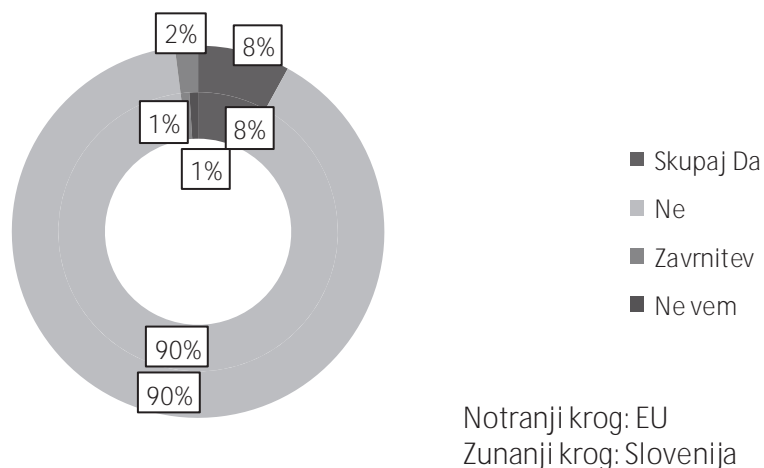
Evropsko protikorupcijsko poročilo

Evropska komisija je 3. 2. 2014 objavila Evropsko protikorupcijsko poročilo, ki obsega pregled stanja na področju korupcije in njenega omejevanja v državah članicah Evropske unije (dalje: EU). Gre za prvo tovrstno poročilo v zgodovini EU, ki je izraz spoznanja, da korupcija ni zgolj problem držav v razvoju ali posameznih držav članic, ampak gre za resen sistemski problem celotne EU. Ugotovitve poročila glede Slovenije so, vsaj kar se tiče KPK, pričakovane.

V delu poročila, ki se nanaša na analizo javnega mnenja (Eurobarometer), Slovenija sodi v skupino držav, v katerih je po mnenju prebivalcev korupcija eden najresnejših problemov; v vseh kazalcih (vključno z vplivom korupcije na poslovno okolje) pa se Slovenija nahaja pod povprečjem (v negativnem smislu) članic EU.

Ali ste bili v zadnjih 12 mesecih izkusili koruptivno dejanje ali mu bili priča?

Evropska komisija v analitičnem delu poročila, ki se nanaša na RS, izpostavlja probleme pomanjkanja integritete, uveljavljanja odgovornosti in nizke politične ter pravne kulture nosilcev javnih funkcij, počasnost delovanja pravosodnega sistema, področje javnega naročanja, nasprotje interesov in klientelizem pri poslovanju z državo ter državnimi podjetji, nesorazmerno močne politične vplive in pomanjkanje transparentnosti ter nadzora pri delovanju podjetij v državni lasti (vključno s slabo banko), pomanjkljiv pravni okvir nadzora nad premoženjskim stanjem funkcionarjev in poslovnih oseb ter nadzornikov v državnih podjetjih ter nezadostne kadrovske in finančne kapacitete nekaterih nadzornih organov, vključno s KPK.

V tej smeri gredo tudi priporočila Evropske komisije glede Slovenije, od katere Bruselj pričakuje več jasno izražene politične volje za spopad s korupcijo in konkretne ukrepe na zgornjih področjih. Te vključujejo tudi zagotovitev boljšega pravnega okvira za delovanje KPK in zaščito njene neodvisnosti. Pri tem – tudi zaradi javno izraženih mnenj nekaterih politikov, da bi bilo treba KPK ukiniti – velja poudariti, da je KPK v uvodnem, splošnem delu poročila s strani Evropske komisije skupaj s še štirimi tovrstnimi institucijami ocenjena kot primer dobre prakse delovanja protikorupcijske institucije, posebej pa je izpostavljen tudi projekt Supervisor.

KOMISIJA PREPREČ KORUPCIU

Omejevanje korupcije

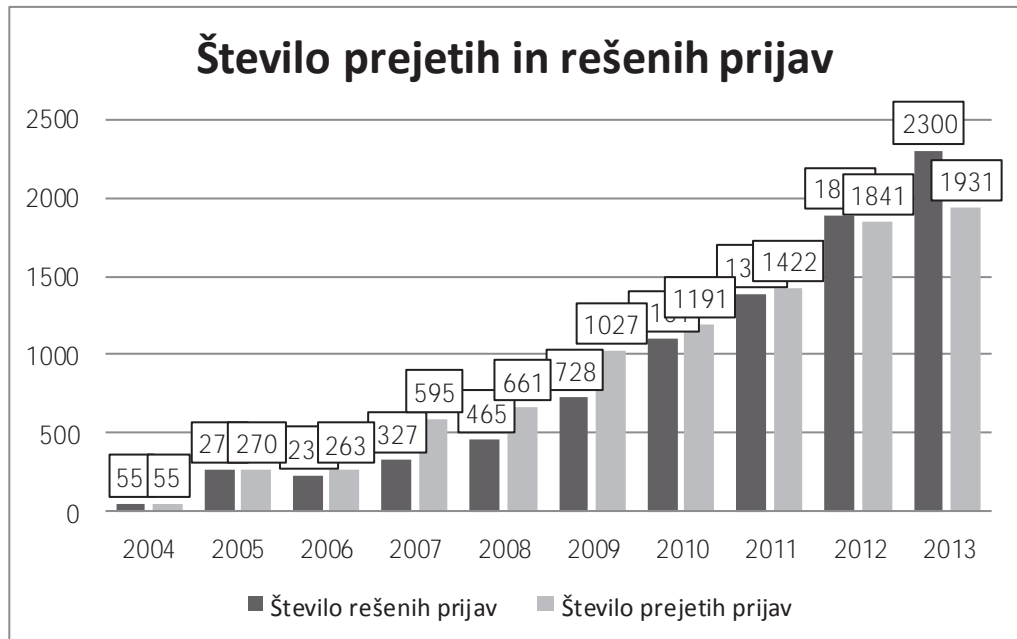
Nadzor in preiskave

Delo na področju preiskav

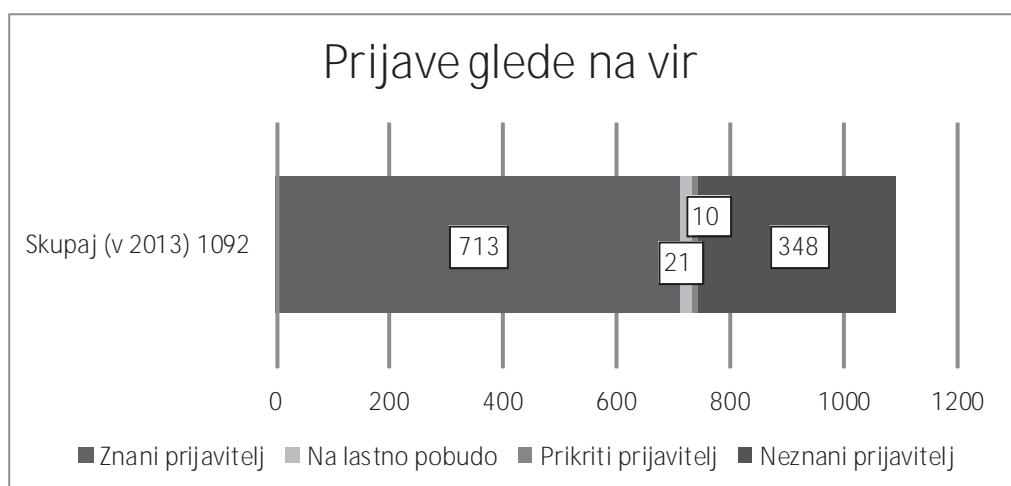
Največ prijav domnevno koruptivnih ravnanj se je nanašalo na izboljšanje položaja eni stranki, postopke zaposlovanja v javnem sektorju, razpolaganja z javnimi sredstvi ter postopke javnega naročanja.

Glede na merjenje pojava korupcije po posameznih področjih delovanja javnih institucij pa je bilo največ prijav domnevno koruptivnih ravnanj s področja zaposlovanja, javnega naročanja, pravosodja, delovnih razmerij ter okolja in prostora.

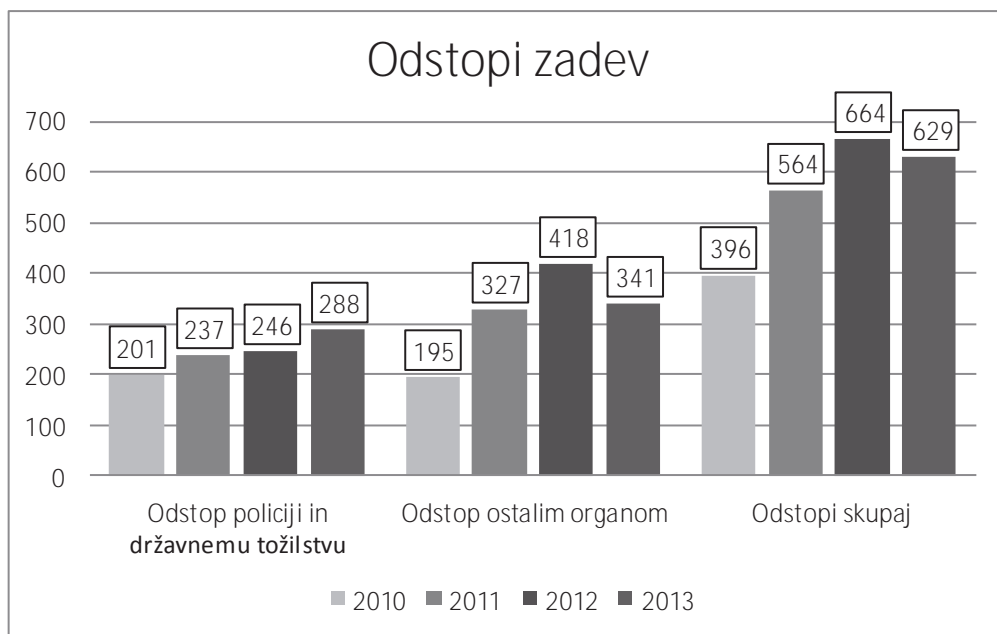
V letu 2013 je komisija prejela 1931 prijav. Komisija je v tem letu skupaj s prijavi, prejetimi v preteklih letih, obravnavala in zaključila 2300 prijav.

Glede vira prijav, ki niso bile zavržene in je bil opravljen predhodni preizkus oziroma preiskava, lahko povemo, da je bila v letu 2013 večina prijaviteljev (713) znanih, 348 pa jih je prijavo podalo anonimno. Na lastno pobudo je bilo uvedenih 21 postopkov. V letu 2013 je komisija 10 prijaviteljem identiteto prikrila oziroma zaščitila z dodelitvijo kodnega imena. K temu je treba dodati, da je večina prijaviteljev, tako kot v minulem obdobju, za potrebe nadaljnjih postopkov komisije s prijavo pripravljena podati dodatna pojasnila ali komisiji posredovati dodatno dokumentacijo, ki se nanaša na vsebino prijave.

Na podlagi vsebinske analize prejetih prijav je komisija v 111 primerih uvedla prekrškovni postopek oziroma izdala opozorilo, v 288 primerih je podala naznanila ter ova-dbe policiji oziroma državnemu tožilstvu, v 341 primerih pa so bile zadeve odstoplje-ne v pristojno reševanje inšpekcijskim organom, Računskemu sodišču RS, Uradu RS za preprečevanje pranja denarja ali drugim pristojnim nadzornim institucijam. V okviru svojega dela je komisija državnim organom oziroma pravnim osebam javnega in zasebnega prava naslovila 872 pisnih zahtev za posredovanje pojasnil, dokumen-tacije in podatkov.

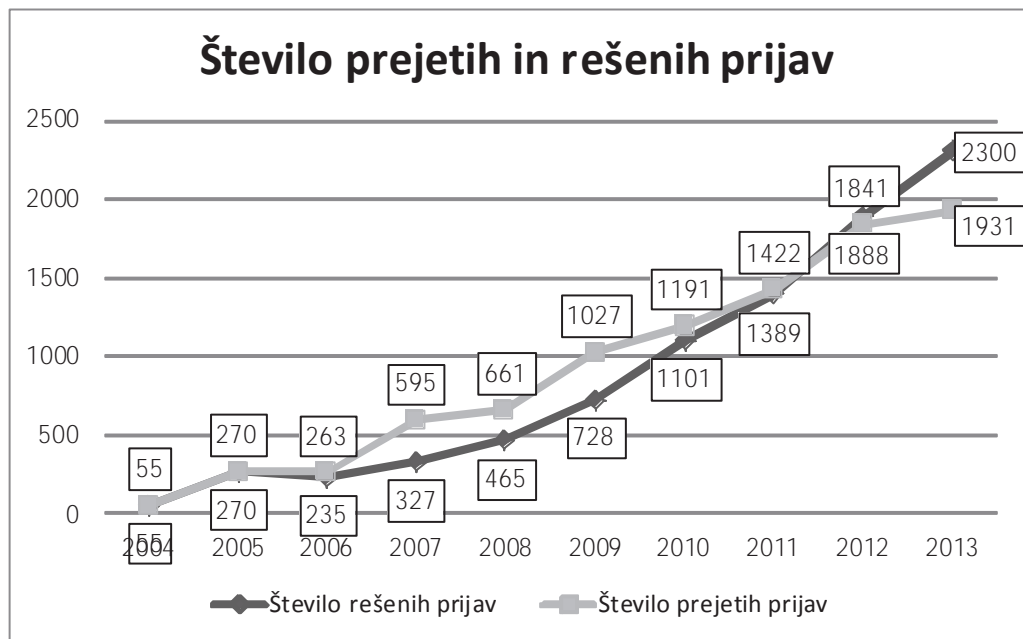
Komisija je v letu 2013, enako kot v preteklih obdobjih, največ zadev odstopila v pristojno reševanje policiji, sledijo inšpekcijske službe in ostali nadzorni organi vključno z nadzornimi odbori občin.

Tako kot v preteklih obdobjih je tudi v letu 2013 – kljub dejstvu, da načelna mnenja ali ugotovitve o konkretnem primeru ne pomenijo odločanja o odgovornosti obravnavane pravne ali fizične osebe in nimajo pravnih posledic – po njihovi izdaji ali na podlagi predlogov in pobud pristojnim organom, utemeljenih z ugotovitvami posameznih preiskav, med ali po zaključku preiskovalnih postopkov komisije prenehalo opravljati delo javnega uslužbenca ali funkcijo več obravnavanih oseb. Komisija si s takšnimi predlogi in pobudami namreč še naprej prizadeva uveljavljati prakso oziroma standarde prevzemanja odgovornosti funkcionarjev in javnih uslužbencev, ki so utemeljeno izpostavljeni korupcijskim ravnanjem in tveganjem, ter prakso predstojnikov oziroma pristojnih organov, da v okviru svojih upravljavskih in nadzorstvenih pristojnosti ugotavljajo ter uveljavljajo odgovornost korupcijsko izpostavljenih funkcionarjev in javnih uslužbencev. To na eni strani pomeni prizadevanje za krepitev zaupanja javnosti v delo funkcionarjev in drugih odgovornih oseb javnega sektorja ter krepitev integritete delovanja subjektov javnega sektorja in na drugi strani zmanjševanje korupcijskih tveganj.

Ne glede na zapisano pa je po mnenju komisije kultura sprejemanja in uveljavljanja objektivne, etične ali odgovornosti zaradi nedoseganja zastavljenih ciljev in načrtovanih nalog še vedno razmeroma nizka ter kaže na raven integritete in šibko zaveda-

nje pomena vrednot, ki jih predstavljajo integriteta funkcije, integriteta organa, etika javnega sektorja in prevzemanje osebne odgovornosti zaradi zaščite integritete javnega sektorja ali neuresničevanja zastavljenih ciljev in predpisanih ter načrtovanih nalog.

Iz primerjave podatkov glede vseh prijav, ki jih je v vseh letih delovanja prejela komisija, izhaja trend njihovega vsakoletnega porasta. Prav tako je vidno, da je komisija tudi v letu 2013 uspela zaključiti obravnavo večjega števila prijav (2300), kot jih je v tekočem letu 2013 prejela (1931), in sicer 369 zadev. To v odstotkih pomeni 16 odstotkov več rešenih prijav od prejetih.

*Število rešenih prijav v posameznem letu vključuje vse prijave, ki so bile v tem letu zaključene – ne glede na leto njihovega prejema. (Na primer v letu 2013 je bilo prejetih 1931 prijav, zaključenih pa 2300, med katerimi so tudi prijave, prejete v obdobju 2005–2012).

Iz zgornjega grafa je tudi razvidno, da se od leta 2007 število prejetih prijav stalno povečuje. To dejstvo po mnenju komisije tako kot v minulem obdobju še vedno kaže na verjetnost povečevanja in prisotnosti dejavnikov korupcijskih tveganj, stopnje zaupanja prijaviteljev v delo komisije, večje število kršitev, ki jih prijavitelji dojemajo kot korupcijo iz pristojnosti komisije. Hkrati določen del povečanega števila prejetih prijav, ki sodijo v pristojnost drugih organov, izkazuje tudi pomanjkanje zaupanja prijaviteljev v učinkovitost dela drugih pristojnih organov.

SNAP je v letu 2013 pisno odgovorila tudi na 210 različnih vprašanj občanov glede pristojnosti komisije za preiskovanje.

Sodelovanje z drugimi organi

SNAP je v letu 2013 pri obravnavi prijav in preiskovanju sumov korupcije ter drugih kršitev ZIntPK in zaradi uresničevanja namena tega zakona nadaljevala z aktivnim sodelovanjem tudi z organi odkrivanja in pregona, inšpekcijskimi organi ter drugimi državnimi organi in ustanovami, pristojnimi za izvrševanje nadzora nad izvajanjem

zakonov in na njihovi podlagi izdanih predpisov. Ker je kakovost sodelovanja pomembna za učinkovito delovanje vseh nadzornih organov, smo v letu 2013 prav zaradi zagotavljanja boljše kakovosti medsebojnega sodelovanja, posebej v okviru delovnih sestankov in kolegijev generalnega direktorja policije in direktorjev policijskih uprav, predstavili način dela in pristojnosti komisije ter primere dobre prakse oziroma možnosti sodelovanja in izmenjave informacij za učinkovitejše delo na področju preprečevanja ter odkrivanja korupcije kot tudi drugih kršitev ZIntPK tako komisije kot tudi policije.

Sodelovanje z drugimi organi pa je v letu 2013, tako kot v minulih letih, potekalo zlasti v obliki:

- operativnih delovnih sestankov s predstavniki Policije, Specializiranega državnega tožilstva in okrožnih državnih tožilstev, Računskega sodišča RS, Inšpektorata RS za delo, Davčne uprave RS, Inšpektorata RS za promet, energetiko in prostor, Urada RS za preprečevanje pranja denarja v povezavi z obravnavanimi konkretnimi zadevami;
- sodelovanja oziroma udeležbe v programih usposabljanja in izpopolnjevanja;
- odstopanja zadev v pristojno reševanje oziroma predlogov za uvedbo nadzorstvenih postopkov iz pristojnosti posameznih organov;
- v letu 2013 smo nadaljevali sodelovanje s Specializiranim državnim tožilstvom in NPU v skupnih specializiranih preiskovalnih skupinah (v letu 2013 je 5 uslužbencev SNAP tako sodelovalo v različnih specializiranih preiskovalnih skupinah, ustanovljenih na podlagi zakona, ki ureja kazenski postopek, in skupini za finančne preiskave, ustanovljeni na podlagi Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (ZOPNI).
- v letu 2013 je nadaljevala delo tudi medresorska delovna skupina, ustanovljena s sklepom Vlade RS v letu 2012, na podlagi sprejete strategije boja proti gospodarskemu kriminalu in korupciji, katere članica je tudi KPK, temeljni namen skupine pa je spremljanje uresničevanja Uredbe o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih nadzornih organov pri odkrivanju in preiskovanju kaznivih gospodarskih ter korupcijskih kaznivih dejanj;

Komisija meni, da je sodelovanje organov nadzora pomembna oblika oziroma metoda dela, s katero se lahko učinkoviteje preprečuje in odkriva korupcijo ter druge kršitve protikorupcijskih predpisov. V tej povezavi komisija sodelovanje z drugimi nadzornimi državnimi organi ter organi odkrivanja in pregona ocenjuje kot dobro. Tudi v predhodnem obdobju (v letih 2010, 2011, 2012) je bilo sodelovanje z drugimi nadzornimi organi postavljeno kot ena od prioritet dela komisije in rezultati so pozitivni. Pomembna skrb, odgovornost in element krepitve medsebojnega zaupanja v letu 2013 je bila tudi skrbnost ravnanja z informacijami, ki si jih organi izmenjujejo v okviru medsebojnega operativnega sodelovanja. Žal smo bili na tem področju tudi v letu 2013, tako kot sicer v zadnjih letih, priča primerom odtekanja tovrstnih informacij medijem ali različnim interesnim (tudi političnim) skupinam. To dejstvo, predvsem pa nezadosten odziv oziroma neučinkovite preiskave tovrstnih razkritij, poleg dodatnega zmanjševanja zaupanja javnosti v delo institucij pravne države, v posameznih primerih po oceni SNAP še naprej predstavlja tudi določene zadržke glede medinstitucionalnega sodelovanja. V tem pogledu pa je komisija tudi v letu 2013 še vedno institucija, glede katere se še ni pojavil utemeljen očitok ali sum, da je podatke, ki jih je sama ali prek drugih organov pridobila pri svojem delu, posredovala neupraviče-

nim tretjim osebam ali javnosti.

Dobre in manj dobre prakse

Glede na obseg in kakovost sodelovanja tudi v letu 2013 izpostavljamo dobro sodelovanje s Policijo in Upravo kriminalistične policije na splošno ter posebej odprto in konstruktivno sodelovanje z NPU. Z vidika dela komisije smo zadovoljni z rednim in odzivnim sodelovanjem z Upravo RS za javna plačila, ki komisiji redno zagotavlja podatke o finančnih transakcijah in pomaga pri nadgradnji in vzdrževanju aplikacije Supervizor. Enako velja za Davčno upravo RS, s katero smo v letu 2013 nadaljevali s konstruktivnim sodelovanjem v obliki medsebojnega usposabljanja in izpolnjevanja, še posebej pa na področju nadzora nad premoženjskim stanjem zavezancev.

Na področju inšpekcijskih služb je v letu 2013 prišlo do opaznega napredka pri sodelovanju z vodstvom Inšpektorata RS za promet, energetiko in prostor, predvsem na področju, ki se nanaša na uresničevanje priporočil komisije za obvladovanje korupcijskih tveganj in izdelave načrta

integritete, zadovoljni pa smo tudi s sodelovanjem, odzivnostjo in nasploh izmenjavo podatkov z Inšpektoratom RS za delo in Tržnim inšpektoratom.

Prav tako kot pomemben ocenjujemo napredek v sodelovanju z državnim tožilstvom pri pridobivanju oziroma izmenjavi dokumentov. V letu 2013 pri sodelovanju z državnim tožilstvom, za razliko od prejšnjih let, ni prišlo do primera, ko bi državno tožilstvo zavrnilo naša zaprosila in zahteve. Nasprotno, opazen je porast samoiniciativnega obveščanja oziroma pošiljanja Na primer sklepov o zavržbah kazenskih ovadb, ki jih je podala komisija ali policija na podlagi naznanil komisije, in porast zahtevkov posameznih državnih tožilcev za dokumentacijo in podatke, pridobljene v postopkih komisije za potrebe predkazenskih postopkov. Slednje ocenjujemo kot posebej dobro in kaže na izboljšavo neposrednega operativnega sodelovanja med obema institucijama v konkretnih primerih.

SODELOVANJE S TOŽILSTVOM

Sodelovanja z državnim tožilstvom na sistemski ravni tudi v tem obdobju žal ne moremo oceniti kot dobro in učinkovito, prej nasprotno, saj z vodstvom VDT praktično ni bilo skupnih sestankov, dogovorov, predlogov ali drugih pobud za krepitev sodelovanja na strateški oziroma sistemski ravni. Operativno sodelovanje v posameznih zadevah s posameznimi državnimi tožilci je sicer boljše, a z vidika komisije posebne zavzetosti ali pobud za intenzivnejše sodelovanje tudi v konkretnih/posameznih primerih, ki so bili na primer odstopljeni v pristojno reševanje policiji oziroma tožilstvu, ni bilo. Kot dobro oziroma skladno s pričakovanji, ki temeljijo na zakonski pristojnosti, vlogi in funkciji državnega tožilca in drugih pristojnih državnih organov v okviru predkazenskih postopkov, pa je bilo sodelovanje oziroma udeležba v posameznih specializiranih preiskovalnih skupinah (SPS), ki pa bodo morale v prihodnosti kakovost in intenziteto svojega delovanja in sodelovanja znotraj samih SPS pomembno okrepiti, sicer po mnenju KPK pomen in namen SPS ne bo uresničen in z vidika učinkovitosti preiskav v predkazenskem postopku ne bo dosežen v zadostni oziroma pričakovani meri. V letu 2013 so bile ustanovljene 4 SPS, torej manj kot v letu 2012, ko je bilo ustanovljenih 5, ni pa bila v letu 2013 ustanovljena nobena SPS, v kateri bi sodelovala KPK.

Obseg zaznanih/odkritih sumov resnih/hudih kaznivih dejanj s področja korupcije, gospodarske in organizirane kriminalitete na eni strani ter trend ustanavljanja SPS na drugi strani po našem mnenju sama po sebi kažeta, da ta oblika operativnega delovanja in sodelovanja organov v predkazenskih postopkih še ni zaživela in da tožilstvo oziroma posamezni pristojni tožilci v tem ne prepoznajo prednosti oziroma možnosti za učinkovitejšo izvedbo posameznih preiskav v predkazenskem postopku. Zato SPS tožilci na lastno pobudo praviloma ne ustanavljajo, največkrat pa tudi ne sledijo predlogom oziroma pobudam policije ali drugih organov, da bi se v konkretnih zadevah

ustanovila SPS. K temu nenazadnje pritrjuje tudi dejstvo, da ODT v Ljubljani, Celju, Slovenj Gradcu, Kranju, Murski Soboti, Novem mestu, Novi Gorici, Krškem in na Ptujju od leta 2010 do sedaj, torej v 4 letih, še niso ustanovila nobene specializirane preiskovalne skupine.

Sodelovanje KPK, tožilstva, policije in drugih organov, ki jih opredeljuje Uredba o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih pristojnih državnih organov in institucij pri odkrivanju ter pregonu storilcev kaznivih dejanj in delovanju specializiranih ter skupnih preiskovalnih skupin (dalje: Uredba), je bilo po oceni komisije učinkovitejše in zglednejše le v okviru medresorske delovne skupine, ustanovljene tudi za spremljanje uresničevanja Uredbe, kjer so bile identificirane konkretne operativne in normativne pomanjkljivosti, ki otežujejo ali ovirajo učinkovitost predkazenskih ter kazenskih postopkov, zato so bili, med drugim, podani ali strokovno podprti tudi konkretni uradni predlogi, na primer za dopolnitev in spremembe zakonskih določil, ki se nanašajo na pridobivanje zaupnih bančnih podatkov, in zemljiški dolg, kakor ga opredeljuje Stvarnopravni zakonik.

SODELOVANJE Z NADZORNIMI ODBORI OBČIN

Komisija je v okviru preiskav prijavljenih sumov korupcije ali drugih kršitev ZIntPK na področju delovanja lokalne samouprave okrepila sodelovanje tudi z nadzornimi odbori občin, ki so najvišji organi nadzora javne porabe v občini. V postopkih komisije ugotovljene nepravilnosti s področja (i) razpolaganja s premoženjem občine, (ii) namenskosti in smotrnosti porabe proračunskih sredstev in (iii) finančnega poslovanja uporabnikov proračunskih sredstev smo namreč dosledno posredovali in odstopali v pristojno reševanje tudi nadzornim odborom občin. Sodelovanje KPK z nadzornimi odbori v obliki medsebojne izmenjave informacij in reševanja odstopljenih zadev se tako izboljšuje, predvsem pa spodbuja delovanje in krepi pomen nadzorstvene funkcije, kot zapisano že zgoraj, najvišjega organa javne porabe v občinah. Primer dobre prakse tovrstnega sodelovanja, predvsem pa učinkovitega izvajanja nadzorstvene funkcije, je Nadzorni odbor Občine Izola, ki je v okviru svojega nadzora ugotovil tudi kršitve ZIntPK, in sicer ničnost poslov z določeno gospodarsko družbo oziroma kršitve določil ZIntPK o omejitvah poslovanja. Na podlagi ugotovljenih kršitev pa je v skladu s svojimi pristojnostmi županu in občinskemu svetu, torej pristojnima organoma občine, predlagal ustrezne ukrepe za vzpostavitev zakonitega stanja ter ugotavljanje odgovornosti odgovornih oseb občine, ki so nezakonite posle sklenile.

Komisija pa hkrati ob posameznih primerih dobre prakse ugotavlja, da je sistemska funkcija nadzornih odborov pri nadzorovanju javne porabe občin premalo učinkovita in izkoriščena tudi zaradi šibkega sodelovanja v obliki usposabljanj ter strokovnega sodelovanja nadzornih odborov s pristojnimi ministrstvi, Računskim sodiščem in drugimi organi nadzora nad pravilnostjo, namenskostjo in gospodarnostjo porabe javnih sredstev.

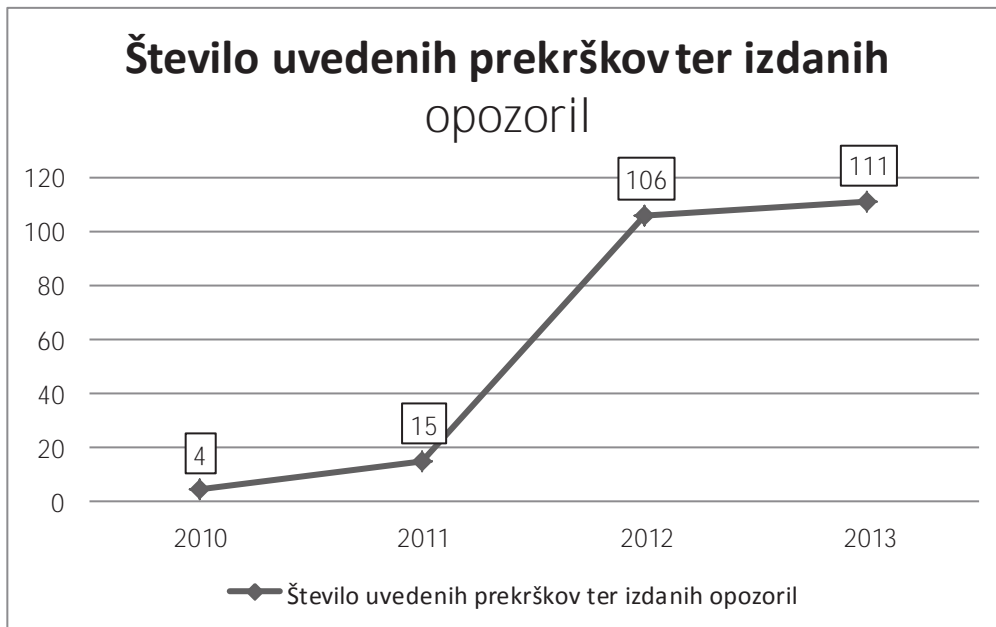
SOBA ZA RAZGOVORE

Prekrškovni postopki

Prekrškovni postopki

Statistični podatki s področja prekrškovnih postopkov komisije:

- število uvedenih prekrškovnih postopkov/ukrepov: **111**;
- število pravomočno zaključenih postopkov/ukrepov: **92**;
- število izdanih odločb: **92**; v 8 primerih je bila vložena zahteva za sodno varstvo;
- število izdanih opozoril po ZP-1: **11**;

V letu 2013 je bilo izrečenih za **61.900,00 evrov glob**, od tega najvišja županu ene od občin v višini **14.000 evrov** zaradi kršitev določb o omejitvah poslovanja.

V letu 2013 je bilo plačanih za **31.633,32 evra glob**, pri čemer je treba upoštevati, da se nekatera plačila nanašajo tudi na odločbe, izdane v preteklih letih.

Glede podatkov v nadaljevanju velja pojasnilo, da se število uvedenih postopkov ne ujema s številom na primer izdanih odločb in opozoril, saj so bile na primer nekatere odločbe izdane v postopkih, ki so bili uvedeni že v letu 2012, prav tako pa nekateri niso bili zaključeni z izdajo odločbe ali opozorila, ker so bili ustavljeni (je bilo na primer ugotovljeno, da ne gre za prekršek).

NASPROTJE INTERESOV:

- uvedenih je bilo 22 postopkov o prekršku;
- izdanih je bilo 17 odločb, s katerimi smo izrekli globo, od tega je bila v 3 primerih vložena zahteva za sodno varstvo;
- izdani sta bili 2 odločbi, s katerima smo izrekli opomin;

OMEJITVE POSLOVANJA:

- uvedenih je bilo 13 postopkov o prekršku;
- izdanih je bilo 9 odločb, s katerimi smo izrekli globo, od tega je bila v 3 primerih vložena zahteva za sodno varstvo;
- izdana je bila ena odločba, s katero smo izrekli opomin;
- Izrečenih 5 pisnih opozoril;

NEDZRUŽLJIVOST:

- uveden ni bil noben postopek;
- izdana ni bila nobena odločba;
- izrečeno ni bilo nobeno pisno opozorilo;

LOBIRANJE:

- izrečeno je bilo eno pisno opozorilo;

PROTIKORUPCIJSKA KLAVZULA:

- uvedeni 3 postopki o prekršku;
- izdani sta bili 2 odločbi, v enem primeru globa, v enem opomin;
- izdano je bilo eno pisno opozorilo;

PREMOŽENJSKO STANJE:

- uvedenih je bilo 70 postopkov o prekršku;
- izdanih je bilo 54 odločb o prekršku, s katerimi smo izrekli globo;
- izdanih je bilo 7 odločb, s katerimi smo izrekli opomin;
- izdana so bila 4 pisna opozorila.

Zaščita prijaviteljev

Namen regulacije področja

Za razkrivanje koruptivnih ravnanj predstavljajo prijavitelji (ang. *Whistleblowers*) enega pomembnejših virov informacij in lahko bistveno pripomorejo k uspešnemu omejevanju korupcije. Pravzaprav je žvižgaštvo (ang. *Whistleblowing*) poseben fenomen, in sicer zaradi tveganja, ki ga predstavlja prijaviteljem, saj se slednji zaradi razkritja informacij izpostavijo povračilnim in drugim ukrepom. Iz tega razloga so pravne možnosti zaščite prijaviteljev pred povračilnimi ukrepi nujne. S tem se ukvarjajo pravni sistemi vseh modernih demokratičnih držav, pristopi so različni, vsi pa usmerjeni k istemu cilju – odvratanju in preprečevanju kakršnekoli grožnje prijaviteljem zaradi njihove prijave korupcije ali drugih nezakonitih oziroma neetičnih ravnanj. Zaščito prijaviteljev v Sloveniji ureja ZIntPK.

Tudi v Sloveniji se v javnem ali zasebnem sektorju lahko začne »gonja« proti zaposlenim, ki so razkrili podatke, informacije in dejstva, ki na notranje dogajanje institucije (upravičeno) mečejo slabo luč (na primer kršitve predpisov, malomarno ravnanje z javnimi sredstvi, korupcija, nepotizem, nesposobnost in podobno). K spodbujanju podajanja prijav prav gotovo sodi tudi v 39. členu Ustave RS zagotovljena pravica do svobode izražanja misli ter prisotnost javnega interesa za razkritje informacij o različnih napakah, malomarnostih, zlorabah in drugih nepravilnostih. Izhodišča politike zagotavljanja zaščite oseb – prijaviteljev, ogroženih zaradi razkrivanja korupcije in drugih nezakonitih ter neetičnih ravnanj, izhajajo iz temeljnih načel Ustave RS, skupnih vrednot EU, mednarodnih konvencij, pravnih in etičnih standardov integritete, transparentnosti ter odgovornosti.

Načeloma prijavitelje k podaji prijave motivira predvsem javni in ne toliko zasebni interes, delujejo pa v smeri razkrivanja podatkov pristojnim oblastem o kršitvah predpisov, nestrokovnem, neetičnem, nevarnem ali drugače neprimernem ravnanju, vključujoč goljufije, korupcijo in ogrožanje varnosti. Običajno so tovrstna dogajanja v instituciji skrita, pogosto pa zaposlene k nerazkrivanju vežejo še klavzule o varovanju poslovnih tajnosti in podobno.

Podajanje prijav pa je dejansko lahko omejeno tudi s prevlado splošne kulture molka, hierarhičnosti, avtoritarnih odnosov in netransparentnosti. S pravnega vidika je treba izhajati iz predpostavke, da prijaviteljev na nobenem pravnem področju ne smejo doleteti sankcije ali druge negativne posledice, če njihovo ravnanje ni protipravno.

Stanje na področju zaščite prijaviteljev v RS

Komisija pri zagotavljanju zaščite prijaviteljev deluje proaktivno in retroaktivno, saj je temeljno vodilo njenega delovanja zagotavljanje koncepta varovanja človekovega dostojanstva s preprečevanjem vseh oblik ogrožanja, nasilja, diskriminacije in nadlegovanja v delovnem okolju.

Vsakdo, ki je ogrožen zaradi povračilnih ukrepov dobroverne prijave ali drugih prizadevanj pri razkrivanju korupcije, ima pravico, da v skladu z zakonom zahteva zaščito. Institucije javnega in zasebnega sektorja so dolžne v svojem notranjem okolju varo-

vati človekovo dostojanstvo in zagotavljati pogoje, v katerih lahko vsakdo v skladu s pravili in postopki svobodno ter brez strahu pred maščevanjem razkrije korupcijo in druga nezakonita ali neetična ravnanja, ki ogrožajo posameznika ali javni interes.

Prijavitelj, ki je zaradi prijave izpostavljen povračilnim ukrepom v delovnem okolju ali v povezavi s svojim delom, ima od delodajalca pravico zahtevati povračilo. Komisija mu lahko nudi pomoč pri ugotavljanju vzročne povezave med povračilnimi ukrepi in njihovimi škodljivimi posledicami. Če komisija ugotovi povezavo med prijavo in povračilnimi ukrepi zoper prijavitelja, od delodajalca zahteva, da zagotovi takojšnje prenehanje takšnega ravnanja. V primeru, ko se kljub zahtevi komisije povračilni ukrepi vseeno nadaljujejo, izvajanje rednih delovnih aktivnosti v takšnem okolju pa je nemogoče, lahko prijavitelj, ki je javni uslužbenec, zahteva od delodajalca premestitev na drugo enakovredno delovno mesto in o tem obvesti komisijo. ZIntPK ureja tudi možnost zaščite prijavitelja z ukrepi po zakonu, ki ureja zaščito prič. Prijavitelj mora biti seznanjen tako z zaščito kot z obveznostmi, ki jih mora upoštevati. Pogoj, da so ukrepi lahko učinkoviti, je, da se zaščiteni oseba z njimi strinja.

Ukrepi zaščite prijaviteljev po ZIntPK so subsidiarni, uporabljajo se takrat, ko področni predpisi o varstvu ogroženega prijavitelja niso učinkoviti. V tem primeru komisija, poleg zaščite prijavitelja, zahteva ugotavljanje odgovornosti za opustitev dolžnega ravnanja tistih, ki so v prvi vrsti dolžni zagotoviti in izvajati učinkovite ukrepe za zaščito ljudi ter skupnosti pred nasiljem, korupcijo in drugimi protipravnimi ravnanji. Sodelovanje z drugimi državnimi organi in institucijami, ki so v okviru svojih pristojnosti dolžni pomagati pri zagotavljanju zaščite, poteka na več ravneh in je usklajeno na podlagi predpisov, jasnih navodil in informacijskih poti. Postopek preverjanja dobrovernosti in ogroženosti prijavitelja je natančen. Zlonamerne prijave se iz postopka izločajo, njihovi pisci pa kaznujejo v skladu s kazenskimi določbami. V primeru, ko ima zlonamerna prijava znake kaznivega dejanja, storilec katerega se preganja po uradni dolžnosti, komisija policiji ali pristojnemu državnemu tožilcu poda kazensko ovadbo. Komisija si prizadeva, da v sodelovanju z vsemi zainteresiranimi deležniki razvija in širi znanje, osvešča, poučuje ter pomaga posameznikom, vodstvenim organom, predstojnikom in zaposlenim v javnem in zasebnem sektorju, da krepijo kulturo spoštovanja človekovega dostojanstva, integritete, transparentnosti ter odgovornosti za razkrivanje in preprečevanje korupcije, brez strahu pred ogrožanjem in povračilnimi ukrepi.

Komisija prijavo preuči predvsem z vidika resničnosti in dobronamernosti ter zlasti, ali je ogroženost tudi dejansko podana in je resnična oziroma takšna, da jo bo lahko obravnavala z vidika svojih pristojnosti. Posameznik pa mora s svojim podpisom na zapisniku izraziti svoje razumevanje samega postopka in ukrepov, ki bodo posledica zaščite, še posebej, če gre na primer za nedobrovernega prijavitelja, saj se v tem primeru lahko uvede tudi postopek o prekršku. Še posebej je treba pretehtati, ali je prijavitelj zaradi prijave korupcije res ogrožen oziroma podvržen mobingu in povračilnim ukrepom. V kolikor se ugotovi, da so ti pogoji izpolnjeni, se lahko izvedejo ukrepi po ZIntPK.

Glede na to, da povezava korupcije in nasilja predstavlja obliko napada na integriteto posameznika, institucije, pravni red in druge vrednote demokratične družbe, je

treba sprejeti in uspešno izvajati ukrepe za zaščito ogroženega prijavitelja – tako v zunanjem kot notranjem okolju institucij javnega in zasebnega sektorja. Eden osnovnih in temeljnih ukrepov je zaščita njegove identitete. Komisija varuje identiteto vsakega prijavitelja. V letu 2011 je komisija prijaviteljem dodelila tudi kodno ime v trinajstih, v letu 2012 v 14 primerih, v letu 2013 pa v 10 primerih.

Po oceni komisije je zelo pomembno, da se pri normativnem urejanju in uvajanju zaščite uporabljajo že obstoječi resursi, institucije, pravni instituti in drugi instrumentariji zaščite človekovega dostojanstva v delovnem okolju in okoljih, kjer se na tako imenovani administrativni ravni pričakuje ogrožanje prijaviteljev. Opisano pa toliko bolj zahteva:

- Neodvisen in samostojen organ, ki v okviru pristojnosti za krepitev vladavine prava, integritete, odgovornosti in učinkovitega preprečevanja korupcije skrbi za razvoj doktrine, politike, strategije ter proaktivnega delovanja na medinstitucionalni ravni.
- Zaščito prijaviteljev; gre za konkretne primere, ko je treba z veliko mero neodvisnosti, a tudi odgovornosti, poseči v razmerje storilec–žrtev–delodajalec, ko gre za ogrožanje prijaviteljev v delovnem okolju. Enako pomembna je neodvisnost in centralizacija zaščite prijaviteljev v posebnem organu, kadar gre za primere izven javnega sektorja in delovnega okolja oziroma za vse tiste primere, ko se tako imenovana administrativna zaščita prijaviteljev tesno povezuje s policijskimi ukrepi in zaščito prič po *lex specialis* s področja kazenskega prava.
- Doktrino, politiko, strategijo in proaktivno delovanje podsistemov pri zaščiti prijaviteljev; slednji so najbolj učinkoviti, kadar so tretji steber delovanja neodvisnega organa; ne samo zato, ker tako izhaja iz Konvencije ZN proti korupciji, ampak tudi zaradi objektivnih razlogov, ki izhajajo iz narave stvari. Kdor ima celovit pregled in ustrezna orodja, ob tem pa je v svoji vlogi samostojen, lahko učinkovito uresničuje zadane cilje na področju zaščite prijaviteljev.

Odločitev komisije, da skrbi za vse tri omenjene stebre, se je izkazala za učinkovito, kar potrjujejo tudi pridobljene izkušnje.

Ukrep	2010	2011	2012	2013
Zaščita identitete (določitev psevdonima)	1	13	14	10
Zahteva za prenehanje z ogrožanjem oziroma povračilnimi ukrepi	/	1	/	/
Test dobrovernosti	/	/	4	/
Zaščita uradne osebe	/	/	5	/
Ugotavljanje vzročne zveze	/	/	4	/
Premestitev	/	/	/	/
Ugotavljanje identitete prijavitelja	/	/	/	/
Zlonamerna prijava	/	2 – vloženi zahtevi za sodno varstvo	/	2

Premoženjsko stanje

Značilnosti področja in namen regulacije

Nadzor nad premoženjskim stanjem je institut, ki ga je urejal že Zakon o preprečevanju korupcije, danes pa ga tudi ZIntPK. Njegov namen je, da se z nadzorom nad posameznimi kategorijami zavezancev (osebe, odgovorne za javna naročila, funkcionarji, nepoklicni župani in podžupani, poslovodne osebe, uradniki na položaju, Uradniki Državne revizijske komisije za revizijo postopkov javnih naročil, državljani RS, ki opravljajo funkcijo v institucijah in drugih organih EU ter drugih mednarodnih institucijah, na katero so bili imenovani ali izvoljeni na podlagi napotitve ali predloga Vlade RS ali državnega zbora in njihova dolžnost prijave premoženjskega stanja ni drugače urejena z akti institucije in drugih organov EU ali drugih mednarodnih institucij, za katere opravljajo funkcijo) zagotovi preglednost, transparentnost in predvsem zaupanje v pošteno, odgovorno opravljanje javne funkcije. Institut nadzora nad premoženjskim stanjem prav tako predstavlja pomemben institut samega omejevanja korupcije, predvsem si komisija prizadeva, da bi to bilo bolj v preventivnem kot represivnem smislu.

Institut nadzora nad premoženjskim stanjem lahko razdelimo na več delov:

- poročanje seznamov zavezancev s strani naročnikov in organov;
- poročanje podatkov o premoženjskem stanju s strani samih zavezancev;
- opravljanje rednega in izrednega nadzora nad premoženjskim stanjem zavezancev;
- javna objava podatkov o premoženjskem stanju posameznih kategorij zavezancev.

Nadzor nad premoženjskim stanjem

Komisija ima za vprašanja zavezancev za poročanje podatkov o premoženjskem stanju, organe in naročnike vzpostavljen sistem uradnih ur. V tem času so uslužbenci komisije dosegljivi ves čas, prav tako pa se komisija trudi, da so v primeru morebitnih nujnih vprašanj dosegljivi tudi izven uradnih ur. Tekom leta komisija v zvezi z institutom nadzora nad premoženjskim stanjem prejme ogromno pisnih vprašanj, na katera se trudimo odgovoriti v čim krajšem možnem času. Teh vprašanj, tako pisnih kot ustnih, je veliko predvsem v januarju, večinoma zaradi roka poročanja sprememb o premoženjskem stanju, to je 31. januar.

Sodelovanje zavezancev s komisijo glede poročanja podatkov premoženjskega stanja z vsakim letom poteka bolj utečeno. Zavezanci se vedno bolj zavedajo pomena instituta nadzora nad premoženjskim stanjem, predvsem njegovega namena, čeprav še vedno ne v takšni meri, kot bi želela komisija ali, kot lahko rečemo, celotna družba.

Novela ZIntPK-B je uvedla obvezno poročanje podatkov o premoženjskem stanju prek elektronskega obrazca. V veljavo je stopila 4. 6. 2011 in je v prehodnih in končnih določbah določila, da morajo vsi zavezanci, ki so komisiji premoženjsko stanje že poročali pred uveljavitvijo elektronskih obrazcev, do 31. 1. 2012 ponovno sporočiti svoje podatke v celoti prek elektronskega obrazca. Komisija je v letu 2013 ob pregledu evidence zavezancev za nadzor nad premoženjskim stanjem ves čas ugotavljala,

da posamezni zavezanci še vedno niso izpolnili te dolžnosti, in glede na navedeno tudi ustrezno postopala. Sistem še vedno ni v celoti informatiziran, zato je sam nadzor, ali so zavezanci poročali podatke o premoženjskem stanju, še vedno v veliki meri odvisen od uslužbencev komisije, ki opravljajo nadzore nad poročanjem zavezancev. Tukaj moramo izpostaviti, da zaradi kadrovskega primanjkljaja žal ni mogoče zagotoviti, da bi se posamezni uslužbenci lahko v celoti posvetili nadzoru evidence zavezancev za nadzor nad premoženjskim stanjem. Število zavezancev za nadzor nad premoženjskim stanjem se giblje med 10.000 in 12.000 (številka se spreminja dnevno, predvsem zaradi oseb, odgovornih za javna naročila). Seveda pa dosedanja informatizacija sistema komisiji olajšuje delo in predvsem zmanjšuje možnost napak.

Komisija je s preходом na elektronski način sporočanja podatkov o premoženjskem stanju želela predvsem olajšati javno objavo podatkov o premoženju, pridobljenem v času opravljanja funkcije oziroma dela posameznih kategorij zavezancev, pri čemer je predvidevala, da bo javna objava predvidoma zaživela do konca junija 2013. Tukaj je treba izpostaviti, da si je ta rok komisija postavila sama, ob zavedanju, da ji bo zastavljeno z informatizacijo sistema uspelo. Ob pripravi podatkov za javno objavo pa je naletela na težave, ki jih samostojno, torej brez sodelovanja s samimi zavezanci, težko razreši, kajti pogosto je iz obrazcev za poročanje podatkov o premoženjskem stanju, ki jih zavezanci elektronsko posredujejo komisiji, razvidno, da pri njihovem navedanju podatkov prihaja do napak oziroma napačnega razumevanja samega obrazca.

Težave oziroma omejitve so se pokazale v večini primerov, zaradi katerih javna objava podatkov o premoženjskem stanju ne more biti avtomatska oziroma računalniška. Glede na število zavezancev, katerih spremembe premoženjskega stanja so javno objavljene, pa je ročna obdelava teh podatkov – ob kadrovskega primanjkljaju – skoraj nemogoča. V nadaljevanju navajamo primer:

Zavezanec 1:

Prva prijava_denarna sredstva pri bankah in hranilnicah:	Poročanje sprememb_denarna sredstva pri bankah in hranilnicah:
Banka 1 – 900.000,00 €	Banka 1 – odsvojitvev - 500.000,00 €
Banka 2 –	Banka 2 – odsvojitvev -
Banka 3 –	Banka 3 – pridobitev -
	Banka 4 – pridobitev - 200.000,00 €

Težava: Zavezanci so komisiji dolžni poročati spremembe v premoženjskem stanju, kadar na posameznem transakcijskem računu pride do sprememb denarnih sredstev v višini nad 10.000 evrov. Zgoraj navedena shema prikazuje nerealno stanje zavezančevega premoženja, kajti zavezanec je poročal spremembe denarnih sredstev na posameznih transakcijskih računih, vendar je po razlagi komisije šlo za prenos sred-

stev med posameznimi računi, ne pa za pridobitev oziroma odsvojitve denarnih sredstev. Prav tako komisija ne more vedeti, ali je dejansko šlo za pridobitev/odsvojitve teh sredstev ali pa je zavezanec morebiti navedel kar stanje na teh računih. Glede na navedeno bi za razjasnitev stanja, predno bi sploh lahko objavili spremembe v premoženju, potrebovali dodatna pojasnila zavezanca. Glede na navedeno komisija išče najustreznejše rešitve in poskuša sistem nadgraditi ter informatizirati – s ciljem čim hitrejšje javne objave podatkov.

V letu 2013 je komisija skušala čim učinkovitejše nadzirati evidenco zavezancev za poročanje podatkov o premoženjskem stanju. Tukaj se je pokazala, še vedno, kar precejšnja nedisciplina – bodisi poročanja podatkov o premoženjskem stanju s strani samih zavezancev bodisi poročanja podatkov o zavezancih s strani samih organov in naročnikov. Nedisciplina se nanaša predvsem na to, da zavezanci za poročanje podatkov o premoženjskem stanju, organi in naročniki še vedno ne poročajo podatkov prek elektronskih obrazcev, ampak na splošnih dopisih ali še na starih »papirnatih« obrazcih.

V priloženi tabeli navajamo statistične podatke o dokumentaciji, ki se nanašajo na aktivnosti s področja nadzora nad premoženjskim stanjem v letu 2013:

EVIDENCA ZAVEZANCEV ZA NADZOR NAD PREMOŽENJSKIM STANJEM

Število prejetih seznamov zavezancev	883
Število pozivov za predložitev podatkov o seznamih zavezancev in za dopolnitev podatkov o seznamih zavezancev	31
Število prejetih obrazcev za poročanje podatkov o premoženjskem stanju	6358
Število pozivov za predložitev podatkov o premoženjskem stanju	12
Število izdanih kopij obrazcev za poročanje podatkov o premoženjskem stanju zavezancem	34
Vprašanja s področja premoženjskega stanja	206

NADZOR NAD PREMOŽENJSKIM STANJEM

REDNI NADZOR

Redni nadzor nad premoženjskim stanjem (postopki, začeti v letu 2012 in zaključeni januarja 2013)	7
---	---

IZREDNI NADZOR

Izredni nadzor nad premoženjskim stanjem (postopki, začeti v letu 2011 in 2012, ki še niso zaključeni)	8
Izredni nadzor nad premoženjskim stanjem (postopki, začeti v letu 2013 in zaključeni)	2
Izredni nadzor nad premoženjskim stanjem (postopki, začeti v letu 2013 in še nezaključeni)	9

Prijave s področja premoženjskega stanja (prejete v letu 2012 in še nezaključene)	2
Prijave s področja premoženjskega stanja (prejete v letu 2012 in zaključene v letu 2013)	2
Prijave s področja premoženjskega stanja, prejete v letu 2013	23

Na področju nadzora nad premoženjskim stanjem komisija skladno z zakonom vodi dve vrsti postopkov, in sicer:

- redni nadzor nad premoženjskim stanjem (vsako leto se izbere kategorije zavezancev in opravi nadzor njihovega premoženjskega stanja) in
- izredni nadzor nad premoženjskim stanjem (na podlagi prijave, objav v medijih ali če komisija na drug način pridobi podatke, iz katerih izhaja sum, da zavezanec ni prijavil vseh enot premoženja ali vseh sprememb svojega premoženjskega stanja).

Pri obeh vrstah postopkov moramo izpostaviti, da komisija rutinskega preverjanja v povezavi s premoženjem v tujini ne more izvajati, saj po ugotovitvah Informacijskega pooblaščenca nima zakonske podlage za »izvoz« osebni podatkov zavezancev zaradi preverbe premoženja.

Komisija bodisi v okviru rednega ali izrednega nadzora nad premoženjskim stanjem najprej opravi pregled resničnosti navedb zavezancev na samih obrazcih za poročanje podatkov o premoženjskem stanju, in sicer na način, da podatke, ki jih zavezanci sporočijo na obrazcih, primerja s podatki o njihovem premoženjskem stanju, ki izhajajo iz uradnih evidenc (nepremičnine, premičnine, vrednostni papirji, dohodninske odločbe in podobno). V primeru, da tukaj ni nejasnosti ali so odstopanja le manjša, komisija zavezance zaprosi, da ji podajo pojasnila. Če dodatno podana pojasnila zavezancev odpravijo vse nejasnosti, komisija nadzor premoženjskega stanja zaključi. V primeru, da pojasnila niso zadovoljiva oziroma ne pojasnjujejo dejanskega stanja, komisija uvede podrobni nadzor premoženjskega stanja zavezanca. Nadzor nad premoženjskim stanjem se nato nadaljuje z osredotočenim ugotavljanjem načina pridobivanja premoženja, ki obsega tudi podroben pregled finančnega stanja v nadzorovanem obdobju (prihodkov in odhodkov, pridobivanja in odtujitve nepremičnin, premičnin, vrednostnih papirjev, življenjskih stroškov in drugega). Opisano komisija v okviru svojih pooblastil po ZIntPK ugotavlja prek pridobivanja in analize podatkov, pridobljenih od bank, finančnih institucij, zavarovalnic in drugih pravnih ter fizičnih oseb, ki bi lahko posedovale relevantne podatke.

Komisija je že v letu 2012 začela s postopkom nadzora nad premoženjskim stanjem funkcionarjev, ki so bili po zadnjih parlamentarnih volitvah predsedniki parlamentarnih strank. V nadzoru, ki je bil zaključen v začetku leta 2013, komisija:

- pri dveh zavezancih ni ugotovila nobenih nejasnosti oziroma razhajanj med podatki;
- pri treh zavezancih so bile zaznane nekatere nejasnosti oziroma razhajanja; na poziv komisije so zavezanci nejasnosti razumljivo, celovito in preverljivo pojasnili;
- pri dveh zavezancih se je izkazala potreba za opravo razgovora pred senatom komisije. Nihče od obeh zavezancev, pri katerih je komisija ugotovila kršitve, tudi po predloženju očitkov ter zahtevi po dodatnih pojasnilih komisiji ni podal razumljivih in celovitih pojasnil. Tekom postopka nadzora nad premoženjskim stanjem pri navedenima zavezancema je komisija prav tako ugotovila oziroma zaznala situacije, obremenjene s korupcijskimi tveganji, tveganji za nedovoljeno lobiranje, nasprotje interesov v najširšem smislu in sumi zlorabe položaja.

Nadalje je komisija v letu 2013 uvedla 11 postopkov izrednega nadzora nad premoženjskim stanjem in prejela 23 prijav s tega področja, ki pa v letu 2013 še niso bili povsem zaključeni ali pa so bili zaključeni, vendar do pomembnejših razhajanj ni prišlo.

Nadzor nad premoženjskim stanjem – omejitve, ki so se v preteklem letu pokazale med opravljanjem postopkov nadzorov nad premoženjskim stanjem posameznih zavezancev:

Komisija se je v preteklem letu v dveh primerih med izrednim poglobljenim nadzorom nad premoženjskim stanjem soočila s sumom morebitnega prenosa premoženja na družinske člane. Velja namreč, da lahko komisija družinske člane zavezancev zaprosi le za predložitev podatkov o premoženjskem stanju, ne more pa opravljati nadzora njihovih finančnih transakcij na transakcijski račun za celotno obdobje, ko zavezanci opravljajo svojo funkcijo oziroma delo. Komisija se v konkretnem primeru lahko posluži le morebitnega sodelovanja z Davčno upravo RS, kjer na podlagi pridobljenih podatkov in ugotovitev predlaga uvedbo davčne preiskave pri samem zavezancu ter njegovih družinskih članih.

V postopku nadzora nad premoženjskim stanjem je komisija v dveh primerih naletela na težavo glede časa opravljanja funkcije/dela posameznega zavezanca. Namreč – kadar zavezanci opravljajo svojo funkcijo/delo le krajše časovno obdobje, komisija ne more celovito opraviti nadzora njihovega premoženjskega stanja, kajti v teh primerih so se pomembni dogodki, ki bi omogočili celovito sliko premoženjskega stanja posameznega zavezanca, dogajali pred nastopom funkcije zavezanca.

Komisija je prav tako v preteklem letu opravljala nadzor nad premoženjskim stanjem zavezanca, ki ima v lasti večje število antikvitete. Oceniti njihovo vrednost je zelo težko, lahko bi rekli, da skorajda nemogoče, poleg tega si komisija ne more privoščiti plačila cenilca, zato je ocenitev premoženjskega stanja takšnega zavezanca skoraj nemogoča. Prav tako podatki o vrednosti teh antikvitete niso dostopni »na trgu«, da bi po tej poti lahko preverili, po kakšni ceni je zavezanec omenjene antikvitete dejansko kupil.

Pri enem od nadzorov nad premoženjskim stanjem je komisija prav tako naletela na problem gotovinskega poslovanja zavezanca, saj je nadzor v primeru, kadar zavezanec iz svojega transakcijskega računa dvigne celotno plačo in nato posluje zgolj gotovinsko, skoraj onemogočen.

Med drugim je komisija pri opravljanju nadzora nad premoženjskim stanjem naletela na dilemo, kako oceniti vrednost nepremičnine posameznega zavezanca (sploh kadar se zavezanci poslužujejo na primer obnove svoje nepremičnine), kajti podatki Geodetske uprave RS v nekaterih primerih prikažejo povsem nerealno sliko. Glede na navedeno bi morala komisija svoje uslužbenke poslati na »terenske« oglede nepremičnin in jim omogočiti presojo vrednosti posameznih nepremičnin; poleg tega komisija nima vpogleda v same prostore nepremičnin, kjer lahko zavezanci imajo marsikatero premičnino, vredno več od 10.000 evrov.

V preteklem letu je komisija v okviru postopkov nadzora nad premoženjskim stanjem naletela tudi na naslednje omejitve:

- komisija nima možnosti učinkovitega preverjanja morebitnega premoženja zavezancev v tujini;
- komisija po zaključenem nadzoru nad premoženjskim stanjem posameznega zavezanca v zakonu nima točno določene oblike načina seznanitve javnosti;
- komisija v skladu z zakonom od zavezancev ne more zahtevati posredovanja podatkov o denarnih sredstvih na posameznih transakcijskih računih, če ta ne presegajo 10.000 evrov; zakon namreč določa, da morajo zavezanci komisiji poročati o teh denarnih sredstvih le, če slednja na posameznem računu presegajo 10.000 evrov (zavezanci se na ta način lahko z namenom izogibanja nadzoru poslužujejo »drobljenja« teh denar-

nih sredstev);

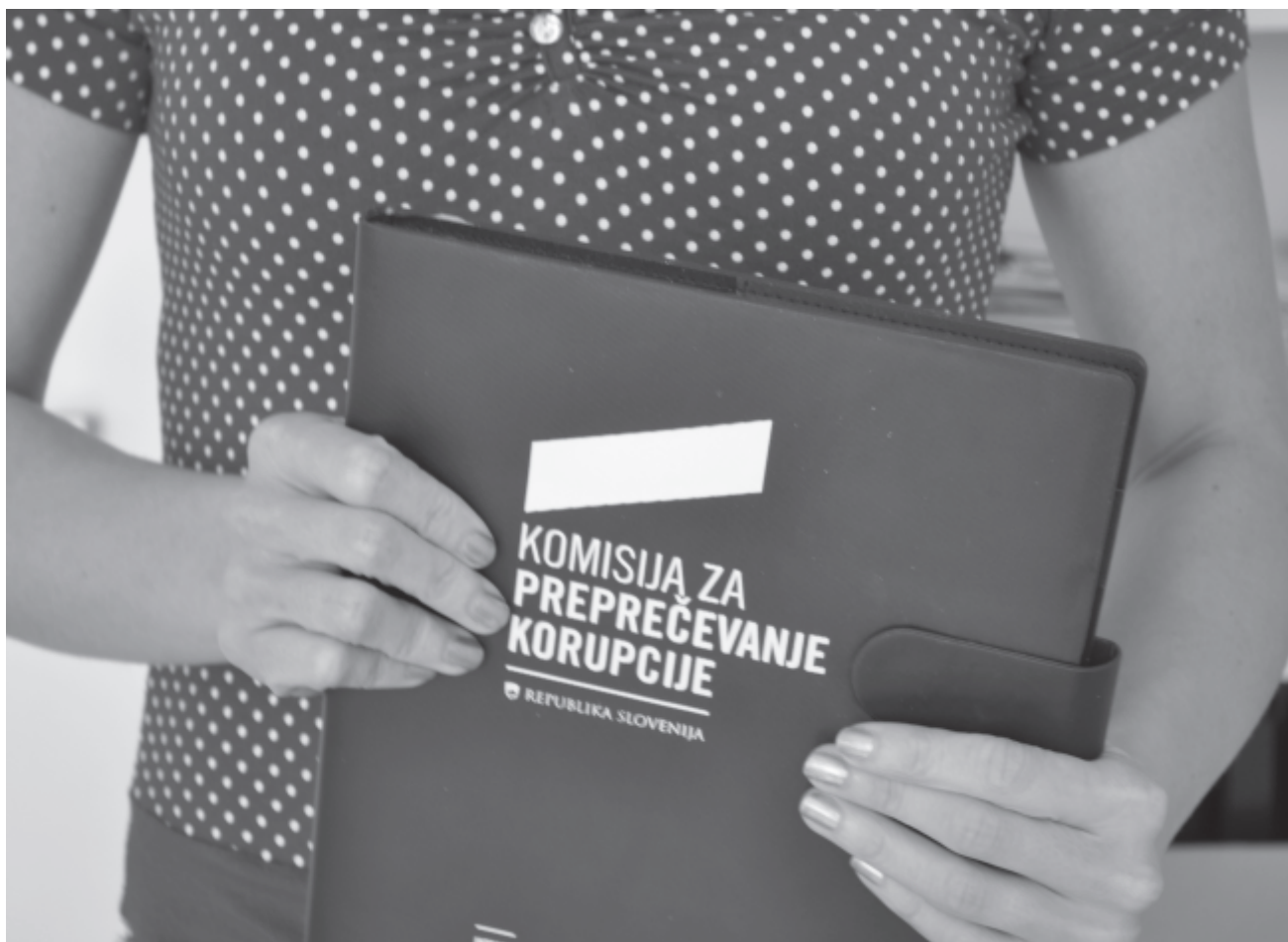
- ZIntPK v nobeni od svojih določb posebej ne izpostavlja, da je dokazno breme v postopku nadzora nad premoženjskim stanjem na strani zavezanca;
- komisija v postopku javne objave podatkov o nepremičninah in njihovi vrednosti ne more objaviti dejanske vrednosti nepremičnine, kajti po podatkih GURS naj slednje ne bi vedno ustrezale dejanskemu stanju;
- komisija ne more učinkovito opravljati nadzora nad premoženjskim stanjem oseb, odgovornih za javna naročila, predvsem tistih, ki sodelujejo v postopkih javnih naročil le enkrat letno, zato bi bilo osebe, odgovorne za javna naročila, smiselno izločiti iz dolžnega poročanja podatkov o premoženjskem stanju oziroma poročanje podatkov o premoženjskem stanju z njihove strani urediti na ustrežnejši način.

PRAKTIČNE TEŽAVE GLEDE OBJAVE SPREMEMB V PREMOŽENJSKEM STANJU

Komisija je v prvi polovici leta 2013 pripravila sistem javne objave podatkov o spremembah premoženjskega stanja zavezancev na podlagi elektronskega poročanja sprememb. Ob testiranju sistema se je med ročnim preverjanjem izkazalo, da prihaja v določenih primerih pri elektronskem izvozu podatkov do izdelave povsem neverodostojnih podatkov o spremembah premoženjskega stanja posameznih zavezancev v preteklem letu. Z namenom ugotoviti obseg tveganja za objavo napačnega dejanskega stanja glede sprememb premoženja zavezancev je komisija na vzorcu naključno

izbranih zavezancev primerjala elektronsko (avtomatsko) izvožene podatke s podatki, pridobljenimi z ročnim izvozom. Izkazalo se je, da so pri avtomatskem izvozu podatki v 40 % primerov neverodostojni. Ključni razlog je v tem, da zavezanci kljub jasnim navodilom napačno vnašajo podatke o spremembah v elektronske obrazce. Tako na primer vnesejo v obrazec za spremembo podatkov o celotnem kreditu, ki so ga najeli pred leti, namesto da bi vnesli podatek, za koliko se je ta kredit v preteklem letu zmanjšal. Avtomatski izvoz podatkov tako prikaže, kot da se je kreditna obveznost zavezanca podvojila, čeprav se je v resnici zaradi odplačevanja kredita zmanjšala.

Omenjeni primeri kažejo, da je avtomatična javna objava na takšen način tvegana, saj lahko ogrozi tako integriteto zavezancev kot integriteto KPK, ki bi takšne nezanesljive podatke objavila. Nesporno je, da je odgovornost za neustrezno izpolnjene obrazce na strani zavezancev, vendar je pri tem treba tehtati med javno koristjo in škodo, ki jo tako zavezancem kot komisiji lahko povzroči tovrstna objava. Te ugotovitve kažejo, da je obseg potencialno netočnih in nekorektno predstavljenih podatkov ob avtomatskem izvozu in njihovi objavi izjemno velik, kar bi lahko zavezancem, ki bi morali javnosti dajati pojasnila, povzročilo precejšnjo škodo. Komisija bi morala tako, da bi zagotovila verodostojnost objavljenih podatkov, te osebno preverjati pri zavezancih, kar pa je ob dejstvu, da je teh prek 8000, ob danih kapacitetah komisije fizično nemogoče, nesmotrno in glede na namen tudi nesorazmerno. Zaradi tega komisija podatkov o spremembah v premoženjskem stanju v letu 2013 ni javno objavila. Siceršnji nadzorni postopki s tem niso bili moteni ali ovirani.

Lobiranje

LOBISTIČNI STIKI

V letu 2013 so bili v skupno 591 prejetih prijavih lobističnih stikov prijavljeni 1003 stiki, z eno prijavo je bilo tako povprečno prijavljenih 1,7 stika.

Stiki z elementi lobiranja po ZIntPK

V letu 2013 je bilo 830 stikov z elementi lobiranja po ZIntPK, od tega 26 primerov tako imenovanega zakonitega lobiranja (lobiral je lobist, registriran v RS) in 804 tako imenovanih izjem (lobiral je zakoniti zastopnik in/ali zaposleni po pooblastilu zakonitega zastopnika interesne organizacije).

NAMEN LOBIRANJA – STIKI Z ELEMENTI LOBIRANJA

Od skupno 830 prijavljenih stikov je bilo 372 stikov vzpostavljenih z namenom vplivanja na sprejem predpisov in drugih splošnih aktov ter 453 stikov z namenom vplivanja na odločanje v drugih zadevah, v 5 primerih namen ni bil določen.

prijavljeni stiki, ki nimajo elementov lobiranja po ZIntPK

V letu 2013 je bilo prijavljenih 173 stikov, ki nimajo elementov lobiranja po ZIntPK.

ŠTEVILO POSREDOVANIH VPRAŠANJ IN ODGOVOROV

V letu 2013 je bilo na komisijo v zvezi z lobiranjem naslovljenih 15 vprašanj oziroma v tej povezavi posredovanih toliko odgovorov.

PREKRŠKI – LOBIRANJE

V letu 2013 je bil uveden 1 postopek o prekršku (izdano opozorilo – lobirala oseba, ki ni bila vpisana v register lobistov RS in ni bila izvzeta iz obveznosti registracije na podlagi četrtega odstavka 58. člena ZIntPK).

TABELARIČNI PRIKAZ – LOBIRANJE

STATUS LOBIRANJA	
ZAKONITO LOBIRANJE	26
IZJEME	804
Skupaj ZAKONITO LOBIRANJE in IZJEME	830
NI LOBIRANJE	173
Vsi prijavljeni stiki	1003

NAMEN IN CILJ LOBIRANJA	Zakonito lobi-		
	ranje	Izjeme	Skupaj
VPLIV NA SPREJEM PREDPISOV IN DRUGIH SPLOŠNIH AKTOV	7	365	372
VPLIV NA ODLOČANJE V DRUGIH ZADEVAH	19	434	453
SKUPAJ			825

POSLANSKA SKUPINA	Zakonito lobiranje	Izjeme	Skupaj
DeSUS	4	28	32
DL	0	34	34
NeP	1	0	1
NS	0	0	0
Nsi	1	35	36
PS	4	82	86
SD	3	96	99
SDS	0	8	8
SLS	1	5	6
			302

Priprava novele Zakona o Kobilarni Lipica

Komisija je prejela več prijav zoper Kobilarno Lipica (nasprotje interesov, kadrovanje, kršitve dolžnega ravnanja predstavnikov države in drugih subjektov pri upravljanju Kobilarne Lipica), med drugim tudi glede poskusa privatizacije podjetja Lipica Turizem. Glede na to, da je Kobilarna Lipica kulturni spomenik posebnega pomena, njena okolica in prostor pa varovana kraška kulturna krajina, je komisija spričo različnih interesov na lokalni in državni ravni ter zanimanja tujih investitorjev v predhodnem postopku posebej preverjala, kako se ti različni interesi odražajo na poteku priprave sprememb in dopolnitev Zakona o Kobilarni Lipica (dalje: Zakon o KL). Komisija je v povezavi s prijavi preverjala spoštovanje določb ZIntPK glede transparentnosti postopkov ter nadzora lobiranja in

drugih nejavnih vplivov pri pripravi oziroma sprejemanju Zakona o KL, za pripravo katerega je bila na resornem ministrstvu imenovana delovna skupina.

Komisija je vsem funkcionarjem in javnim uslužbencem, udeleženi v pripravah na zakonodajni postopek za sprejem novele Zakona o KL, priporočila, da v kar največji možni meri zagotovijo transparentnost postopka priprave in bodočega odločanja o spremembah Zakona o KL. Hkrati jih je tudi pozvala, da ob morebitnih lobističnih stikih ali drugih nejavnih vplivih na pripravo in odločanje o bodočem zakonu dosledno ravnajo v skladu z zakonskimi določbami o nadzoru, evidentiranju in poročanju lobiranja, tako kot to področje urejajo členi od 56. do 74. ZIntPK.

INSTITUCIJA*	Stiki po funkciji/ položaju	Zakonito lobiranje	Izjeme	Skupaj	Skupaj po instituciji
DZ RS	funkcionar	14	288	302	323
DZ RS	javni uslužbenec	0	21	21	
VLADA RS	funkcionar	3	63	66	89
VLADA RS	javni uslužbenec	0	23	23	
MINISTRSTVO ZA FINANCE	funkcionar	0	83	83	189
MINISTRSTVO ZA FINANCE	javni uslužbenec	0	106	106	
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	funkcionar	2	5	7	27
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	javni uslužbenec	1	19	20	
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR	funkcionar	3	0	3	4
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR	javni uslužbenec	1	0	1	
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT (od 14. 3. 2013 dalje)	funkcionar	0	8	8	69
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT	javni uslužbenec	0	61	61	
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT	funkcionar	0	0	0	4
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT	javni uslužbenec	0	4	4	
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE	funkcionar	0	16	16	55
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE	javni uslužbenec	1	38	39	
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	funkcionar	0	3	3	8
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO	javni uslužbenec	0	5	5	
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE (od 14. 3. 2013 dalje)	funkcionar	0	0	0	5
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	javni uslužbenec	0	5	5	
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO	funkcionar	0	0	0	6
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO	javni uslužbenec	0	6	6	
MINISTRSTVO ZA KULTURO	funkcionar	0	0	0	0
MINISTRSTVO ZA KULTURO	javni uslužbenec	0	0	0	
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	funkcionar	0	0	0	0
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE	javni uslužbenec	0	0	0	
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE	funkcionar	0	1	1	8
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE	javni uslužbenec	1	6	7	
MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	funkcionar	0	1	1	3
MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE	javni uslužbenec	0	2	2	
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI (od 14. 3. 2013)	funkcionar	0	0	0	0
	javni uslužbenec	0	0	0	
OBČINA KAMNIK	funkcionar	0	2	2	2
OBČINA KAMNIK	javni uslužbenec	0	0	0	
JAZMP	funkcionar	0	0	0	38
JAZMP	javni uslužbenec	0	38	38	
SKUPAJ					830

*Opomba: Ministrstva v tabeli nastopajo z nazivi kot so jih imela v času prijavljanja lobističnega stika. Ministrstva, katerih uslužbenci oziroma funkcionarji v celem letu 2013 niso prijavili nobenega lobističnega sitka, nastopajo z nazivom, kot so ga imela na dan 31. 12. 2013.

V letu 2013 so lobistične stike prijavili tudi Občina Trzin (1 stik), DRI upravljanje investicij, Družba za razvoj infrastrukture, d.o.o. (2 stika) in poslanec Evropskega parlamenta (1 stik). V teh primerih je bilo ugotovljeno, da poročani stiki niso imeli narave lobiranja.

Tako imenovano posredno lobiranje, ki zakonsko ni urejeno, v gospodarski družbi v lasti države

Komisija je v primeru gospodarske družbe v državni lasti, ki je prejela državno pomoč, vodila postopek o sumu nezakonitega lobiranja in nejavnih stikov med predstavniki države in posameznikov. Funkcionar naj bi namreč posredoval pri predsedniku uprave gospodarske družbe, da bi le-ta v reševanje težkega položaja družbe vključil tretjo osebo. V postopku sumi neza-

konitega lobiranja niso mogli biti ne potrjeni ne neovrženi, so pa pokazali na problematiko tako imenovanega posrednega lobiranja (stiki, ki potekajo v poslovnih zadevah med predstavniki zasebnih interesnih organizacij in vodilnimi v podjetjih v lasti države), ki zakonsko ni urejeno, predstavlja pa dejansko življenjsko situacijo.

VPLIVANJE V UPRAVNIH POSTOPKIH

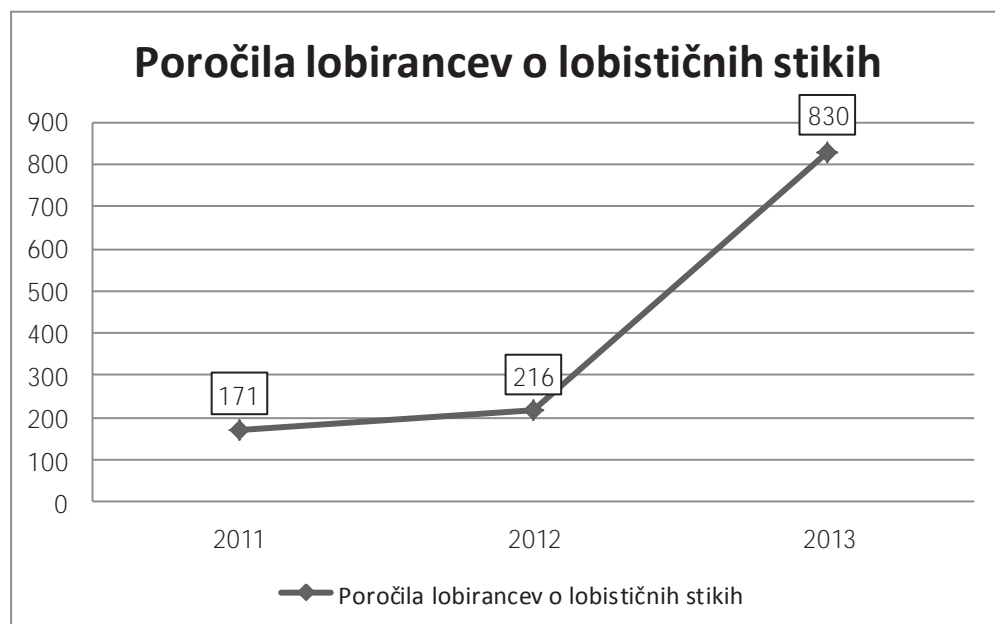
Komisija je prejela več prijav, v katerih nastopajo posamezniki kot stranke v upravnem postopku zaradi varstva svojih pravic oziroma posamezniki, ki so za stranko v postopku želeli vplivati na vsebino odločitve uradne osebe v konkretni upravni stvari. Določbe ZIntPK ne dopuščajo lobiranja oziroma nejavnega vplivanja v upravnih postopkih. V postopkih komisija ni ugotovila nejavnega vplivanja na odločevalca izven dovoljenih pravnih okvirov (na primer običajne aktivnosti strank). Pri enem od odločevalcev – javnem uslužbencu – je celo zaznala pravilen, profesionalen odnos in ravnanje v skladu s pričakovano integriteto, ko je slednji pogovor s posameznikom, ki je želel vplivati na njegovo odločitev, preusmeril na druge vsebine.

ZASLUŽKI LOBISTOV

Višina vseh prejetih plačil za potrebe lobiranja je bila 122.260 evrov, od tega je najvišje posamično plačilo znašalo 110.000 evrov.

REGISTRACIJE NOVIH LOBISTOV IN IZBRISI IZ REGISTRA

V letu 2013 je bilo v register lobistov vpisanih 8 lobistov, 6 pa izbrisanih.

**Omejitve poslovanja, nasprot-
je interesov, nezdružljivost
funkcij in darila**

Omejitve poslovanja (35. in 36. člen ZIntPK)

Število prejetih prijav	18
Število postopkov po lastni pobudi	5
Število zaključenih zadev	17
Število nerešenih zadev	6
Število zadev, obravnavanih na seji senata	14
Število zadev, zaključenih izven seje	8
Število zadev, kje so bile ugotovljene kršitve	8
Število odstopov drugim pristojnim organom	3
Število zavrženih zadev	2
Število zavrženih zadev	6
Število uvedenih prekrškovnih postopkov	13
Število izdanih odločb o prekršku	10
Število pisnih opozoril o prekršku	5
Število vloženih zahtev za sodno varstvo zoper odločbe komisije	3
Število pripravljenih odgovorov na vprašanja, pravnih mnenj in stališč	73

Opomba k tabeli: V statistiki so zajeti tudi postopki, začetni v letu 2012 in dokončani v letu 2013.

POUDARKI

Komisija je v zadnji tretjini leta 2013 ponovno izvedla postopek avtomatične identifikacije poslovnih sodelovanj, pri katerih bi lahko obstajal sum kršitev določb ZIntPK o omejitvah poslovanja. S povezavo aplikacije Supervizor z elektronsko prijavo subjektov, s katerimi veljajo omejitve poslovanja, smo tako ponovno dobili seznam primerov, v katerih je prišlo do poslovanja med organom javnega sektorja in poslovnim subjektom, s katerim je povezan funkcionar tega organa ali njegov družinski član. V obdobju pregleda (od 1. 1. 2013 dalje) je bilo identificiranih 24 občin in 28 poslovnih subjektov, kjer naj bi prišlo do skupno 80 domnevnih nezakonitih poslovanj. Glede na to, da iz računalniške analize niso razvidne podrobnosti o vrsti in naravi posla, datumu sklenitve in pravni podlagi, je bila opravljena dodatna preverba dejstev in okoliščin (pregled drugih aplikacij, svetovnega spleta, posredovane zahteve za podatke, pojasnila in dokumentacijo o posameznem poslu ter drugo). Večjih težav komisija med izvajanjem nadzora oziroma preverjanja zakonitosti poslov ni imela. V postopku preverjanja do dne 23. 1. 2014 se sum kršitev določb o omejitvah poslovanja ni potrdil v nobenem od primerov, ki jih je identificirala računalniška analiza podatkov. Spomnimo – komisija je postopek za avtomatično identifikacijo morebitnih kršitev določb ZIntPK o omejitvah poslovanja prvič izvedla v letu 2011, ko je bilo identificiranih več sto domnevnih kršitev v 86 organih javnega sektorja (večinoma v občinah), med katerimi se je sum kršitev potrdil v primerih 429 poslov oziroma drugih vrst sodelovanja. Glede na analizo iz leta 2013 je mogoče ugotoviti, da je bil z uvedbo avtomatičnega sistema identifikacije morebitnih kršitev določb ZIntPK o omejitvah poslovanja narejen velik korak ne le v smeri učinkovitejšega nadzora, ampak tudi v smeri preventive, saj je kršitev iz tega področja občutno manj.

V letu 2013 se je komisija v praksi srečala s situacijami, kjer organi z namenom proaktivnega delovanja kot enega izmed razpisnih pogojev v objavljenih (javnih) razpisih

oziroma javnih naročil vključujejo zelo splošno dikcijo »da se na javni razpis ne morejo prijaviti subjekti, za katere veljajo omejitve poslovanja po 35. členu Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije«. Na podlagi teh primerov je bilo 19. 12. 2013 izdano Sistemsko pojasnilo o seznamu subjektov, s katerimi veljajo omejitve poslovanja po 35. členu ZIntPK, ki je dostopno na spletnih straneh komisije. Komisija je v zvezi s tem opozorila, da iz omenjenega besedila razpisnih pogojev jasno izhaja, da so s tem mišljeni vsi subjekti, ki so na seznamu omejitev poslovanja, saj se razpisni pogoji ne navezujejo na organ, v razmerju do katerega omejitve obstajajo (pogosto pa razpis celo objavi organ, pri katerem ne delujejo funkcionarji, kar pomeni, da se v razmerju do tega organa omejitve poslovanja na podlagi 35. člena ZIntPK niti ne vzpostavijo). Glede na to, da razpisni pogoji ne specificirajo v razmerju do katerega organa obstajajo omejitve, po oceni komisije ni možna drugačna razlaga, kot da je na podlagi tega pogoja dejansko onemogočena prijava in posledično dodelitev sredstev ali izbira kateregakoli subjekta, ki je na način, določen v prvem odstavku 35. člena ZIntPK, povezan s katerimkoli funkcionarjem v RS (na državni ali lokalni ravni) ali njegovim družinskim članom. Specifika izpostavljenih primerov je torej v tem, da je razpisnik oziroma naročnik v aktih, ki urejajo postopek in pogoje za prijavitelje oziroma ponudnike, določil pogoj, ki je strožji od tistega, ki ga določa zakon. Sistemsko pojasnilo ni namenjeno izrekanju komisije o ustreznosti takšnih razpisnih pogojev, je pa komisija opozorila, da je treba tak pogoj – ko je s strani naročnikov oziroma organov, odgovornih za izvajanje razpisa, enkrat določen – dosledno spoštovati in vloge, ki ne izpolnjujejo pogoja, izločiti. V tej povezavi je komisija tudi predlagala, da organi (naročniki) preučijo ustreznost takšnega pogoja v razpisih oziroma ga spremenijo na način, da se ob upoštevanju trenutnih družbenih razmer in nizke stopnje ugleda ter zaupanja ljudi v izvršilno vejo oblasti in tudi nekatere druge subjekte javnega sektorja določi ožji krog subjektov, ki nimajo dostopa do sredstev na posameznem razpisu oziroma do posameznega naročila.

Dobre in manj dobre prakse

Komisija je na podlagi lastne dejavnosti v letu 2013 pričela s postopkom ugotavljanja kršitev določb omejitev poslovanja v eni izmed občin, kjer je imel poklicni funkcionar (župan) hkrati tudi vodilno funkcijo v športnem društvu. Slednje je na podlagi javnega razpisa o sofinanciranju športnih dejavnosti nezakonito pridobilo 55.366,58 evra s strani občine, saj se župan ni izločil iz vseh postopkov o odločanju o sofinanciranju, s čimer je bila identificirana in utemeljena prepoved poslovanja po 3. odstavku 35. člena ZIntPK (prepoved poslovanja ne velja za postopke oziroma druge načine pridobivanja sredstev, ki niso zajeti v prvem odstavku 35. člena ZIntPK (naročanje blaga, storitev ali gradenj, sklepanje javno-zasebnih partnerstev, podeljevanje posebnih ali izključnih pravic) pod pogojem, da so pri tem dosledno spoštovane določbe zakona o nasprotju interesov). V tem primeru je bil uveden prekrškovni postopek zoper odgovorno osebo občine (postopek še ni zaključen), občina pa je bila pozvana, da čim prej pristopi k uveljavitvi ničnosti pogodbe. Občina je komisijo obvestila, da je s športnim društvom sklenila Spora-

zum o ugotovitvi ničnosti pogodb oziroma odredb in pobotanju zahtevkov, kar komisija ocenjuje kot ustrezno ravnanje.

Eden tipičnih primerov v letu 2013 je bil tudi, ko je občina prek naročilnic poslovno sodelovala z družbama, v katerih je imel 100% poslovni delež v lasti družinski član občinskega svetnika. S sklenitvijo predmetnih poslov (naročilo storitev) v skupni višini 576 evrov je občina kršila prvi odstavek 35. člena ZIntPK. Komisija je občini izdala opozorilo zaradi kršitve omenjenega člena, pri čemer pa je obseg in vrste ukrepov glede ničnosti prepustila slednji, saj je šlo za majhne zneske in majhen obseg nedovoljenih poslovanj. Prekrškovni organ komisije je uvedel tudi prekrškovni postopek, ki je bil zaključen s pisnim opozorilom odgovorni osebi občine, saj je šlo za prekrške neznatnega pomena.

Komisija je v letu 2013 med drugim prejela prijavo, da naj bi občina z naročilnico naročila storitev pri podjetju občinskega svetnika te občine. Tekom postopka je bilo ugotovljeno, da je občina izstavila naročilnico podjetju, katerega nosilec je družinski član občinskega svetnika, ki je

storitev opravil in izstavil račun v višini 3534 evrov. Na ta način je občina kršila prvi odstavek 35. člena ZIntPK, saj je kot organ, ki je postopek javnega naročila zavezan voditi skladno s predpisi s področja javnega naročanja, storitev naročila pri podjemu družinskega člana občinskega svetnika. Posebnost tega primera je bila ta, da sredstva s strani občine v postopku preverjanja dejstev in okoliščin še niso bila izplačana, zaradi česar je komisija občino opozorila na storjeno kršitev in ji predlagala, da se izplačilo ne izvrši,

saj bo v nasprotnem primeru morala izvesti postopke za ugotavljanje ničnosti omenjenega posla. Občina je postopala korektno ter plačilo računa zavrnila. V zadevi sta bila uvedena še dva prekrškovna postopka zaradi neporočanja subjektov, s katerimi veljajo omejitve poslovanja (zoper občinskega svetnika), in nezakonitega poslovnega sodelovanja (zoper odgovorno osebo občine). V enem primeru je bila izdana globa v višini 400 evrov, v drugem pa izdano pisno opozorilo.

Nezdružljivost funkcije z opravljanjem pridobitne dejavnosti in članstvom v organih pravnih oseb (26. in 27. člen ZIntPK)

Število prejetih prijav	7
Število postopkov po lastni pobudi	15
Število zaključenih zadev	18
Število nerešenih zadev	4
Število zadev, obravnavanih na seji senata	13
Število zadev, zaključenih izven seje	9
Število zadev, kje so bile ugotovljene kršitve	8
Število odstopov drugim pristojnim organom	5
Število zavrženih zadev	0
Število zavrnjenih zadev	9
Število uvedenih prekrškovnih postopkov	0
Število izdanih odločb o prekršku	0
Število pisnih opozoril o prekršku	0
Število vloženih zahtev za sodno varstvo zoper odločbe komisije	0
Število pripravljenih odgovorov na vprašanja, pravnih mnenj in stališč	73

Opomba k tabeli: V statistiki so zajeti tudi postopki, začeti v letu 2012 in dokončani v letu 2013.

Poleg tega je komisija v letu 2013 obravnavala:

- 6 obvestil (in en primer, ki ga je pričela na lastno pobudo; skupno 7) o opravljanju dodatne dejavnosti funkcionarja, pri čemer je bilo v petih primerih ugotovljeno, da gre za dejavnosti (večinoma je šlo za pedagoške dejavnosti), ki jih poklicni funkcionar v skladu s 26. členom ZIntPK lahko opravlja brez dovoljenja komisije, v primerih dveh dejavnosti pa bi morala funkcionarja zaprositi za dovoljenje komisije.
 - Komisija je v eni zadevi ugotovila, da ji je bilo obvestilo posredovano osem mesecev po sklenitvi pogodbe in da je šlo za dejavnost po prvem odstavku 26. člena ZIntPK (dejavnost, namenjena pridobivanju dohodka). Glede na to, da je bila pogodba v času prejema obvestila v pretežnem delu že izpolnjena (funkcionar je začel storitve opravljati junija 2012), ni bilo smiselno niti ni bilo pogojev, da bi komisija pričela na lastno pobudo s postopkom za izdajo dovoljenja za opravljanje dodatne dejavnosti. Prav tako ni bilo pogojev za uvedbo postopka o prekršku, saj ZIntPK sankcionira opustitev dolžnosti obveščanja komisije (drugi odstavek 26. člena) in nespoštovanje odločbe komisije o prepovedi opravljanja dejavnosti (tretji odstavek 26. člena), v konkretnem primeru pa je šlo za kršitev prvega odstavka 26. člena ZIntPK.

Ne glede na to je komisija o ugotovitvah obvestila funkcionarja ter mu posredovala svoje sistemsko pojasnilo v zvezi s 26. členom ZIntPK z namenom osveščanja oziroma preprečitve pred nadaljnjimi kršitvami.

- V drugi zadevi je komisija ugotovila, da je poklicni župan v nasprotju s prvim odstavkom 26. člena ZIntPK opravljal pridobitno dejavnost (ni šlo za dejavnost, za katero skladno z drugim odstavkom 26. člena ZIntPK dovoljenje ni potrebno) ter opustil svoje dolžno ravnanje, saj komisije ni zaprosil za dovoljenje za opravljanje del po podjemnih pogodbah za določeno družbo. Z omenjeno kršitvijo oziroma opustitvijo dolžnega ravnanja si je poklicni župan v nasprotju z zakonom zagotovil premoženjsko korist v skupni višini več kot 30.000 evrov. Takšno ravnanje je komisija ocenila kot nasprotno pričakovani integriteti javnega funkcionarja. Okrnjena integriteta župana je bila še posebej intenzivna in problematična, saj ga je družba, za katero je opravljal storitve, sama kar dvakrat pozvala, da pogodbo »pošlje v obravnavo komisiji«, česar funkcionar ni storil.
- 3 zaprosila za opravljanje druge pridobitne dejavnosti funkcionarja, pri čemer sta bili izdani dve pozitivni odločbi (ministru in državnemu sekretarju) ter ena negativna (občinski funkcionarji).
 - Negativna odločba je bila izdana poklicni podžupanji občine, ki je želela poleg svoje primarne funkcije opravljati še dodatna strokovna dela za naročnika – javni zavod, in sicer bi šlo za dela, ki so primarno v pristojnosti direktorja zavoda. Glede tega je komisija ugotovila, da ustanoviteljske pravice v zavodu izvaja občinski svet, katerega članica je prosilka za izdajo dovoljenja. Ustanovitelj – občina zagotavlja zavodu sredstva za opravljanje javne službe v skladu z letnim delovnim načrtom izobraževanja odraslih v občini, ki mu ga zavod predloži v sprejem. Opisano pomeni, da sta zavod, kjer bi prosilka opravljala velik del dejavnosti, ki bi jih moral izvajati direktor oziroma zavod sam, in prosilka, ki je hkrati občinska svetnica občine ustanoviteljice in poklicna podžupanja, vsebinsko prepleteni, zaradi česar bi bili funkciji direktorja javnega zavoda in poklicnega podžupana skladno s 27. členom ZIntPK nezdržljivi. Z opravljanjem dela v obsegu, kot ga je v vlogi navedla prosilka, bi slednja kljub temu, da bi formalna pooblastila ostala direktorju javnega zavoda, na nek način tudi zaobšla določbe o nezdržljivosti funkcij. Opravljanje vseh del, ki jih je prosilka želela opravljati za zavod, bi po oceni komisije vplivalo na objektivno in nepristransko opravljanje njene funkcije ter najmanj vzbujalo videz pristranskosti in neobjektivnosti. V luči tega je komisija ocenila, da je stopnja tveganja, da bi opravljanje dodatnega dela vplivalo na objektivno in nepristransko opravljanje funkcije prosilke ali ogrozilo njeno integriteto, znatna in tako ne dopušča izdaje dovoljenja za opravljanje dodatne dejavnosti v zaprosenem obsegu.

POUDARKI

Na podlagi preliminarnih pregledov obrazcev premoženjskega stanja zavezancev je komisija v drugi polovici leta 2013 identificirala 78 domnevnih kršitev določb ZIntPK o nezdržljivosti funkcij, kjer sta bili po preverbi vseh relevantnih podatkov identificirani dve kršitvi: a) nezdržljivost poklicnega župana, ki je hkrati predsednik zadruga – posredovano mu je bilo opozorilo in poziv za odpravo, pri čemer je župan že podal odstopno izjavo in b) kršitev iz področja omejitev poslovanja. Oba omenjena postopka sta na dan 31. 12. 2013 še vedno aktivna oziroma nerešena. Največ je bilo situacij, kjer naj bi bili (predvsem nepoklicni) župani ter občinski svetniki hkrati tudi člani organov zastopanja ali upravljanja v določenih subjektih, vendar kršitve določb ZIntPK o nezdržljivosti funkcij niso bile potrjene (za nepoklicne funkcionarje te določbe niso tako stroge kot za poklicne funkcionarje); ter primeri uradnikov, ki so

ob javni službi opravljali drugo pridobitno dejavnost. Ker se določbe ZIntPK v tem delu nanašajo le na funkcionarje, je komisija te zadeve odstopila v pristojno reševanje predstojnikom uradnikov oziroma Inšpektoratu za sistem javnih uslužbencev.

Glede na to, da je novela ZIntPK-B zakonsko uredila obvezno poročanje premoženjskega stanja zavezancev po elektronskem obrazcu in posledično komisija razpolaga s podatki zavezancev v avtomatizirani obliki, je komisija v septembru 2013 prvič opravila analitično t. i. *cross-check* oziroma navzkrižno preverbo podatkov o funkcijah zavezancev. Pri tem je računalniška analiza identificirala večje število zavezancev (359, med katerimi so bili funkcionarji, poslovodne osebe, osebe, odgovorne za javna naročila), ki naj bi imeli še dodatno funkcijo ali dejavnost. Vsi zavezanci so bili preverjeni, pri čemer so bile ugotovljene naslednje (domnevne) kršitve:

- dva suma kršitve 100. člena Zakona o javnih uslužbencih, ki ureja opravljanje drugih dejavnosti uradnikov oziroma uradnikov na položaju (ker komisija za obravnavo teh primerov ni pristojna, je zadevo odstopila predstojnikom oziroma pristojnemu inšpektoratu);
- dva primera opustitve poročanja o dodatnih funkcijah in položajih v prijavi premoženjskega stanja (v okviru teh podatkov morajo zavezanci med drugim sporočiti tudi druge funkcije oziroma dejavnosti, ki jih opravljajo);
- en primer nezdružljivosti funkcij (občinski svetnik – podžupan je hkrati član organa upravljanja dveh zavodov, ki ju je ustanovila občina). V postopku, ki je še aktiven, so bila dvakrat zahtevana (in prejeta) pojasnila od organa, kjer funkcionar opravlja svojo funkcijo.

Nasprotje interesov (37.–40. člen ZIntPK)

Število prejetih prijav	90
Število postopkov po lastni pobudi	19
Število zaključenih zadev	94
Število nerešenih zadev	15
Število zadev, obravnavanih na seji senata	55
Število zadev, zaključenih izven seje	39
Število zadev, kje so bile ugotovljene kršitve	21
Število odstopov drugim pristojnim organom	11
Število zavrženih zadev	8
Število zavrženih zadev	31
Število uvedenih prekrškovnih postopkov	23
Število izdanih odločb o prekršku	19
Število pisnih opozoril o prekršku	1
Število vloženih zahtev za sodno varstvo zoper odločbe komisije	4
Število obdobjnih poročil	3
Število pripravljenih odgovorov na vprašanja, pravnih mnenj in stališč	118

Opomba k tabeli: V statistiki so zajeti tudi postopki, začetni v letu 2012 in dokončani v letu 2013.

V letu 2013 je komisija prejela 90 prijav domnevnega nasprotja interesov ter v okviru drugih postopkov po ZIntPK identificirala še 19 zadev s področja dolžnega izogibanja nasprotju interesov, skupaj torej 109 zadev. Komisija je zaključila z obravnavo 94 primerov, ki so se nanašali na domnevne kršitve določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov, 79 zadev je bilo pričetih na podlagi prijave domnevnega nasprotja interesov, 15 pa rešenih v okviru postopkov prijav korupcije. 55 zadev je bilo obravnavanih na seji senata komisije, pri čemer so bile v 21 primerih ugotovljene kršitve določb ZIntPK o dolžnem izogibanju nasprotju interesov, 39 zadev pa je bilo zaključeni izven seje senata. Opravljenih je bilo 11 odstopov zadev drugim pristojnim organom, 8 zadev je komisija zavrgla, 31 zavrnila.

Komisija je 28. 3. 2013 z namenom poenotenja vodenja postopkov in obravnave primerov s področja ugotavljanja nasprotja interesov in vodenja postopkov o prekrških sprejela Smernice za obravnavo zadev s področja nasprotja interesov (št. 06269-2/2013/1). Navedene smernice so tudi podlaga za pripravo in sprejem obdobjnih poročil o izvedenih postopkih na področju nasprotja interesov. Skladno s smernicami je bilo prvo obdobjno poročilo pripravljeno za obdobje april–junij 2013. Sicer so bila glede na smernice v letu 2013 pripravljena tri obdobjna poročila – za obdobje april–junij 2013, julij–september 2013 in oktober–december 2013; obdobjna poročila so dostopna na spletnih straneh komisije.

V letu 2013 je bilo uvedenih 23 postopkov o prekršku zaradi kršitev določb ZIntPK o dolžnem izogibanju nasprotju interesov, od tega izdanih 19 odločb o prekršku in eno pisno opozorilo. V 4 postopkih je bila vložena zahteva za sodno varstvo, 3 postopki pa še niso zaključeni na prvi stopnji.

Nadalje je komisija v preteklem letu na podlagi prejetih vprašanj posameznikov in pravnih oseb izdelala 118 odgovorov na vprašanja, pravnih mnenj in stališč, povezanih z določbami ZIntPK o nasprotju interesov.

POUDARKI

Komisija je na področju nasprotja interesov največ pozornosti namenila preventivnemu delovanju, saj je ažurno (pisno in po telefonu) odgovarjala na vsa izpostavljena vprašanja ter dileme organov javnega sektorja in/ali uradnih oseb, ki so se znašle pred vprašanjem, ali določene okoliščine ustrezajo definicij nasprotja interesov po ZIntPK.

Skozi vse leto je obravnavala najrazličnejše prijave kršitev določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov, pri čemer so bile najpogostejše vrste javnih nalog oziroma postopkov, pri katerih so bile v obravnavanem obdobju ugotovljene kršitve določb o nasprotju interesov, naslednje:

- zaposlitveni postopki, ko uradne osebe sodelujejo v vseh ali posameznih fazah zaposlitvenih postopkov, kljub okoliščinam, da je kandidat za zaposlitev njihov družinski član ali oseba, s katero imajo ali so imeli osebne stike,
- razpolaganje z javnimi sredstvi v lokalnih skupnostih in v javnih zavodih, čeprav je posameznik v nasprotju interesov (v nekaterih primerih je šlo hkrati tudi za kršitev določb o omejitvah poslovanja),
- postopki imenovanja ravnateljev/direktorjev na svetih javnih zavodov, ko se še vedno pojavlja praksa, da člani sveta javnega zavoda sodelujejo v postopku ime-

novanja ravnatelja, pri čemer je kandidat njihov družinski član oziroma so z njim osebno povezani ali celo glasujejo sami zase.

Komisija je v okviru obravnave konkretne zadeve pridobila sodbo Upravnega sodišča RS, ki se sicer ne nanaša na razlago določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov po ZIntPK, je pa z vidika razlage določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov relevantna tudi za delo komisije, predvsem zaradi stališča, ki izhaja iz obrazložitve sodbe, in sicer da že objektivno izkazan dvom o nepristranskosti oziroma interesni povezanosti (brez morebitne subjektivne nepristranosti) ni sprejemljiv in tak objektivni dvom zahteva izločitev osebe iz odločanja oziroma ocenjevanja.

Komisija je prejela tudi sodbo okrajnega sodišča v zadevi o prekršku, v kateri je sodišče pritrdilo mnenju komisije kot prekrškovnega organa, ki je kršitelja spoznal odgovornega, da kot uradna oseba družbe v 100-odstotni lasti države o okoliščinah nasprotja interesov (in sicer, da se je na objavljeno delovno mesto v družbi prijavil njegov družinski član) ni pisno obvestil svojega predstojnika. Prekrškovni organ je zavzel stališče, ki ga je sodišče potrdilo – in sicer da se je kršitelj v trenutku, ko se je seznanil s tem, da je kot kandidatka za razpisano delovno mesto predlagana njegova hči, znašel v okoliščinah, ki pomenijo ne le možnost nastanka nasprotja interesov, ampak gotov nastanek nasprotja interesov v trenutku, ko bi moral kot član uprave družbe (so)odločati o sprejemu sklepa o izbiri svoje hčere ali kakorkoli drugače sodelovati v tem izbirnem postopku. V tem trenutku je skladno s prvim odstavkom 38. člena ZIntPK nastopila obveznost pisnega obveščanja predstojnika o teh okoliščinah. Opustitev te obveznosti izpolnjuje znake prekrška iz 10. alineje prvega odstavka 77. člena ZIntPK, zato je bila kršitelju izrečena globa, ki jo je sodišče sicer spremenilo v opomin. Sodba je pomembna tudi z vidika pripoznave pisne obličnosti obvestila o nasprotju interesov. Uradne osebe pogosto zatrjujejo, da so predstojnika o okoliščinah nasprotja obvestile ustno ali pa da gre pri vztrajanju po obličnosti obvestila za »ozko« razlaganje zakona. Sodišče je pritrdilo stališču komisije, da je pisna oblika obvestila obligatorna in ne gre za ozko razlaganje zakona.

Dobre in manj dobre prakse

Ključni primeri

Vsi pomembnejši primeri, ki jih je obravnavala komisija, so predstavljeni v obdobjih poročilih, objavljenih na spletnih straneh komisije. Na tem mestu izpostavljamo le nekatere najznačilnejše primere:

- komisija je ugotavljala kršitev določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov v zaposlitvenem postopku, ko je poslovodna oseba javnega zavoda zaposlila svojega zakonskega partnerja. V obravnavanem primeru je bilo ravnanje opredeljeno kot koruptivno po ZIntPK, na pristojno tožilstvo pa podano naznanilo kaznivega dejanja;
- v postopku zaradi domnevnega nasprotja interesov predsednika komisije za izvedbo postopka ocenjevanja vlog javnega razpisa na ministrstvu je bilo ugotovljeno, da predsednik komisije nima statusa uradne osebe po ZIntPK, vendar je bilo nasprotje interesov za člane komisije urejeno v drugem predpi-

su. O obstoju nasprotja je v konkretni zadevi odločalo sodišče in ugotovilo, da je bilo slednje podano ter da bo ministrstvo moralo ponoviti postopke ocenjevanja vseh vlog;

- v postopku zaradi kršitev določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov člana nadzornega odbora občine pri nadzoru pravnega subjekta, s katerim je član nadzornega odbora posloval prek družbe, v kateri je direktor, je komisija ugotovila okoliščine, v katerih je podano nasprotje interesov, ter pooblaščenim uradni osebi komisije predlagala preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku;
- nasprotje interesov je bilo ugotovljeno tudi pri javni uslužbenki javnega zavoda, ki je hkrati članica sveta tega zavoda, in sicer je kot skrbnica podjemne pogodbe podpisala obračunski list (iz naslova podjemne pogodbe) za osebo, s katero ima osebne stike, hkrati pa je kot članica sveta zavoda glasovala ter podpisala sklep o imenovanju vršilke

dolžnosti direktorice, s katero je imela oziroma ima poslovne stike. Senat komisije je tudi v teh primerih pooblaščen uradni osebi komisije predlagal preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku.

Zaznane dobre prakse

Komisija je v postopku ugotovila kršitve določb ZIntPK o nasprotju interesov, ko je občina sofinancirala delovanje društva, s katerim je župan te občine poslovno povezan (šlo je za opravljanje pomembnejše funkcije znotraj društva). Zara-

di navedenega so bile ugotovljene tudi kršitve določb ZIntPK o omejitvah poslovanja po tretjem odstavku 35. člena ZIntPK, kar posledično pomeni, da so bili vsi posli nični. Občina je z društvom sklenila sporazum o ugotovitvi ničnosti pogodb in pobotanju zahtevkov, župan in člani društva pa bodo z namenom zmanjšati posledice ničnosti poslov opravili več sto ur družbeno koristnega dela v občini (urejanje zelenih površin, čistilne akcije in podobno).

Prepoved in omejitve sprejemanja daril (30.–34. člen ZIntPK)

Komisija je v letu 2013 ročno izdelala javni katalog daril, prejetih v letu 2012, ki je objavljen na spletnih straneh komisije, ter odgovarjala na prejeta vprašanja v zvezi z darili, in sicer je s tega področja pripravila 13 odgovorov. Komisija je v letu 2013 pripravila in na svojih spletnih straneh objavila tudi elektronski obrazec za poročanje o prejetih darilih, ki bo – predvidoma – olajšal oblikovanje javnega kataloga prejetih daril v letu 2013.

Komisija je prejela tri prijave domnevnih kršitev ZIntPK s področja sprejemanja daril, a kršitev ni ugotovila (obravnavo dveh prijav je zavrnila, eno zavrgla). Ena od prijav, ki jo je komisija zavrnila, je vsebovala očitke, da naj bi župan na stroške izvajalca komunalnih storitev občine odpotoval na izlet v Kenijo. Na podlagi pregledane dokumentacije v fazi predhodnega preizkusa prijave (delovni koledar službenih obveznosti župana za januar 2013, iz katerega so razvidne njegove aktivnosti in dejavnosti, seznam uporabnikov službenega vozila, obračun voženj, iz katerega so razvidne vožnje župana z osebnim vozilom v službene namene) je bilo ugotovljeno, da navedbe iz prijave ne dajejo podlage za resen sum kršitve iz pristojnosti komisije ali kršitev predpisov iz pristojnosti drugih organov.

Druga zavrnjena prijava se je nanašala na prejemanje daril učiteljev gimnazije, ki so bila po mnenju prijavitelja vredna precej več kot 20,86 evra, prijavitelj niti ni vedel, ali učitelji darila prijavljajo ali ne. Ker ZIntPK ureja prepovedi in omejitve sprejemanja daril le za funkcionarje ter državne organe, organe lokalne skupnosti in nosilce javnih pooblastil, prijave z vidika tega zakona ni bilo mogoče obravnavati (omejitve in dolžnosti v zvezi s sprejemanjem daril javnih uslužbencev podrobneje urejata 11. člen Zakona o javnih uslužbencih in na njegovi podlagi Uredba o omejitvah in dolžnostih javnih uslužbencev v zvezi z darili).

Tretja prijava je bila podana zoper župana, ki naj bi v dar prejel majico s provokativno vsebino in to objavil na družbenem omrežju. Tega darila po mnenju prijavitelja župan ne bi smel prejeti, tudi če je manjše vrednosti, saj se je kot župan zavedal ali bi se moral zavedati, da tovrstno darilo lahko vpliva na objektivno in nepristransko opravljanje njegove funkcije. Župan naj bi s svojim ravnanjem »reklamiral« prodajo majic. ZIntPK v prvem odstavku 30. člena določa, da funkcionar ne sme sprejemati daril ali drugih koristi v zvezi z opravljanjem funkcije, razen protokolarnih in priložno-

stnih daril manjše vrednosti. Prav tako 4. odstavek istega zakona določa, da ne glede na njihovo vrednost funkcionar ne sme sprejemati daril, ki so ali bi lahko vplivala na objektivno in nepristransko opravljanje njegove funkcije. Na podlagi predhodnega preizkusa prijave je bilo ugotovljeno, da očitek glede možnosti vplivanja majice za objektivno in nepristransko opravljanje funkcije župana ni utemeljen oziroma ni z ničemer izkazan, vrednost majice pa je bila pod mejo vrednosti priložnostnega darila, ki ga funkcionarji lahko prejmejo, in tudi pod mejo vrednosti za obvezen vpis darila v seznam prejetih daril v skladu z 31. členom ZIntPK. Glede na navedeno in ob upoštevanju dejstva, da iz prijave niso izhajali sumi koruptivnega ravnanja ali drugih kršitev ZIntPK, je bila ta zavržena.

Določbe ZIntPK o prepovedi oziroma omejitvah pri sprejemanju daril se nanašajo samo na funkcionarje. Problematiko sprejemanja daril javnih uslužbencev (predvsem učiteljev, pa tudi zdravnikov in podobnih poklicev) obravnava Center za integriteto in preventivo v sklopu načrtov integritete.

Protikorupcijska klavzula

Protikorupcijska klavzula

Protikorupcijska klavzula je od uveljavitve ZIntPK naprej obvezna sestavina pogodb, ki jih javni sektor sklepa z namenom naročanja blaga, storitev in del v vrednosti nad 10.000 evrov, pri čemer naročanje pomeni naročanje »v najširšem smislu« in ne le po Zakonu o javnem naročanju. Vsebina protikorupcijske klavzule sicer ne predstavlja novosti – namen klavzule je mogoče uresničiti že na podlagi splošnih načel obligacijskega prava. 3. člen Obligacijskega zakonika namreč določa, da smejo udeleženci prosto urejati obligacijska razmerja, ne smejo pa jih urejati v nasprotju z ustavo, prisilnimi predpisi ali moralnimi načeli. Koruptivno ravnanje je vsekakor v nasprotju z moralo in zakonom, to pa ima za posledico ničnost takšne pogodbe. Določitev ničnosti pogodb, sklenjenih iz koruptivnih nagibov, ni bil primarni cilj zakonodajalca – to je bilo mogoče doseči že ob obstoječi zakonodaji; primarni cilj je bil doseči zavedanje vseh strank posamezne pogodbe, da bo imela korupcija posledice, ki jih ne želijo, in da naj se ravnanj, ki so v klavzuli opredeljena kot koruptivna, vzdržijo.

Vključevanje protikorupcijske klavzule v pogodbe sodi med ukrepe za preprečevanje koruptivnih ravnanj, ki so hkrati namenjeni vzpodbujanju in krepitvi transparentnosti v procesih ter postopkih izvrševanja javne oblasti in pri upravljanju javnih zadev, pri čemer med javne zadeve štejemo postopke in procese, ki se izvršujejo v javnem sektorju. Vključitev protikorupcijske klavzule v pogodbo primarno torej zasleduje izobraževalne cilje in ima v tem segmentu tudi pomemben simbolni pomen. Zato je pomembno, da je vključena v čim večje število pogodb.

V praksi je komisija zaznala uresničevanje cilja, ki ga je pri protikorupcijski klavzuli želel doseči zakonodajalec, torej izobraževalnega. Če je še pred letom ali dvema bilo veliko vprašanj vseh tistih, ki morajo v pogodbe vnesti protikorupcijsko klavzulo in čeprav je številne pogodbe niso imele, pa se je število vprašanj, ki jih komisija prejme glede vključevanja protikorupcijske klavzule, močno zmanjšalo (s 107 v letu 2011 na 83 v letu 2012 in 39 v letu 2013), pogodbe pa jo praviloma vključujejo.

Čeprav je ničnost pogodbe, ki nastopi kot sankcija, če je izpolnjeno katero izmed koruptivnih ravnanj iz protikorupcijske klavzule, *ultima ratio*, saj je eno bistvenih načel pogodbenega prava pogodbe obdržati v veljavi, pa ima komisija od zavezanca za vključitev protikorupcijske klavzule, pri katerem je prišlo v zvezi s pogodbo do koruptivnih ravnanj, možnost zahtevati, da prične s postopkom ugotavljanja ničnosti pogodbe. V letu 2013 komisija sicer ni zahtevala uveljavljanja ničnosti na podlagi protikorupcijske klavzule.

V letu 2013 se je število vlog za izdajo dovoljenj za sklenitev pogodbe brez vključitve protikorupcijske klavzule zmanjšalo – v tem letu komisija ni izdala nobenega dovoljenja za sklenitev pogodbe brez protikorupcijske klavzule (komisija ni vodila nobenega tovrstnega postopka), medtem ko je v letu 2012 izdala tri dovoljenja, v letu 2011 dve, v letu 2011 en postopek zaradi umika zahteve ustavila, v enem primeru pa izdala zavrnilno odločbo.

Izjava o lastniški strukturi ponudnika

Z novelo ZIntPK-B je bil v slovensko zakonodajo vnesen nov instrument za lažjo uveljavitev določb o nasprotju interesov in omejitvah poslovanja, in sicer izjava o lastniški strukturi ponudnika. Pred sklenitvijo pogodbe v vrednosti nad 10.000 evrov mora naročnik – organ ali organizacija javnega sektorja – od ponudnika pridobiti izjavo, v kateri ta opiše svojo lastniško strukturo. Namen izjave je javnemu sektorju razkriti, s kom v resnici sklepa pogodbo. V preteklosti se je namreč večkrat zgodilo, da so se po sklenitvi pogodbe razkrile lastniške strukture ponudnika, ki so v nekaterih primerih segale v tuje davčne oaze, v zadnjem koraku pa se je izkazalo, da so dejanski (posredni) lastniki ponudnika osebe, s katerimi organ ali organizacija javnega sektorja zaradi omejitev poslovanja pogodb ne bi smela sklepati. Na opisani način se je bilo možno s prikrievanjem lastništva omejitvam poslovanja izogniti. Izjava, na resničnost in točnost katere je vezana veljavnost pogodbe, pomeni orodje za razkritje tovrstnih lastniških povezav, organom pa na razmeroma enostaven način omogoča preverjanje okoliščin omejitev poslovanja in nasprotij interesov.

Resničnost in popolnost podatkov morajo preveriti organi ter organizacije javnega sektorja, ki so dolžni spoštovati določbe o omejitvah poslovanja in nasprotju interesov, komisija pa lahko izjavo v zvezi s katerokoli pogodbo zahteva in preveri. V primeru, da se ugotovi, da je izjava lažna ali da podatki v njej ne držijo, zakon predpisuje sankcijo ničnosti pogodbe. Zaradi ničnosti lahko nastane škoda, njeno povrnitev pa je mogoče v skladu z obligacijskim pravom zahtevati od stranke, ki jo je povzročila. Sankcija ničnosti skupaj z morebitnim odškodninskim zahtevkom je mehanizem, ki povečuje tveganje za ponudnika, ki bi dajal lažne izjave.

Komisija je v letu 2013, tako kot v letih 2011 in 2012, praviloma z nasveti zavezanecem pomagala pri pripravi njihovega vzorca izjave. V letu 2013 so se zavezanci nekoliko manj srečevali s težavami pri sklepanju pogodb s tujimi družbami. V prejšnjih letih ponudniki izjave pogosto niso bili pripravljene pripraviti iz takšnih ali drugačnih razlogov (od nepripravljenosti razkritja lastništva do prevelike porabe časa za pripravo izjave) in so se raje odločili, da pogodbe z naročniki iz slovenskega javnega sektorja ne bodo sklenili. Takšno težavo na področju protikorupcijske klavzule rešuje zakonsko predvidena možnost, da komisija izda dovoljenje za sklenitev pogodbe brez klavzule, pri obveznosti pridobitve izjave o lastniški strukturi pa zakonodajalec podobne možnosti ni predvidel.

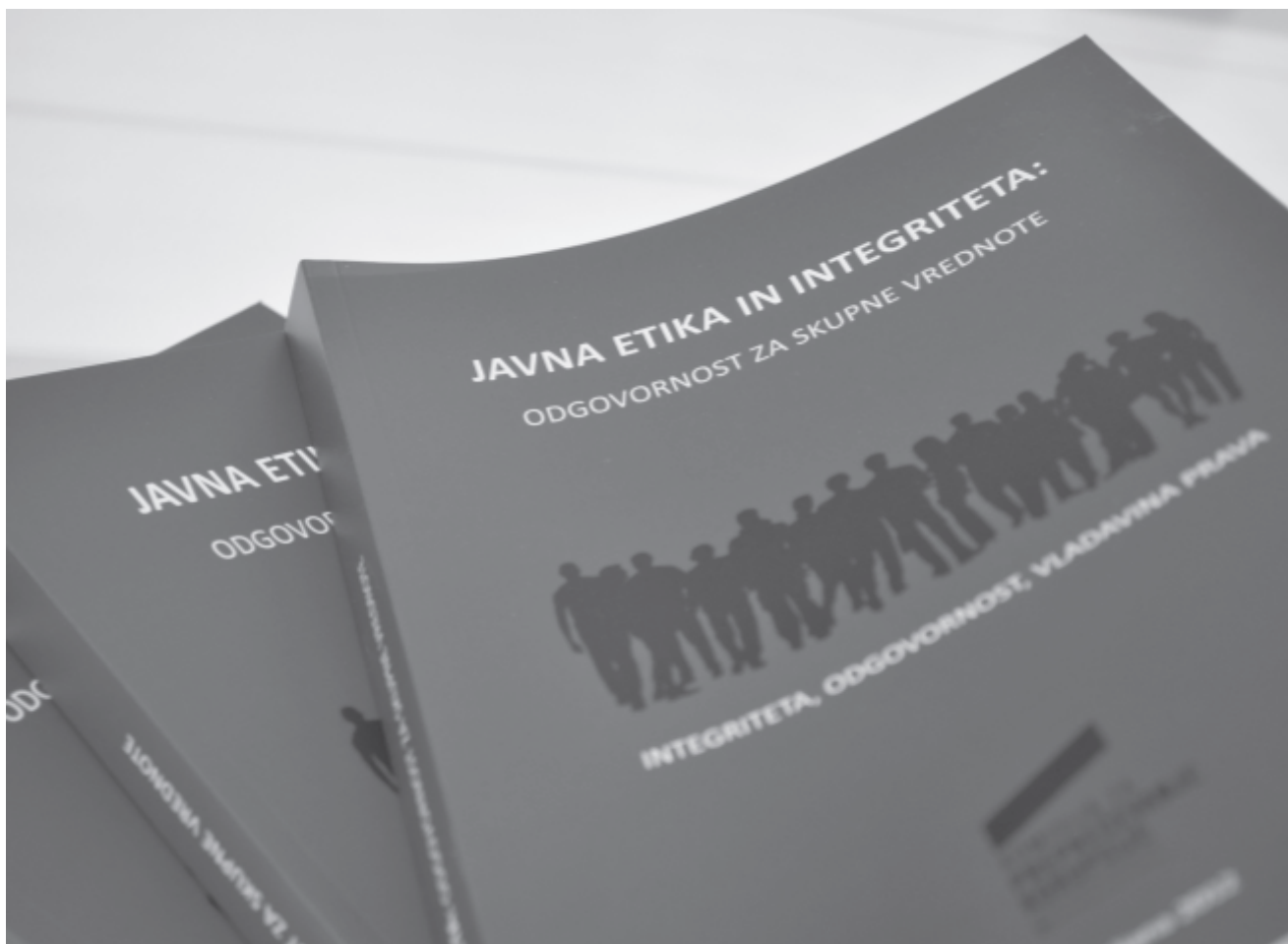
Glede na to, da je izjava namenjena predvsem nadzoru nad spoštovanjem omejitev poslovanja in nasprotja interesov, je njena umestitev v člen o protikorupcijski klavzuli sistemsko napačna in bi bolj sodila v poglavje o omejitvah poslovanja.

Delo na področju protikorupcijske klavzule in izjave o lastniški strukturi ponudnika

V okviru preventivne funkcije je komisija s pojasnjevanjem namena in načina uveljavljanja določbe 14. člena ZIntPK, ki se nanaša na protikorupcijsko klavzulo ter izjavo o lastniški strukturi ponudnika, pomagala pri doslednem uveljavljanju zakonske določbe. Tako je od januarja 2013 do decembra 2013 pripravila 39 odgovorov v zvezi z uporabo protikorupcijske klavzule oziroma pridobitvijo izjave o lastniški strukturi ponudnika (107 v letu 2011, 83 v letu 2012 in 39 v letu 2013).

Število vprašanj je glede na prejšnja leta bistveno upadlo po tem, ko je komisija v aprilu 2012 sprejela dve sistemski pojasnili, eno na temo protikorupcijske klavzule in drugo na temo izjave o lastniški strukturi ponudnika, v katerih je pojasnila večino dilem, ki se pojavljajo pri uporabnikih zakona.

Zaradi ne vključitve protikorupcijske klavzule v pogodbo je komisija v letu 2013 kot prekrškovni organ uvedla štiri prekrškovne postopke. Dva sva pravnomočno zaključena (v enem primeru je izrekla globo, v drugem opomin), tretji je bil zaključen z neizdajo odločbe, saj je bilo ugotovljeno, da do kršitev določb ZIntPK glede dolžnosti vključitve protikorupcijske klavzule ni prišlo, četrti pa je še v teku.

Integriteta, odgovornost, transparentnost, preventiva

Krepiti integriteto, transparentnost, odgovornost

je tudi naloga komisije – vendar ne le komisije. Težaško in velikokrat »Sizifovo delo« bo tako dolgo, dokler ne bo sleherni posameznik spoznal, da ne gre za nalogo ali obvezo, ki po ZIntPK pritiče izključno KPK, in si za začetek sploh priznal, da v Sloveniji sploh obstaja problem z integriteto, transparentnostjo in odgovornostjo.

Za krepitev integritete je potrebna integritetna naravnost posameznika – in to ves čas. Le z doslednostjo se namreč doseže trdnost integritete, s tem pa osebno odpornost pred kršitvami lastne ali integritete drugih. Zato ni dovolj, da se z nečim ne strinjamo, hkrati pa nič ne naredimo, da bi bilo drugače. Zato velja:

Integriteta posameznika bo vedno prava pot,

Nasprotje interesov vedno bo v »napot«,

Transparentnost ravnanja, odločanja, resnico bo osvobodila,

Etika delovanja, poslovanja, zaupanje krepila,

Generalna preventiva naj nas prebuja,

Razkritje premoženja, virov financiranja, naj poštenost bo – ne nuja,

Izobraževanje najboljše, izbiro naj usmeri,

Trajnostni razvoj integriteti naj bo po meri,

Enakost pred zakonom za vse, ne glede na denar in blišč,

Toleranca korupcije naj postane nič,

*Aktivirajmo torej vse potenciale in ukrepe – s skupnimi močmi – za
krepitev naše integritete!*

Krepitev integritete

Načrti integritete

Načrt integritete je ključno preventivno orodje v Republiki Sloveniji, s pomočjo katerega institucije javnega sektorja obvladujejo in preprečujejo nastanek tveganj koruptivnih ravnanj, krepijo integriteto zaposlenih, institucije in posledično javnega sektorja kot celote. Visoka stopnja integritete javnih uslužbencev, funkcionarjev in institucij, v katerih delujejo, je nujni predpogoj za učinkovito, pravilno in pravično delovanje v javnem interesu. Načrt integritete je kot učinkovito orodje za krepitev integritete, s tem pa za obvladovanje in preprečevanje tveganj za nastanek koruptivnih tveganj in tveganj drugih neetičnih ravnanj, uveljavljen tudi v nekaterih drugih državah; nazadnje je bil v smislu dobrih praks, konkretno z Nizozemske, omenjen in prepoznan tudi v Evropskem protikorupcijskemu poročilu z dne 3. 2. 2014.

V letu 2013 je večina zavezancev za njegovo izdelavo in uveljavitev načrt že posodabljala. Posodabljanje načrta integritete je ena od potrditev, da je zavezanec načrt integritete uvedel in da ga tudi izvaja. Nekateri zavezanci so posodobitve vpeljali že sami, drugi pa so to storili po prejetih ugotovitvah komisije o skladnosti oziroma neskladnosti njihovih načrtov integritete. Komisija je namreč individualno za vsakega od zavezancev, ki ji je poslal svoj načrt, pripravila odgovor oziroma ugotovitve o skladnosti/ustreznosti njegovega načrta integritete. V tej povezavi je bilo spisanih 1276 ugotovitev. Nekateri so z načrtom integritete zamujali, zato je bil 161 zamudnikom poslan poziv za njegovo posredovanje z obrazložitvijo razlogov za zamudo. Odziv zamudnikov kot tudi tistih, ki so po napotilih in priporočilih komisije svoj načrt posodobili, se je odrazil v sledečih številkah: 412 posodobljenih načrtov integritete, 5 odzivnih poročil zavezancev o izvrševanju oziroma ukrepah in 120 novo prejetih načrtov integritete zamudnikov. Prav tako je komisija odgovarjala na prošnje zavezancev za pregled posodobitev, v tej povezavi je podala 42 pisnih odgovorov. Nekateri zavezanci, ki so prejeli ugotovitve o neskladnosti načrta integritete in jim je bil v ugotovitvah določen rok za njihovo odpravo, so v 31 primerih zaprosili za podaljšanje roka. Konec leta 2013 je komisiji ostalo v pregledu še 65 posodobljenih načrtov integritete.

Kot vzpodbudni znak premika na bolje naj povemo, da je kar nekaj zavezancev komisijo zaprosilo za predstavitev ZIntPK in njegovih posameznih institutov, med njimi načrta integritete za vse zaposlene. Ker zaradi omejenih prostorskih (predavalnica) in kadrovskih zmožnosti v letu 2013 vsem prošnjam zavezancev nismo mogli ugoditi, bomo s predstavitvami in delavnicami v okviru danih možnosti nadaljevali tudi v letu 2014. Sicer je komisija v zvezi z ZIntPK in korupcijskimi tveganji izvedla 60 izobraževanj, ki se jih je udeležilo 4884 udeležencev. V letu 2013 se je odzvala tudi na prošnje nekaterih posameznih zavezancev državnih organov za pomoč in sodelovanje pri oblikovanju notranjega sistema upravljanja s korupcijskimi, drugimi protipravnimi in neetičnimi ravnanji. Predpogoj, da se komisija odzove na tovrstne prošnje, je, da prosilci od (vseh) zaposlenih pridobijo pripravljenost proaktivnega sodelovanja pri takem projektu. Kot je komisija navedla že v lanskem poročilu, je za uspešno odpravljanje tveganj pomembna posameznikova integriteta in s tem občutljivost na korupcijska tveganja.

Načrtno povečevanje posameznikove občutljivosti oziroma dovzetnosti na prepoznavanje okoliščin, ki nakazujejo na možnost nastanka tveganj kot tudi njihovo prepoznavanje, je preventivni ukrep, ki omogoča upravljanje s tveganji in odpravljanje okoliščin, ki povzročajo njihovo ponovno pojavnost. Zaposleni v javnem sektorju se morajo zavedati, da v kolikor te občutljivosti ni, se ne ukvarjamo z odpravljanjem tveganj, ampak se ukvarjamo z dejstvi. Za ta dejstva pa so pristojni represivni organi – in ko zadeve prevzamejo ti organi, je jasno, da pri svoji nalogi nismo bili uspešni oziroma tveganj nismo uspešno obvladali.

Zato je zelo pomembno, da dobijo vsi, ki se v javnem sektorju ukvarjajo z obvladovanjem tveganj, »pomembnejšo« vlogo v smislu, da se jih sliši in upošteva – pa naj gre za skrbnike načrta integritete, člane delovnih skupin za njihovo izdelavo ali delovne skupine za pomoč skrbniku, revizorje in tudi pooblaščenca za dostojanstvo na delovnem mestu. V krepitev te prepoznavnosti in večjega upoštevanja navedenih bo aktivnosti v letu 2014 usmerila tudi komisija.

V zvezi z zaprosili po sodelovanju in pomoči komisije pri oblikovanju opisanega sistema upravljanja s tveganji je komisija aktivnosti pričela izvajati na Upravni enoti Kamnik, uvodni razgovor je bil opravljen z Agencijo RS za okolje, Ministrstvom za obrambo, Ministrstvom za notranje zadeve, Javno agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke ter Mestno občino Ljubljana. Medtem ko so aktivnosti na Upravni enoti Kamnik in Agenciji RS že v teku, so bile aktivnosti v zvezi z dogovori za izvedbo predstavitev institutov ZIntPK z ostalimi prej navedenimi državnimi organi predstavljene v letu 2014. Navedeno potrjuje, da je bila odločitev komisije iz leta 2012, da se bo na področju preventivnega delovanja še aktivneje usmerila v osveščanje, uvajanje in izvajanje upravljanja s tveganji, ki zajema prepoznavanje, vrednotenje in razvrščanje tveganj korupcije, drugih nezakonitih in neetičnih ravnanj ter njihovo odpravo ali sprotno obvladovanje s primernimi ukrepi, pravilna, saj je obrodila prve sadove, prav tako pa se je glede na izkušnje izkazalo, da so aktivnosti ustrezne in pravilno usmerjene.

Na podlagi izkušenj, ki jih je komisija na področju načrtov integritete pridobila v preteklih treh letih, bo sistem obdelave podatkov, nadzora, sodelovanja in svetovanja pri obvladovanju nastanka tveganj koruptivnih in drugih neetičnih ravnanj ter krepitvi integritete skozi načrt integritete posameznih institucij v letu 2014 nadgrajen s spletnim registrom z namenom povečanja uporabnosti načrtov integritete in učinkovitosti nadzora nad njihovim izvajanjem tako za zavezance same kot za komisijo.

Sodelovanje KPK z zavezanci za NČI

Tudi v letu 2013 je komisija izvedla več usposabljanj o ZIntPK. Zavezanci imajo še vedno možnost, ne glede na uradne ure, vsak dan stopiti v stik s predstavnikom komisije, ki je na voljo za potrebe razreševanja vprašanj glede načrtov integritete njihovih institucij kot tudi za pojasnila o posameznih institutih ZIntPK, ZJU ali druge področne zakonodaje, kadar gre za ravnanja, ki so lahko povezana z integriteto javnega funkcionarja ali javnega uslužbenca; poleg tega je komisija nadaljevala s prakso osebnih razgovorov o izvajanju načrtov integritete. Komisija še vedno poudarja, da

bistvo izdelave načrta integritete ni zgolj dokument s tabelami, ampak gre za postopen in učeč proces, v katerem se zavemo, osvestimo in kot posamezniki v okviru svojih možnosti in zmožnosti prevzamemo odgovornost za oblikovanje bolj ali manj etičnega okolja, v katerem delujemo ter na katerega sovplivamo.

Z odredbo za izdelavo načrta integritete Fundaciji invalidskih in humanitarnih organizacij (dalje: FIHO) je slednja postala zavezanec za izdelavo načrta integritete. Komisija je v sodelovanju s FIHO v letu 2013 nadaljevala leto prej začete aktivnosti v zvezi z izdelavo in uvedbo načrta integritete kot sistema upravljanja s korupcijskimi in tveganji drugih protipravnih in neetičnih ravnanj. Pri tem KPK ocenjuje, da bi moral biti načrt integritete FIHO dokončan do poletja 2014. Enake aktivnosti bo komisija v letu 2014 začela izvajati tudi s Fundacijo za šport FŠO (dalje: FŠO). Za zaposlene, člane delovnih komisij in člane sveta obeh fundacij je komisija v letu 2013 pripravila uvodno predavanje kot predpripravo na aktivnosti v zvezi z njihovo izdelavo načrtov integritete. Delovna skupina za izdelavo načrta integritete FIHO je v sodelovanju s komisijo analizirala Oceno korupcijske izpostavljenosti fundacije FIHO, ki jo je pripravila komisija, ter delno identificirala procese dela, ki so najbolj izpostavljeni potencialno korupcijskim, protipravnim in neetičnim ravnanjem. Med tveganji sta do sedaj identificirana proces razdeljevanja sredstev ter med instituti ZIntPK neupoštevanje nasprotja interesov. Pri izdelavi načrta integritete FIHO so se komisiji dodatno potrdile tudi nekatere druge ugotovitve iz Ocene korupcijske izpostavljenosti FIHO, in sicer – med najpomembnejšimi, ker vplivajo na nadaljnje delovanje FIHO – ugotovitev, da normativna podlaga za njeno delovanje, torej Zakon o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, fundacijo omejuje pri učinkovitejšem, uspešnejšem ter smotrnejšem opravljanju poslanstva in dela, iz tega razloga pa med drugim predstavlja pomembno okoliščino za nastanek korupcijskega tveganja. Navedeno potrjuje tudi (od leta 1996) petkratno spreminjanje zakona, pri čemer se je spreminjala le velikost in sestava sveta fundacije, kar pomeni le spreminjanje načina odločanja in razdeljevanja moči, predvsem pri odločanju o razdelitvi sredstev. Potrebna pa je celovita zakonska ureditev statusa, financiranja, delovanja in nadzora obeh fundacij, tako FIHO kot FŠO, poleg tega pa uvedba ukrepov za preprečitev nedovoljenih vplivov, preprečevanja nasprotja interesov, nadzora nad namensko rabo javnih sredstev in njihovo sledljivostjo. Na opisane težave komisija opozarja že več let, vendar do sedaj pri pristojnih za to še vedno ni dovolj posluha.

Vztrajanje pri obstoječem zakonu kljub temu, da so bili pristojni in odgovorni obveščeni in opozorjeni na njegovo »praznost« in težave, ki jih kot tak povzroča, pa nakaže na tveganje, da gre morda za namerno neurejenost – da pravzaprav pristojnim ni v interesu urediti pravne podlage, ki bi omogočila delovanje obeh institucij na način, ki bi preprečil različna tolmačenja o njunem statusu, postopkih, po katerih odločata, pravnem varstvu prosilcev sredstev in drugih udeležencev.

Preventiva

Preventiva

Komisija v Centru za integriteto in preventivo (dalje: CIP) k reševanju zadev pristopa z vidika preventive na način iskanja možnih dobrih praks oziroma priporočil in usmeritev, ki bi izboljšale delovanje posameznega organa ali organizacije, njihovih zaposlenih ali obstoječih sistemov upravljanja, poslovanja in delovanja. Zadeve, ki jih rešuje CIP, so praviloma takšne narave, da ne prestanejo predhodnega preizkusa za obravnavo v okviru prijav sumov kršitev s področja ZIntPK, kljub temu pa dajejo zadostno podlago za uveljavljanje tistih pristojnosti komisije, s katerimi zakonodajalec od KPK pričakuje, da bo krepila integriteto in transparentnost javnega ter zasebnega sektorja in preprečevala ter odpravljala tveganja za nastanek korupcije in drugih kršitev s področja ZIntPK v javnem sektorju.

V letu 2013 je CIP z vidika preventive in integritete obravnaval 64 zadev. Večinoma so se na komisijo obračali posamezniki in institucije s prošnjami za ukrepanje, ker menijo, da gre po njihovi oceni za opustitve dolžnih ravnanj pri različnih državnih organih ali organizacijah. Na komisijo se državljani obračajo tako glede zadev, ki se nanašajo na javni kot na zasebni sektor. Med zadevami je veliko takih, za katera so pristojni drugi organi oziroma druge javne institucije in je v teh primerih komisija edini ali pa eden od naslovnikov. Komisija v okviru kadrovskih možnosti poizkuša odgovoriti skladno s 4. točko prvega odstavka 12. člena ZIntPK – torej da svetuje pri krepitvi integritete in preprečevanju ter odpravljanju tveganj za korupcijo v javnem in zasebnem sektorju – čim večjemu številu prosilcev. V obdobju 2012–2013 je tako izdala okvirno 54 mnenj, stališč, odgovorov na vprašanja.

Raznovrstnost problemov, na katere opozarjajo ljudje ali v zvezi z njimi sprašujejo za odgovore, mnenja in stališča, ki jih je obravnaval CIP, spadajo tako v javni kot v zasebni sektor. Med drugim se nanašajo na:

- neprimerne sestave različnih organov, komisij, odborov (organov), kjer člani nimajo pogojev za članstvo ali sodelovanje pri delu organa, ker niso bila upoštevana določila v zvezi z nezdržljivostjo in drugimi omejitvami, ki so predmet pojma nasprotja interesov. Pri tem ugotavljamo, da se posamezni člani, ko odločajo o svojih ali o zadevah, ki so na kakšen drug način povezane z njimi, iz priprav gradiv ali odločanja ne izločajo oziroma o svojem nasprotju interesov ne obvestijo pristojne osebe;
- na različne oblike neprimernih in nedovoljenih pritiskov na delo ter odločanje zaposlenih;
- na nesmotrno oziroma nenamensko rabo javnih sredstev oziroma nepreglednost in nesledljivost poti porabe javnih sredstev, nezadostno ločitev sredstev javne službe ter sredstev lastne dejavnosti in podobno;
- zaradi pomanjkanja jasnih kriterijev in transparentnih postopkov manipuliranje z zaposlenimi pri razdeljevanju službenih telefonov;
- podeljevanje privilegijev pri izvajanju javne službe določeni osebi, ker je ta nekdanji zaposleni ali javni funkcionar, kar vpliva na javna sredstva;
- na netransparentno in po mnenju prijaviteljev sporno, če ne nezakonito, poslovanje različnih zasebnih zavodov in društev, prosilcev in kandidatov ter prejemnikov javnih sredstev;
- neodzivnost državnih organov in lokalne skupnosti na opozorila državljanov in po mnenju državljanov opustitve dolžnega ravnanja navedenih organov in skupnosti;

- sofinanciranje različnih vrst strokovnega izobraževanja in izpopolnjevanja iz javnih sredstev;
- potovanja javnih funkcionarjev in uslužbencev v tujino;
- plačljivost izobraževanj, ki jih za javni sektor izvajajo javni funkcionarji in javni uslužbenci;
- predavanja javnih uslužbencev za zasebni sektor;
- dodatno pridobitno dejavnost;
- opravljanje rednemu delu konkurenčne dejavnosti;
- plačevanje sejin zaposlenim, ki sodelujejo v različnih komisijah in odborih;
- izplačevanje plač v javnem sektorju v delu, ko te sofinancira občina;
- razmerja med revizorji in vodstvom;
- različne oblike daril in razpolaganje z njimi.

Komisija je v okviru preventive v letu 2013 prevzela tudi koordinacijsko vlogo pri izpolnjevanju priporočil GRECO, in sicer pri oblikovanju in delu dveh delovnih skupin, ene s področja integritete sodnikov in druge s področja integritete tožilcev. Več o aktivnostih komisije na tem področju lahko najdete v poglavju o mednarodnem sodelovanju/GRECO.

KPK VESTNIK

V aprilu 2011 je komisija začela z izdajanjem KPK Vestnika – mesečnega časopisa, v katerem obravnavamo aktualno problematiko, institute ZIntPK, mednarodno dogajanje na področju preprečevanja korupcije in novice s tega področja. Izdajali smo ga tudi v letu 2013.

V letu 2013 smo izdali 9 števil. V njih smo podrobneje obravnavali naslednje teme:

- od politične diskrecije do sistemske korupcije;
- korupcijska tveganja in problematika urejanja prostora;
- obvladovanje tveganj korupcije s celostnim pristopom in sistemskim nadzorom – primer sodelovanja KPK z Občino Kamnik;
- GRECO priporočila – preprečevanje korupcije pri poslancih, državnih svetnikih, sodnikih in tožilcih v RS;
- vpliv korupcije na pravno državo v RS;
- stanje na področju korupcije v RS;
- upravljanju kapitalskih naložb države skupna področja korupcijskih tveganj;
- Supervizor dve leti kasneje;
- predlogi KPK za soočenje s sistemsko korupcijo.

Naročniki se prek prijavnega sistema sami prijavijo ali odjavijo od prejemanja KPK Vestnika. Število naročnikov je od decembra 2012, ko smo KPK Vestnik poslali na 620 naslovov, naraslo na 751 v decembru 2013.

USTVARJALNI NATEČAJ ZA OSNOVNE ŠOLE PISMA POSLANCEM

Komisija je podoben natečaj za osnovne šole izvedla že v letih 2011 in 2012. V obeh natečajih so sodelovali otroci osnovnih šol, njihova naloga pa je bila, da so na temo korupcije pripravili likovna dela.

Glede na uspeh projekta v prejšnjih dveh letih smo se odločili ustvarjalni natečaj izvesti tudi v letu 2013, projekt pa smo po posvetu z učitelji, ki so kot mentorji sode-

lovali v prejšnjih natečajih, nekoliko spremenili in razširili. Letos so tako lahko sodelovali učenci celotnega zadnjega triletja osnovnih šol (7–9 razred) in ne le osmošolci, kot prejšnja leta. Da so do izraza prišli še drugi umetniški talenti, ne samo likovni, je bil tokratni natečaj namenjen pisanju. Natečaj smo poimenovali »Pisma poslancem«, zaradi enotnejšega pristopa k projektu pa smo za učitelje oblikovali smernice.

Projekt je bil tudi v tem letu dvodelen. V prvem delu je učitelj z učenci pri enem od družboslovnih predmetov razpravljal o vrednotah kot so poštenost, pravičnost, enakopravnost ter o posledicah, do katerih lahko pride, kadar jih posameznik in družba ne gojita in razvijata, poleg tega pa tudi o korupciji, klientelizmu, nepotizmu ter podobnih vsebinah. S tem smo namreč želeli spodbuditi razmišljanja učencev o aktualnih problematikah, o tem, kaj pomenita demokracija in aktivna participacija in kaj si na tem področju želijo v prihodnosti. Učenci so morali spoznati tudi osnove demokracije, sprejemanja zakonodaje, funkcije poslanca, Državnega zbora in podobno. V drugem delu pa so učenci v obliki pisma poslancem napisali spis.

Pisma je ocenila dvostopenjska komisija, na prvi stopnji so jih v ožji izbor izbrali uslužbenci komisije, na drugi pa je pisma ocenjevala natečajna komisija, v kateri so sodelovali Dejan Steinbuch, dr. Alojz Ihan, dr. Andraž Teršek, mag. Jagoda Vitez in Maja Marič.

Iz izdelkov, ki jih je na obeh stopnjah izbrala izbirna komisija, smo oblikovali zbornik, ki so ga na zaključnem dogodku v Državnem zboru prejeli učenci in mentorji, ki so sodelovali na natečaju. Zbornik je v elektronski obliki na voljo tudi na spletnih straneh komisije.

Nekaj misli sodelujočih učencev in učenk iz Zbornika ustvarjalnega natečaja Komisije za preprečevanje korupcije za osnovne šole »Pisma poslancem«:

»Otroci govorimo o stvareh, o katerih se sploh še ne bi smeli pogovarjati.«

Blažka, OŠ Šmartno pri Slovenj Gradcu

»Že kar kmalu se trudimo, da bi se čim več naučili, da bi imeli čim višjo izobrazbo in bi po končanem študiju lahko odšli iskat službo v tujini.«

Rebeka, OŠ Majšperk

»Velikokrat se sprašujem, zakaj se moramo otroci ukvarjati s takimi vprašanji? Kaj lahko storimo?«

Urška, OŠ Gornja Radgona

»Kaj boste storili, da si bomo v prihodnjih letih lahko privoščili še kaj več kot samo golo preživetje?«

Neža, OŠ Oskarja Kovačiča

»Sprašujemo vas, ali se res ne morete upreti tistim, ki vam govorijo, kaj morate delati in vam nudijo denar. To nismo mi. Nas ne slišite in ne vidite.«

Predstavniki učencev OŠ Livada

Izobraženi ljudje so pri nas premalo spoštovani

in premalo plačani za svoje delo. Zato me nič ne preseneča, da odhajajo v druge države, kjer so bolj uspešni in bolj cenjeni. Obsojate jih, ker odhajajo, in ne naredite čisto nič, da bi jim to preprečili in jim omogočili boljše življenje v rodni domovini. Bo to tudi moja usoda?«

Pia, OŠ Dragotina Ketteja

»Veliko stvari ne vem. Ti prav tako. Pa bi jih mogoče morala.«

Zarja, OŠ Vrhovci

»Zakaj naj bi se mi, osnovnošolci, ukvarjali s problemi državnega parlamenta? Mislím, nekateri v tem letu še domače naloge niso naredili. Pa naj bi zdaj pomagali reševati državo!«

Sara, OŠ Brežice

Ali kot je misli učencev strnil eden od članov natečajne komisije:

»Včasih je veljalo, da ima vsakdo pravico do srečnega otroštva, zdaj pa smo se znašli v položaju, ko naj bi, kot je lucidno zapisala Sara, nekateri otroci, ki letos še domače naloge niso naredili, pomagali reševati državo.

Nekdo drug ni naredil domače naloge, draga Sara.«

Dejan Steinbuch

Komisija je v preteklem letu na področju izobraževanja in osveščanja nadaljevala z aktivnostmi prek svoje enotne kontaktne točke, ki prejema vsa povpraševanja, opravi poizvedbe o strukturi slušateljev in že predhodno predvanih vsebinah ter pridobi druge informacije, potrebne za izvedbo predavanj.

V preteklem letu je v sodelovanju z drugimi institucijami, Centrom za izobraževanje v pravosodju, Upravno akademijo, Združenjem zdravstvenih domov, Šolo za ravnatelje, Uradom za meroslovje, samostojno organizirala in izvedla številna predavanja, delavnice ter posvete – skupno 60 izobraževanj, ki se jih je udeležilo 4884 udeležencev.

Komisija je bila tudi v letu 2013 zelo aktivna pri lastni organizaciji, soorganizaciji ali pa kot udeleženka posvetov, okroglih miz, konferenc na področjih preprečevanja korupcije, krepitve integritete javnega in zasebnega sektorja, preprečevanja kriminalitete, oblikovanja preventivnih ukrepov in podobnih aktivnosti; organizatorji, vsebine in udeleženci so predstavljeni v nadaljevanju.

ORGANIZATORJI IN SOORGANIZATORJI:

KPK, Združenje zdravstvenih zavodov, Skupnost centrov za socialno delo, Upravna akademija, Center za izobraževanje v pravosodju, Karierni center Univerze v Ljubljani, MGRT – Tržni inšpektorat, Urad za nadzor proračuna, Generalna policijska uprava, Gospodarski vestnik, Pravna fakulteta, Fakulteta za varnostne vede, Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov, Univerzitetni klinični center, Javna agencija RS za zdravila in zdravstvene pripomočke, Združenje nadzornikov Slovenije, Združenje upravnih delavcev, Združenje slovenskih ustanov, Društvo SOS, Arhiv Slovenije, Informacijski pooblaščenec, Pravno-informacijski center nevladnih organizacij, Evropska komisija in Transparency International, Upravna enota Kamnik, Državni svet, SIQ.

VSEBINE IZVEDENIH IZOBRAŽEVANJ, KONFERENC, POSVETOV IN OKROGLIH MIZ:

Načrti integritete in njihova izdelava; predstavitev ZIntPK; predstavitev kariernih možnosti in zaposlitve na KPK; integriteta in dejavniki tveganj na sodiščih, tožilstvih; upravljanje javnih zadev med vladavino prava in politično diskrecijo; zaščita finančnih interesov EU, notranji nadzor javnih financ v RS za posamezne regije; primeri najpogostejših indikatorjev koruptivnih dejanj in njihovo obvladovanje, odkrivanje in preprečevanje zlorab ter korupcijskih dejanj, odkrivanje in preiskovanje korupcijskih kaznivih dejanj s področja okolja in prostora, Dnevi prekrškovnega prava, Konferenca kazenskega prava in kriminologije; korupcija in klientelizem v slovenski družbi, o etiki in integriteti, nomotehniko za študente različnih fakultet; elementi kriminalitetne politike – zatiranje in preprečevanje kriminalitete ter zagotavljanje javne varnosti; nomotehnika kot prepreka za zlorabe v pravodajnih postopkih, korupcija ali normalno strokovno sodelovanje; integriteta javnih uslužbencev, vloga KPK v korporativnem upravljanju; transparentno delovanje nevladnih organizacij na temo korupcije; predstavitev pilotnega projekta – nadzor v Občini Kamnik ter najpogostejše napake; javno naročilo – kdaj vključiti KPK?; pomen transparentnosti za preprečevanje korupcije in

izgradnjo integritete v javnem sektorju; poletna šola človekovih pravic; izvedeništvo v sodnih postopkih; obvladovanje korupcije, kaznivih dejanj in drugih odklonskih ravnanj v poslovnem svetu.

UDELEŽENCI IZOBRAŽEVANJ, KONFERENC IN POSVETOV:

Predstavniki bolnišnic, zdravstvenih domov, zavodov za zdravstveno varstvo, osnovnih šol, FIHO–FŠO, centri za socialno delo, ravnatelji, zaposleni UE Kamnik, študenti raznih fakultet, javni uslužbenci, zaposleni na sodiščih, ministrstvih in v pravosodnih organih, sodniki šole za kazenske sodnike in šole gospodarskega prava, tožilci, inšpektorji, sodni izvedenci in sodni cenilci, predsedniki in direktorji sodišč ter vodje državnih tožilstev in direktorjev tožilstev, vodstveni delavci Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij, proračunski uporabniki na lokalni ravni, revizorji, predstojniki proračunskih uporabnikov, policisti, kriminalisti, uslužbenci Računskega sodišča, medicinske sestre, babice in zdravstveni tehniki, laboratorijski strokovnjaki, zaposleni na JAZMP, predstavniki bolnišnic, zdravstvenih domov in zavodov za zdravstveno varstvo, zaposleni Arhiva RS, člani organov nadzora in upravljanja gospodarskih družb in člani Združenja nadzornikov Slovenije, predstavniki fundacij, zaposleni UE in občin, župani, sodni izvedenci, cenilci, sodniki, pravobranilci, odvetniki, notarji, sodni tolmači.

